

Na temelju članka 8. stavka 4. Zakona o strukovnom obrazovanju (»Narodne novine«, broj 30/09, 24/10 i 22/13) ministrica znanosti i obrazovanja donosi

**ODLUKU O UVOĐENJU STRUKOVNOG KURIKULUMA ZA STJECANJE
KVALIFIKACIJE EKONOMIST (060724) U OBRAZOVNOM SEKTORU
EKONOMIJA, TRGOVINA I POSLOVNA ADMINISTRACIJA**

(„Narodne novine“, broj 85/17)

I.

Ovom Odlukom donosi se strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije EKONOMIST u obrazovnom sektoru EKONOMIJA, TRGOVINA I POSLOVNA ADMINISTRACIJA, koji je sastavni dio ove Odluke.

II.

(1) U skladu sa strukovnim kurikulumom koji je sastavni dio ove Odluke, obrazuju se učenici koji upisuju prvi razred srednje škole u programu obrazovanja za stjecanje kvalifikacije ekonomist počevši od školske godine 2017./2018.

(2) Učenici koji su u školskoj godini 2017./2018. upisali prvi razred srednje škole u eksperimentalnom programu obrazovanja za stjecanje kvalifikacije ekonomist (060704), obrazuju se po strukovnom kurikulumu koji je sastavni dio ove Odluke.

(3) Iznimno od stavka 1. ove točke, učenici koji su upisali prvi razred srednje škole školske godine 2017./2018. i ranije, sukladno nastavnom planu i programu za zanimanje ekonomist objavljenom u Glasniku Ministarstva prosvjete i športa, posebno izdanje, broj 5, Zagreb, kolovoz 1996. te donesenom Odlukom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa o izmjenama i dopunama posebnog stručnog dijela nastavnog plana i programa za zanimanje ekonomist (060604) u obrazovnom sektoru Ekonomija, trgovina i poslovna administracija (klasa: 602-03/11-05/00060; urbroj: 533-09-11-0007 od 13. lipnja 2011. godine), mogu se obrazovati po programu koji su upisali.

(4) Učenici koji su upisali prvi razred srednje škole školske godine 2016./2017. i ranije, sukladno nastavnom planu i programu za zanimanje ekonomist objavljenom u Glasniku Ministarstva prosvjete i športa, posebno izdanje, broj 5, Zagreb, kolovoz 1996. te donesenom Odlukom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa o izmjenama i dopunama posebnog stručnog dijela nastavnog plana i programa za zanimanje ekonomist (060604) u obrazovnom sektoru Ekonomija, trgovina i poslovna administracija (klasa: 602-03/11-05/00060; urbroj: 533-09-11-0007 od 13. lipnja 2011. godine), nastavljaju obrazovanje po programu koji su upisali.

(5) Učenici koji su upisali prvi razred srednje škole školske godine 2016./2017. i ranije, sukladno eksperimentalnom programu obrazovanja za stjecanje kvalifikacije ekonomist, nastavljaju obrazovanje po programu koji su upisali.

III.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti nastavni plan i program za zanimanje ekonomist objavljen u Glasniku Ministarstva prosvjete i športa, posebno izdanje, broj 5, Zagreb, kolovoz 1996. te donesen Odlukom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa o izmjenama i dopunama posebnog stručnog dijela nastavnog plana i programa za zanimanje ekonomist (060604) u obrazovnom sektoru Ekonomija, trgovina i poslovna administracija (klasa: 602-03/11-05/00060; urbroj: 533-09-11-0007 od 13. lipnja 2011. godine), osim za učenike iz točke II. stavka 3. i 4. ove Odluke.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

STRUKOVNI KURIKULUM ZA STJECANJE KVALIFIKACIJE EKONOMIST

Popis kratica

ALADI – Asociación Latinoamericana de Integración, Latinoameričko udruženje za integraciju

ASOO – Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

AZOO – Agencija za odgoj i obrazovanje

BDP – bruto domaći proizvod

CARIFTA – Caribbean Free Trade Association, Karipsko udruženje za slobodnu trgovinu

CEFTA – Central European Free Trade Association, Centralnoevropski ugovor o slobodnoj trgovini

CPI – Consumer Price Indexes, košarica potrošačkih dobara

D – desna

DZS – Državni zavod za statistiku

DGU – Državna geodetska uprava

EBRD – European Bank for Reconstruction and Development, Europska banka za obnovu i razvoj

EIB – European Investment Bank, Europska investicijska banka

EU – Europska unija

EU CV – European. Curriculum vitae, EU format životopisa

FTP – File Transfer Protocol, protokol za prijenos datoteka

GATT – General Agreement on Tariffs and Trade, Opći sporazum o carinama i trgovini

GATS – General Agreement on Trade in Services, Opći sporazum o trgovi i uslugama

GPS – Global Positioning System, globalni pozicijski sustav

GRI – Global Reporting Initiative, neprofitna organizacija koja promiče ekonomsku održivost

HUP – Hrvatska udruga poslodavaca

IBRD – International Bank for Reconstruction and Development, Međunarodna banka za obnovu i razvoj

ICT – Information and communications technology, informacijska i komunikacijska tehnologija

IMF – International Monetary Fund, Međunarodni monetarni fond

IUPAC – International Union of Pure and Applied Chemistry, Međunarodna unija za čistu i primjenjenu kemiju

ITM – indeks tjelesne mase

L – lijeva

MTP – multilateralna trgovinska platforma

MZO – Ministarstvo znanosti i obrazovanja

NAFTA – North American Free Trade Agreement, Sjevernoamerički sporazum o slobodnoj trgovini

NCVVO – Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

NEW – neto ekonomsko blagostanje

NN – Narodne novine

OPEC – Organization of the Petroleum Exporting Countries, Organizacija zemalja izvoznica nafte

PDV – porez na dodanu vrijednost

PPI – Producer Price Indeks, indeks cijena proizvodnje

PSE – periodni sustav elemenata

RH – Republika Hrvatska

SUVT – Središnju ured vježbeničkih tvrtki

TRIPS – Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva

UNDP – United Nations Development Programme, program Ujedinjenih naroda za razvoj

VT – vježbenička tvrtka

ZOT – zadatci objektivnog tipa

Napomene:

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje korišteni u ovom dokumentu (uključujući nazive kvalifikacija, zvanja i zanimanja) odnose se jednako na oba roda (muški i ženski) i na oba broja (jedinu i množinu), bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnosno u jedini ili množini.

1. Opći dio

1.1. Strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije

Ekonomist

1.2. Cilj strukovnog kurikuluma

Cilj strukovnog kurikuluma stjecanje je kompetencija propisanih standardom kvalifikacije ekonomist.

1.3. Trajanje obrazovanja

Četiri godine

1.4. Uvjeti upisa, tijeka i završetka obrazovanja

Završena osnovna škola

2. NASTAVNI PLAN I PROGRAM

2.1. Nastavni plan

NASTAVNI PLAN EKONOMIST																	
A. OPĆEOBRZOVNI DIO																	
MODUL	NASTAVNI PREDMETI*	Broj sati godišnje / Broj sati - teorijski, vježbe i praktični radovi i broj bodova															
		1. razred				2. razred				3. razred				4. razred			
		godine	teorija			godine	teorija			godine	teorija			godine	teorija		
T	V	PN	konst.	T	V	PN	konst.	T	V	PN	konst.	T	V	PN	konst.		
OPĆEOBRZOVNI MODUL	HRVATSKI JEZIK	105	3		6	105	3		6	105	3		6	96	3		6
	STRANJEZI	105	3		6	105	3		6	105	3		6	96	3		6
	POVIJEŠĆE	70	2		4,5	70	2		4,5								
	KURSIONOMETRIJA	36	1		2,5	36	1		2,5	36	1		2,5	30	1		2,5
	GEOGRAFIJA	70	2		4	70	2		4	70	2		4	5,5	4,5		3,5
	FIZIČKA IZOLKASTIČNA KULTURA	70	2		2	70	2		2	70	2		2	4,5	2		2
	MATEMATIKA	105	3		5,5	105	3		5,5	105	3		5,5	96	3		5,5
	ROMAJA	70	2		3,5												
	BILOGIJA	70	2		4,5												
	UKUPNO SATI / BODOVA A.	700	20		38,5	590	18		30,5	490	14		25,5	468	14		22,5
UDIO OPĆEOBRZOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %	60%	61%		55%	51%		47%	47%	47%		43%	47%	47%		42%		
B. POSEBNI STRUKOVNI DIO																	
BIL. STRUKOVNI MODUL	NASTAVNI PREDMETI*	Broj sati godišnje / Broj sati - teorijski, vježbe i praktični radovi i broj bodova															
		1. razred				2. razred				3. razred				4. razred			
		godine	teorija			godine	teorija			godine	teorija			godine	teorija		
T	V	PN	konst.	T	V	PN	konst.	T	V	PN	konst.	T	V	PN	konst.		
OSNOVE EKONOMIJE	OSNOVE EKONOMIJE	70	2		4	70	2		4	70	2		4	6,5	2		3
	STATISTIKA					70	1		3								
POSLOVNE KOMUNIKACIJE	POSLOVNE KOMUNIKACIJE	70	1		4	70	1		4								
	ROMANIZACIJSKO-PRIZENTACIONE VEŠTINE									70	1		4				
RAČUNOVODSTVO I FINANCIJE	OSNOVE RAČUNOVODSTVA	70	1		4												
	RAČUNOVODSTVO TRŽIŠTA I BUDŽETI					105	2		6								
	RAČUNOVODSTVO PRODUKCIJE I TRGOVINE									105	2		6				
	POSREDOVANJE													120	1		6
MARKETING	MARKETING									70	1		4,5	6,5	1		3,5
FINANCIJSKO TRŽIŠTE I INSTRUMENTI	SAVJETSTVO I ODGOVORANOST									105	2		6,5	6,5	2		3,5
	TRŽIŠTE KAPITALA													6,5	2		3
PODUZETNIŠTVO I PROMET	PODZETNIŠTVO	70	1		5,5	105	2		6								
	POSREDOVANJE I PROMET									70	1		4,5	6,5	2		3,5
OSVRTLJIVO ODGOVORNO POSLOVANJE	OSVRTLJIVO ODGOVORNO POSLOVANJE					70	2		3,5								
PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA	PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA													6,5	2		3
INFORMATIKA	INFORMATIKA	70	2		3	70	2		3								
UKUPNO SATI / BODOVA B.		290	8		18,5	490	9		28,5	590	9		28,5	512	8		27,5
UDIO STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		21%	21%		19%	19%		19%	19%	50%	50%		50%	50%		45%	

BIL. STRUKOVNI MODUL	NASTAVNI PREDMETI*	Broj sati godišnje / Broj sati - teorijski, vježbe i praktični radovi i broj bodova															
		1. razred				2. razred				3. razred				4. razred			
		godine	teorija			godine	teorija			godine	teorija			godine	teorija		
T	V	PN	konst.	T	V	PN	konst.	T	V	PN	konst.	T	V	PN	konst.		
OBITELJSKI POSAO	OBITELJSKI POSAO	70	1		3												
GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE	GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE	70	1		3												
UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE	UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE					70	2		3								
OSNOVE TURIZMA	OSNOVE TURIZMA					70	2		3								
RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA	RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA									70	1		3				
UPRAVLJANJE PRODAJOM	UPRAVLJANJE PRODAJOM									70	1		3				
ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA	ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA													5,5	1		3
MARKETING USLUGA	MARKETING USLUGA																
UKUPNO SATI / BODOVA B2.		70	1		3	70	2		3	70	1		3	5,5	1		3
UDIO STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		6%	6%		6%	6%	6%		6%	6%	6%		6%	6%		6%	
UKUPNO SATI / BODOV B1. + B2.		420	6		21,5	560	11		29,5	650	10		24,5	570	9		23,5
UDIO STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		30%	30%		30%	40%	40%		50%	50%	50%		50%	50%		45%	
C. ZAVRŠNI RAD																	
UKUPNO BODOVA C.																	4
UKUPNO SATI / BODOVA A + B + C		1120	28		60	1120	27		59	1120	24		56	1024	22		50

*Napomena: U prvom razredu polaznik bira jedan od dvaju ponuđenih izbornih strukovnih modula s pripadajućim nastavnim predmetom. U drugom razredu polaznik bira jedan od dvaju ponuđenih izbornih strukovnih modula s pripadajućim nastavnim predmetom. U trećem razredu polaznik bira jedan od dvaju ponuđenih izbornih strukovnih modula s pripadajućim nastavnim predmetom. U četvrtom razredu polaznik bira jedan od dvaju ponuđenih izbornih strukovnih modula s pripadajućim nastavnim predmetom.

2.2. Nastavni program

2.2.1. Općeobrazovni dio

Naziv nastavnog predmeta: HRVATSKI JEZIK

Cilj predmeta:	<p>naučiti jezikom izraziti vlastite misli, osjećaje, ideje, stavove i prikladno jezično reagirati u međudjelovanju sa sugovornicima u te različitim situacijama razvijati (samo)poštovanje steći potrebne razine slušanja, razumijevanja i govorenja koje su ključne za učenje, rad i život, tj. razviti sposobnost komunikacije u različitim situacijama razumjeti kako jezik djeluje i ovladati potrebnim jezikoslovnim pojmovima, tekstnim vrstama i stilovima</p> <p>steći potrebne razine pisanja ključne za učenje, rad i život, tj. razviti sposobnost komunikacije u različitim situacijama</p> <p>razviti razumijevanje književnosti kao umjetnosti riječi, poštivati hrvatsku književnost i kulturu te književnosti i kulture drugih naroda</p>
Opis predmeta:	<p>U hrvatskom jeziku pet je skupova ishoda učenja:</p> <p>I. Slušanje i govorenje</p> <p>II. Struktura hrvatskog jezika</p> <p>III. Pisanje</p> <p>IV. Analiza književnih tekstova</p> <p>V. Analiza neknjiževnih tekstova.</p> <p>Skupovi ishoda učenja koncipirani su na način da se njihovim ostvarivanjem razvijaju komunikacijske vještine i kompetencije polaznika te cjelovito razumijevanje govorenih i pisanih tekstova.</p> <p>Svi se navedeni skupovi ishoda učenja ostvaruju u svakoj godini učenja hrvatskog jezika.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: HRVATSKI JEZIK

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Slušanje i govorenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati slušanjem monološke i dijaloške govorne oblike s obzirom na komunikacijski kontekst i primatelja 2. utvrditi slušanjem bit govornog teksta – eksplicitno i implicitno 3. odabrati način govora, rječnik i strukturu rečenice primjereno komunikacijskoj situaciji i primatelju 4. organizirati jasno i smisleno govornu poruku pomoću bilježaka i grafičkih prikaza 5. govoriti tečno u skladu s pravogovornom, fonološkom, morfološkom, tvorbenom, sintaktičkom, leksičko-semantičkom i stilističkom normom 6. provjeriti učinak vlastitog ili tuđeg govora s obzirom na komunikacijsku situaciju i primatelja govorne poruke <p>Struktura hrvatskog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razvrstati jezikoslovne pojmove 2. opisati sadržaje povezane s poviješću hrvatskog jezika 3. razlikovati značajke hrvatskoga standardnog jezika u odnosu na druge idiome hrvatskog jezika 4. navesti jezična pravila 5. izdvojiti strukturu jezičnih jedinica na pojedinoj jezičnoj razini 6. utvrditi jezične jedinice na sintagmatskoj razini 7. uporabiti jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika u skladu s pravopisnom, pravogovornom, fonološkom, morfološkom, tvorbenom, sintaktičkom, leksičko-semantičkom i stilističkom normom
---	--

	<p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sastavljati različite vrste tekstova 2. oblikovati tekstove koji ispunjavaju različite komunikacijske funkcije 3. planirati sadržaj teksta primjeren komunikacijskoj funkciji i čitatelju uz smjernice ili samostalno 4. napisati samostalno logički i sadržajno povezan tekst 5. rabiti različite postupke u oblikovanju teksta s obzirom na vrstu i komunikacijsku funkciju teksta 6. koristiti rječnik primjeren komunikacijskoj funkciji teksta i čitatelju 7. uporabiti jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika u skladu s pravopisnom, pravogovornom, fonološkom, morfološkom, tvorbenom, sintaktičkom, leksičko-semantičkom i stilističkom normom 8. provjeriti napisani tekst samostalno s obzirom na sadržajnu, strukturnu te jezičnu točnost i primjerenost <p>Analiza književnih tekstova</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti književne tekstove prema vanjskim odrednicama 2. objasniti književnoteorijske pojmove na prototipnim primjerima 3. utvrditi na književnim tekstovima strukturna, tematska, sadržajna i stilska obilježja 4. prikupiti informacije o zadanim književnim tekstovima iz različitih izvora 5. izdvojiti jezične i stilske pojedinosti u književnim tekstovima 6. usporediti poznate književne tekstove na strukturnoj, sadržajnoj i jezičnoj razini 7. potvrditi argumentima svoj stav o poznatome književnom tekstu <p>Analiza neknjiževnih tekstova</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati tekstove po vrsti i komunikacijskoj funkciji iz tiskanog ili elektroničkog izvora 2. identificirati postupke u oblikovanju teksta kojima se ostvaruje komunikacijska funkcija teksta 3. razjasniti značenja riječi u kontekstu specifičnom za pojedini tekst 4. tumačiti tekstove s grafičkim elementima 5. utvrditi bit teksta i sadržajne pojedinosti – eksplicitno i implicitno 6. objasniti namjeru teksta s obzirom na obilježja teksta, očekivanja čitatelja i djelovanje na čitatelja 7. prikupiti informacije o zadanim neknjiževnim tekstovima iz različitih izvora 8. izdvojiti jezične pojedinosti u neknjiževnim tekstovima 9. poduprijeti argumentima stav o neknjiževnom tekstu
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Javni govor
Govorenje – monološki oblici	Govor
Govorenje – dijaloški oblici	Oluja ideja

Funkcija glasova u jeziku	Fonem, alofon, fon Fonem i grafem
Tvorba i podjela glasova	Podjela glasova prema otvoru Slogovi i slogovna struktura Podjela glasova prema zvučnosti Podjela glasova prema mjestu tvorbe
Glasovne promjene	Jednačenje glasova po zvučnosti Jednačenje glasova po mjestu tvorbe Gubljenje suglasnika Palatalizacija Sibilarizacija Jotacija Vokalizacija Nepostojano a
Pravogovorna i pravopisna norma	Pravogovor ili ortoepija Naglasni sustav hrvatskoga standardnog jezika Vrjednote govornog jezika Pravopis ili ortografija Pisanje velikog i malog slova Pravopisni i rečenični znakovi Pisanje glasova č/ć, dž/đ Alternacije ije/je/e/i
Hrvatski jezik od prvih pisanih spomenika do kraja 15. stoljeća	Jezik – temelj narodne kulture: trojezičnost i tropismenost hrvatske srednjovjekovne književnosti Izvori hrvatskoga književnog jezika (spomenici pismenosti, historiografski spisi, zakonici)
Pisanje – opisivanje	Opisivanje kao postupak
Pisanje – pripovijedanje	Pripovijedanje kao postupak Priča Tehničko izvješće Obavijest Životopis Molba
Priča i novela	<i>Polaznici čitaju dva djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezno. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Ranko Marinković, <i>Prah</i> Giovanni Boccaccio, <i>Chichibio</i> Ivan Aralica, <i>Svemu ima vrijeme</i> ili <i>Školjka</i> Miro Gavran, <i>Mali neobični ljudi</i> ili <i>Obiteljske priče</i> Antun Šoljan, <i>Dobri čovjek s Kaprija</i> Ivo Andrić, <i>Put Alije Đerzeleza</i> Dubravko Horvatić, <i>Đavo u podne</i>

	Vjekoslav Kaleb, <i>Gost</i>
Roman	<i>Polaznici čitaju dva djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezno. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Pavao Pavličić, <i>Večernji akt</i> Marija Jurić Zagorka, <i>Vitez slavonske ravni</i> Ivana Simić Bodrožić, <i>Hotel Zagorje</i> Victoria Hislop, <i>Otok</i> Khaled Hosseini, <i>Gonič zmajeva</i> John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit</i>
Drama	<i>Polaznici čitaju dva djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezno. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Miro Gavran, <i>Ljubavi Georgea Washingtona</i> Plaut, <i>Škrtac</i> Pero Budak, <i>Mećava</i> Carlo Goldoni, <i>Gostioničarka Mirandolina</i>
Lirika	<i>Polaznici čitaju šest pjesama: dvije pjesme vezanog stiha, dvije pjesme slobodnog stiha i dvije pjesme u prozi.</i> <i>Vezani stih:</i> Antun Gustav Matoš, Tin Ujević, Vladimir Nazor, Dobriša Cesarić, Vesna Parun, Jacques Prevert, Francesco Petrarca <i>Slobodni stih:</i> Antun Branko Šimić, Dragutin Tadijanović, Nikola Miličević, Mak Dizdar, Nikola Šop, Josip Pupačić, Reiner Maria Rilke <i>Pjesma u prozi:</i> Miroslav Krleža, Danijel Dragojević
Ep	<i>Polaznici čitaju pet pjevanja.</i> Dante Alighieri, <i>Pakao</i> (od I. do V. pjevanja)
Čitanje – opisivački tekstovi	Postupak opisivanja u različitim vrstama tekstova
Čitanje – pripovjedački tekstovi	Postupak pripovijedanja u različitim vrstama tekstova Molba Životopis
Napomene:	Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezne su četiri domaće zadaće u mjesecu.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: glavne (metode govorenja, čitanja, pisanja) i pomoćne (metode pokazivanja, praktičnog rada i ilustriranja). Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, hrvatski jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi.

	Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: HRVATSKI JEZIK

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sve četiri godine učenja hrvatskog jezika.
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Predavanje
Slušanje – dijaloški oblici	Intervju
Govorenje – monološki oblici	Predavanje
Govorenje – dijaloški oblici	Anketa
Morfem i morfologija	Morfem, alomorf, morfologija Vrste morfema
Gramatičke kategorije	Kategorije vrsta riječi Kategorije oblika riječi
Promjenjive riječi	Imenice Imenice i pravopis Zamjenice Zamjenice i pravopis Pridjevi Pridjevi i pravopis Brojevi Brojevi i pravopis Glagoli Glagoli i pravopis
Nepromjenjive riječi	Prilozi Prijedlozi Veznici

	Čestice Usklici
Hrvatski jezik od 16. do kraja 18. stoljeća	Najvažnija jezikoslovna djela (Bartol Kašić, Juraj Habdelić, Jakov Mikalja, Ardelio Della Bella, Ivan Belostenec)
Pisanje – izlaganje	Izlaganje kao postupak Definicije Sažetak Bilješke i natuknice Zapisnik. Stručno izvješće
Cijeli se svijet igra	<i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezno. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo i jedan ulomak po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Molière, <i>Škrtac</i> Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i> William Shakespeare, <i>San ljetne noći</i> William Shakespeare, <i>Romeo i Julija</i> Tennessee Williams, <i>Tramvaj zvan žudnja</i> Elvis Bošnjak, <i>Nosi nas rijeka</i> Tena Štivičić, <i>Fragile</i>
Prometeji	<i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezno. Valja odabrati još jedno cjelovito epsko ili dramsko djelo te ulomak ili pjesmu po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Eshil, <i>Okovani Prometej</i> Miguel de Cervantes Saavedra, <i>Don Quijote</i> Johann Wolfgang Goethe, <i>Prometej</i> Alfred Victor de Vigny, <i>Smrt vuka</i> Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> Mihail Jurjevič Ljermontov, <i>Junak našeg doba</i> Tin Ujević, <i>Visoki jablani</i> George Gordon Byron, <i>Hodočašće Childea Harolda</i>
Žena u književnom djelu	<i>Polaznici čitaju četiri djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezno. Valja odabrati još jedno cjelovito epsko ili dramsko djelo i dvije pjesme po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Milan Begović, <i>Bez trećega</i> Vesna Parun, <i>Ti koja imaš nevinije ruke</i> Biblija, <i>Pjesma nad pjesmama</i> Ivan Slamnig, <i>Barbara</i> Horacije, <i>Lidiji</i> Josip Kozarac, <i>Tena</i> Dinko Šimunović, <i>Muljika</i> Dubravka Ugrešić, <i>Štefica Cvek u raljama života</i> Sofoklo, <i>Antigona</i>
Čitanje – izlagački	Postupak izlaganja u različitim vrstama tekstova

tekstovi	Sažetak Stručno izvješće Popularno-znanstveni članak
Napomene:	Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezne su četiri domaće zadaće u mjesecu.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: glavne (metode govorenja, čitanja, pisanja) i pomoćne (metode pokazivanja, praktičnog rada i ilustriranja). Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, hrvatski jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: HRVATSKI JEZIK

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sve četiri godine učenja hrvatskog jezika.
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Izvješće
Slušanje – dijaloški oblici	Razgovor na temu
Govorenje – monološki oblici	Izvješće
Govorenje – dijaloški oblici	Službeni razgovor
Sintaksa	Sintaksa

Spojevi riječi	Tipovi odnosa među sastavnicama spojeva riječi
Ustrojstvo rečenice	Obavijesno ustrojstvo rečenice Gramatičko ustrojstvo rečenice
Rečenice po sastavu	Jednostavne i složene rečenice
Nezavisno složena rečenica	Sastavna, rastavna, suprotna, isključna i zaključna rečenica
Zavisno složena rečenica	Subjektna, predikatna, objektna, atributna rečenica Priložne rečenice: vremenske, načinske, mjesne, pogodbene, uzročne, posljedične, namjerne, dopusne
Povezivanje rečenica u tekstu	Red riječi u rečenici
Pravopisna pravila u sintaksi	Uporaba razgodaka i pravopisnih znakova
Hrvatski jezik u 19. stoljeću	Ljudevit Gaj, <i>Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja</i>
Pisanje – dokazivanje	Dokazivanje kao postupak Pismo za iskazivanje interesa Prikaz Problemski članak (na teme iz strukovne kvalifikacije i sadržaja predmeta Hrvatski jezik) Školski esej
Jureći vlak braće Lumière	<i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezno. Valja odabrati još jedno cjelovito epsko ili dramsko djelo i jednu pjesmu po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Janko Polić Kamov, <i>Brada</i> Antun Gustav Matoš, <i>Cvijet sa raskršća</i> Antun Gustav Matoš, <i>Notturmo</i> Milan Begović, <i>Kvartet</i> Vladimir Vidrić, <i>Pejzaž II.</i> Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i> Konstantinos Kavafis, <i>Čekajući barbare</i> Arthur Schnitzler, <i>Novela o snu</i>
Društveni angažman	<i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prva su dva djela na popisu obvezna. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskimlačkim interesima polaznika.</i> August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i> Fjodor Mihajlovič Dostojevski, <i>Zločin i kazna</i> Silvije Strahimir Kranjčević, <i>Gospodskom Kastoru</i> Antun Gustav Matoš, <i>Kip domovine leta 188*</i> Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i> Ivan Goran Kovačić, <i>Dani gnjeva</i>

	Honoré de Balzac, <i>Otac Goriot</i> Charles Dickens, <i>Velika očekivanja</i>
Unutarnji svijet	<i>Polaznici čitaju četiri djela s popisa. Prva su dva djela na popisu obvezna. Valja odabrati još jedno cjelovito epsko ili dramsko djelo i jednu pjesmu po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> William Shakespeare, <i>Hamlet</i> Janko Leskovar, <i>Misao na vječnost</i> Henrik Ibsen, <i>Nora</i> Petar Preradović, <i>Ljudsko srce</i> Ralph Waldo Emerson, <i>Ljubav</i> Milutin Cihlar Nehajev, <i>Bijeg</i> Ranko Marinković, <i>Ruke</i> Franz Kafka, <i>Preobrazba</i>
Čitanje – dokazivački tekstovi	Postupak dokazivanja u različitim vrstama tekstova Prikaz Pismo za iskazivanje interesa Problemski članak
Napomene:	Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezne su četiri domaće zadaće u mjesecu.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: glavne (metode govorenja, čitanja, pisanja) i pomoćne (metode pokazivanja, praktičnog rada i ilustriranja). Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, hrvatski jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: HRVATSKI JEZIK

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sve četiri godine učenja hrvatskog jezika.
Razrada	

<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Razrada Nastavne teme</i>
Slušanje – monološki oblici	Komentar
Slušanje – dijaloški oblici	Debata
Govorenje – monološki oblici	Komentar
Govorenje – dijaloški oblici	Razgovor na temu
Leksikologija	Uvod u leksikologiju
Jezični sustav i jezični znak	Struktura jezičnog znaka Jednoznačnost i višeznačnost leksema
Leksičko-semantički odnosi	Sinonimija Antonimija Homonimija
Raslojenost leksika	Vremenska raslojenost leksika Područna raslojenost leksika Funkcionalna raslojenost leksika
Međujezični dodiri i leksičko posuđivanje	Posuđenice Vrste posuđenica
Jezična norma i jezični purizam	Jezična norma Jezični purizam
Frazeologija	Frazem i frazeologija Frazemske istoznačnice i frazemske antonimi
Leksikografija	Vrste rječnika Leksikografski (rječnički) članak
Hrvatski jezik u 20. i 21. stoljeću	<i>Deklaracija o položaju i nazivu hrvatskoga književnog jezika kao izraz samobitnosti hrvatskog jezika</i> Hrvatski jezik – službeni jezik Europske unije
Pisanje – dokazivanje	Školski esej
Pisanje – upućivanje	Upućivanje kao postupak Tehnička uputa
Stoljeće nemira	<i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prva su dva djela na popisu obvezna. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Slavko Mihalić, <i>Majstore, ugasi svijeću</i> Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i>

	<p>Ranko Marinković, <i>Kiklop</i> Ivan Goran Kovačić, <i>Jama</i> Miljenko Jergović, <i>Sarajevski Marlboro</i> Eugène Ionesco, <i>Čelava pjevačica</i> William Golding, <i>Gospodar muha</i> Orhan Pamuk, <i>Snijeg</i></p>
Globalno selo	<p><i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prva su dva djela na popisu obvezna. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Albert Camus, <i>Stranac</i> Miroslav Krleža, <i>Cvrčak pod vodopadom</i> Antun Šoljan, <i>Luka</i> Nikolaj Vasiljevič Gogolj, <i>Kabanica</i> Gabriel García Marquez, <i>Sto godina samoće</i> Raymond Carver, <i>Katedrala</i> Aldous Huxley, <i>Divni novi svijet</i> William Gibson, <i>Neuromancer</i></p>
Hrvatska književna baština	<p><i>Polaznici čitaju pet djela s popisa. Prva su četiri djela na popisu obvezna. Valja odabrati još jedan ulomak ili pjesmu po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</i> Marko Marulić, <i>Judita</i> (ulomci) Hanibal Lucić, <i>Jur ni jedna na svit vila</i> Marin Držić, <i>Dundo Maroje</i> Ivan Gundulić, <i>Osman</i> (1. pjevanje) Ivan Bunić Vučić, <i>Nemoj, nemoj ma Ljubice</i> Fran Krsto Frankopan, <i>Cvitja razmišljenje i žalostno protuženje</i> Tituš Brezovački, <i>Matijaš grabancijaš dijak</i> Matija Antun Reljković, <i>Satir iliti divji čovik</i> Andrija Kačić Miošić, <i>Razgovor ugodni naroda slovinskoga</i></p>
Čitanje – dokazivački tekstovi	<p>Kritika Komentar</p>
Čitanje – upućivački tekstovi	<p>Postupak upućivanja u različitim vrstama tekstova Tehnička uputa Zakoni</p>
Napomene:	<p>Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezne su četiri domaće zadaće u mjesecu.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: glavne (metode govorenja, čitanja, pisanja) i pomoćne (metode pokazivanja, praktičnog rada i ilustriranja). Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>

Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, hrvatski jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: ENGLESKI JEZIK

Cilj predmeta:	<p>osposobiti se za usmenu i pisanu kompetenciju na engleskom jeziku u različitim situacijama svakodnevnog života i struke</p> <p>učiti jezik radi daljnje izobrazbe i usavršavanja, tj. za cjeloživotno učenje i obrazovanje</p> <p>razvijati jezična i nejezična znanja, vještine, sposobnosti, strategije i vrijednosti koje će im omogućiti da aktivno, kritički i uspješno odgovore na potrebe suvremenog društva i tržišta rada</p> <p>razvijati svijest o višejezičnosti, međukulturnim sličnostima i razlikama, toleranciji i empatiji prema drugom i drugačijem</p> <p>razumjeti zanimanje, poštovanje i skrb za vlastiti jezik i kulturu</p> <p>primijeniti jezične zakonitosti i vokabular u razvijanju jezičnih vještina radi ostvarivanja pisane i usmene komunikacije</p> <p>čitati tekstove koji su pisani standardnim jezikom ili jezikom struke</p> <p>razumjeti opis osjećaja i želja u osobnim pismima</p> <p>razumjeti glavne poruke radijskih i televizijskih programa o tekućim događajima ili temama od osobnog interesa i iz jezika struke ako su iskazane relativno polako i razumljivo</p> <p>napisati osobno pismo opisujući doživljaje i dojmove</p> <p>komunicirati u većini situacija koje se mogu pojaviti tijekom putovanja područjem na kojemu se taj jezik govori</p> <p>uključiti se bez pripreme u razgovor o temama koje su im poznate</p> <p>obrazložiti svoja stajališta i ukratko objasniti, ispričati priču, opisati reakcije</p> <p>razviti bitna sociokulturna orijentacijska znanja o zemlji/zemljama jezika koji se uči u svim jezičnim djelatnostima</p> <p>primijeniti znanja o različitim uzrocima nerazumijevanja među osobama iz različitih kultura</p> <p>prepoznati i preispitati sličnosti i razlike između kulture vlastite zemlje i zemlje ciljnog jezika</p> <p>isticati tolerantno ophođenje s osobama iz drugih kultura</p> <p>ostvariti složeniju komunikaciju i suradnju s različitim osobama i skupinama u promjenjivim uvjetima uz uvažavanje različitosti</p> <p>prosudivati o različitostima, uz obranu i argumentiranje vlastitih stavova i vrijednosti te uvažavanja tuđih</p>
Opis predmeta:	<p>Nastavom engleskog jezika, uz korištenje kombiniranih metoda i oblika rada, usvajaju se obrasci usmene i pisane komunikacije na tom jeziku. Pri određivanju razina jezične kompetencije koje bi polaznici trebali postići na kraju pojedinih odgojno-obrazovnih razdoblja, odnosno ciklusa srednjoškolskog obrazovanja, uzete su u obzir smjernice <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje, Europskoga jezičnog portfolia</i> i <i>Nacionalnoga okvirnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i>, kao i činjenica</p>

	<p>da je riječ o nastavku učenja prvoga stranog jezika u kontinuitetu od 1. razreda osnovne škole. Po završetku četverogodišnjeg obrazovanja očekuje se da će polaznici doseći razinu B1, prije svega u području receptivnih jezičnih vještina. Premda bi polaznici, u skladu s <i>Nastavnim planom i programom za osnovnu školu</i> i <i>Nacionalnim okvirnim kurikulumom za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i>, nakon osam razreda učenja prvoga stranog jezika već trebali dosegnuti razinu A2, realno je očekivati heterogenost polaznikovih znanja iz osnovne škole koja će trebati usložniti, uz manja proširenja gradiva povezanih s novim kontekstom i strukom.</p> <p>Napomena: nastavnik odlučuje o udjelu i postotku nastavnih sadržaja iz područja struke. Postotak može varirati od 10 do 20%, ovisno o razini i razredu učenja, uvažavajući činjenicu da se u završnim razredima povećava udio stručnih predmeta/modula i/ili sadržaja.</p>
--	---

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: ENGLESKI JEZIK

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <p>1. prepoznati jezične strukture više razine i vokabular u usmenom i pisanom izričaju uz progresiju jezika struke</p> <p>Čitanje</p> <p>1. izdvojiti globalni i detaljni smisao tekstova šireg raspona vokabulara i složenijih jezičnih struktura koji su pisani standardnim jezikom ili jezikom struke</p> <p>Slušanje</p> <p>1. razumjeti složene jezične strukture i vokabular</p> <p>Pisanje</p> <p>1. odabrati jezične strukture i vokabular prema obliku i vrsti pisanoga jezičnog izričaja</p> <p>2. povezati vlastita stajališta i mišljenja o svakodnevnim i stručnim temama u jednostavne pisane izričaje</p> <p>Govor</p> <p>1. odabrati jezične strukture i vokabular u skladu s oblikom i vrstom usmenog izričaja</p> <p>Međukulturno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <p>1. usporediti posebnosti vlastite kulture i vrijednosti s kulturom i vrijednostima ciljnog jezika</p> <p>2. procijeniti istaknuta obilježja kulture i vrijednosti zemlje (ili zemalja) ciljnog jezika</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Ja i svijet oko mene	<p>Predstavljanje sebe i drugih</p> <p>Predstavljanje sebe i drugoga (osobni podatci, izgled, osobine...)</p> <p>Obitelj</p> <p>Članovi uže i šire obitelji</p> <p>Odnosi u obitelji</p>
Stanovanje	Moj dom

	<p>Prostorije u kući/stanu Dijelovi namještaja Život u gradu/na selu/u manjem mjestu Stanovanje u svijetu Vrste stambenih objekata u različitim zemljama svijeta</p>
Slobodno vrijeme	<p>Sport i rekreacija Vrste sportskih i rekreativnih aktivnosti Izleti Hobiji Igre, kućni ljubimci, zabava, izlasci Izvanastavne/izvanškolske aktivnosti</p>
Svakodnevica/ stilovi života	<p>Svakodnevni život i običaji Odijevanje i moda Moda/ modni trendovi Kupovanje Novac Vrste trgovina Kupovanje u različitim trgovinama</p>
Briga o zdravlju	<p>Dijelovi tijela Osobna higijena i njega tijela Bolesti i nezgode Briga za zdravlje</p>
Prehrambene navike	<p>Prehrana Hrana i piće Obroci Zdrave i alternativne prehrambene navike Prehrambene navike (piramida prehrane) Posuđe, pribor za jelo Jelovnik, restorani</p>
Vrijeme	<p>Dnevni raspored Koliko je sati? Dijelovi dana i dani u tjednu Svakodnevne aktivnosti Vrijeme kroz godinu Godišnja doba, mjeseci Vremenske prilike Obilježavanje važnih datuma (blagdani i praznici)</p>
Napomene:	<p>Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (B1) <i>Zajedničkoga europskog referentnog okvira za jezike</i>; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: IMENICE: vrste, rod, broj, posvojni oblik, fraza of ČLANOVI: određeni i neodređeni, nulti</p>

	<p>ZAMJENICE: osobne, upitne, pokazne, it, there is, there are, relativne</p> <p>VEZNICI: and, or, but, yet, so, when, until, if, although, since, itd..</p> <p>PRIDJEVI: stupnjevanje (pravilno i nepravilno), posvojni, pokazni i opisni, pridjevi neodređene količine</p> <p>BROJEVI: glavni i redni</p> <p>PRILOZI: mjesta, određenog i neodređenog vremena, načina</p> <p>SINTAKSA: red riječi u rečenici i u nezavisno složenoj rečenici; mjesto izravnog i neizravnog objekta, mjesto priloga mjesta i vremena, upitna rečenica s who kao subjektom i kao s objektom</p> <p>GLAGOLI: pet osnovnih oblika: osnova -s oblik, -ed oblik, particip s nastavkom -ing, -ed. Osnovna glagolska vremena – ponavljanje; tvorba i uporaba budućih vremena (going to + infinitive; shall, will; Present Continuous za budućnost), pojam aktiva i pasiva, modalni glagoli.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: ENGLESKI JEZIK

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. upotrijebiti osnovne jezične sadržaje i oblike više razine u svrhu ostvarivanja komunikacije 2. izdvojiti potrebne jezične strukture radi ostvarenja komunikacije s različitim osobama u poznatim i novim uvjetima <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. klasificirati opis događaja, osjećaja i želja u osobnim pismima 2. izdvojiti ključne informacije u tekstu koji se bavi svakodnevnim temama na standardnom jeziku <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. slijediti zahtjevne upute, izlaganja i programe 2. izdvojiti glavnu misao i namjeru govornika u razgovoru na standardnom jeziku
--	--

	<p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izvesti zaključke iz nezahtjevnih tekstova 2. prikazati informacije u jednostavnim službenim pisanim izričajima <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. povezati vlastita stajališta i mišljenja o svakodnevnim i stručnim temama u tečne i točne govorne izričaje 2. komentirati nezahtjevne tekstove <p>Međukulturno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prikazati pojavnosti koje nose obilježja stereotipa ili diskriminacije 2. argumentirati mišljenje o uzrocima nerazumijevanja među osobama iz različitih kultura
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Putovanja i praznici	Putovanja Organizacija putovanja Praznici i kako ih provesti Vozni red i prospekti Vrste prijevoza Snalaženje u stranoj zemlji Znamenitosti
Multikulturalnost	Multikulturalnost Slavni ljudi i događaji Kulturne manifestacije zemalja čiji se jezik uči Hrvatske kulturne manifestacije Europa Europa jučer i danas Europska unija, Vijeće europske, europske institucije za mlade
Mediji i suvremena komunikacija	Mediji Tiskani i elektronički mediji Radio i televizija Tv vodič i programi Komunikacija Pisana i usmena komunikacija Telefon, sms, mms, e-pošta, internet, društvene mreže itd. Pametni telefoni (skype, facetime)
Škola i obrazovanje	Škole Predmeti, ocjenjivanje Život u školi Školske aktivnosti Obrazovni sustav Školski sustav – usporedba i prezentiranje Školski sustav u Republici Hrvatskoj i drugim zemljama
Sport i zdravlje	Sport

	<p>Važnost bavljenja sportom Istaknuti hrvatski i svjetski sportaši Međunarodni sportski događaji, Olimpijske igre Zdravlje Briga o zdravlju i tijelu Bolesti i ovisnosti Posjet liječniku</p>
Međuljudski odnosi	<p>Emocije Generacijski jaz Formalne i neformalne situacije</p>
Napomene:	<p>Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i>; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: ponavljanje iz prethodnih godina i proširivanje gradiva ZAMJENICE: posvojne i povratne zamjenice; one kao zamjenica PRIDJEVI: stupnjevanje (comparison of equality) VEZNICI: and, or, yet, so, when, until, if, although, since, itd.. BROJEVI: glavni i redni PRILOZI: tvorba priloga načina – položaj u rečenici SINTAKSA: upravni i neupravni govor; red riječi u rečenici; slaganje vremena GLAGOLI: tvorba i uporaba glagolskih vremena Present Perfect Tense – Simple Continuous (odnos); Present Perfect Tense – Preterite Tense (odnos).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.</p>

Naziv nastavnog predmeta: ENGLESKI JEZIK

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti osnove jezičnog sustava više razine na novim sadržajima 2. koristiti osnovne jezične strukture više razine i prošireni vokabular u jednostavnim opisima i situacijama iz svakodnevice <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izdvojiti specifične informacije iz nešto složenijih izvornih i didaktičkih tekstova 2. kritički procijeniti sadržaj teksta i namjere autora <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razumjeti razgovor među izvornim govornicima na poznatu temu 2. razumjeti pojedinosti i specifične informacije iz snimljenih i/ili izgovorenih odlomaka, uz uvjet da se govori razgovijetno i na standardnom jeziku <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izložiti svoje misli, osjećaje, ideje u osobnim pismima, razglednicama ili e-pošti 2. koristiti bilješke za oblikovanje strukturiranog teksta nakon slušanja ili čitanja teksta <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. preispitati svoje misli, osjećaje, ideje u govornom izričaju 2. povezati bilješke nakon slušanja ili čitanja u strukturirano usmeno izlaganje <p>Međukulturno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vrjednovati ustaljena pravila ponašanja u komunikaciji na ciljnom jeziku 2. razlikovati pozitivne sociokulturne vrijednosti od etnocentrizma, nacionalizma, rasizma i drugih čimbenika diskriminacije 3. stvoriti nove komunikacijske situacije koje sadržavaju mogućnost verbalne i neverbalne strategije za uspostavljanje kontakta s osobom iz različite kulture
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada Nastavne teme</p>
<p>Europsko okruženje</p>	<p>Mladi i europsko okruženje Europsko zajedništvo (valuta itd.) Gospodarenje vlastitim novcem</p>
<p>Javne službe</p>	<p>Javno zdravstvo Nezgode, nesreće i bolesti Javne institucije</p>
<p>Mladi i njihov svijet</p>	<p>Obitelj i društvene veze Mladi na djelu Problemi mladih Oblici prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja Kultura i supkultura mladih (odijevanje, glazba itd.)</p>
<p>Mobilnost i migracije</p>	<p>Mobilnost ljudi i znanja Posjeti i razmjene polaznika Stručna praksa i rad u inozemstvu</p>
<p>Društvo i svijet koji nas okružuje</p>	<p>Svijet u kojem živimo – pogled u budućnost Život u suvremenom društvu (ovisnosti, problemi u ponašanju...) Problemi čovječanstva – glad, siromaštvo, nezaposlenost</p>

	<p>Građanski odgoj Socijalni i društveni odnosi Duhovne i etičke vrijednosti Odnosi među spolovima</p>
Kultura i civilizacija	<p>Osnove povijesti Kultura i civilizacija zemalja i naroda čiji se jezik uči i zemalja EU</p>
Znanost i tehnologija	<p>Izumi i otkrića Poznati znanstvenici Suvremene tehnologije</p>
Strukovno usmjerene teme	<p>Povijest struke Zanimljivosti i osobitosti Međunarodno tržište rada</p>
Napomene:	<p>Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i>; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti.</p> <p>Popis potrebnih jezičnih struktura: ponavljanje iz prethodnih godina i proširivanje gradiva ZAMJENICE: posvojne i povratne zamjenice; one kao zamjenica PRIDJEVI: stupnjevanje (comparison of equality) VEZNICI: and, or, yet, so, when, until, if, although, since, itd. BROJEVI: glavni i redni PRILOZI: tvorba priloga načina – položaj u rečenici SINTAKSA: upravni i neupravni govor; red riječi u rečenici; slaganje vremena GLAGOLI: tvorba i uporaba glagolskih vremena Present Perfect Tense – Simple Continuous (odnos); Present Perfect Tense – Preterite Tense (odnos).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.</p>

Naziv nastavnog predmeta: ENGLISKI JEZIK

Razred: četvrti (4.)

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Jezični sustav i sadržaji</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. iskazati podatke o poznatim i bliskim temama uz povremenu stručnu pomoć u različitim uvjetima 2. uočiti osnovne jezične pojave više razine radi izbjegavanja ili ispravljanja vlastitih ili tuđih pogrešaka u govoru i pismu <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uočiti značajke različitih vrsta tekstova <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uočiti glavne misli jednostavnih izlaganja o poznatim temama, pod uvjetom da su jasno strukturirana <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. interpretirati informacije o razgovoru, tekstu ili vizualnom materijalu 2. upotrijebiti klasificirane informacije u strukturiranome pisanom izričaju <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. provjeriti informacije u razgovoru <p>Međukulturno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti prigodni jezični registar (formalno/neformalno) u različitim skupinama i situacijama u promjenjivim uvjetima 2. ostvariti komunikaciju i suradnju s pojedincima ili skupinom u nepredviđenim uvjetima uz uvažavanje različitosti 3. samovrjednovati osobne vrijednosti i stavove u odnosu na različitosti općenito i različite kulture zemlje (ili zemalja) ciljnog jezika
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Posao i obrazovanje	Zanimanja Oglasi Životopis i Europass Molba i razgovor za posao Moja budućnost
Svijet rada	Moje zanimanje u suvremenom društvu Moje zanimanje u europskom okviru Suvremeni trendovi u mom zanimanju Na radnom mjestu
Potrošačko društvo	Reklame i utjecaj na mlade Konzumerizam
Kultura i civilizacija	Fenomen globalizacije Svijet kao globalno selo Pitanja kulturnog identiteta i suvereniteta
Znanost, umjetnost i popularna kultura	Svijet znanosti i umjetnosti (izložbe, muzeji, koncerti, film) Slavni ljudi i događaji
Građanski odgoj	Socijalni i društveni odnosi

	Duhovne i etičke vrijednosti Kompetitivnost na međunarodnom tržištu rada
Strukovno usmjerene teme	Budućnost struke Tehnika i tehnologija u službi struke Stručni sadržaji povezani s kvalifikacijom
Napomene:	Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i> ; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: ponavljanje iz prethodnih godina i proširivanje gradiva ZAMJENICE: posvojne i povratne zamjenice; one kao zamjenica PRIDJEVI: stupnjevanje (comparison of equality) VEZNICI: and, or, yet, so, when, until, if, although, since, itd. BROJEVI: glavni i redni PRILOZI: tvorba priloga načina – položaj u rečenici SINTAKSA: upravni i neupravni govor; red riječi u rečenici; slaganje vremena GLAGOLI: tvorba i uporaba glagolskih vremena Present Perfect Tense – Simple Continuous (odnos); Present Perfect Tense – Preterite Tense (odnos).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: NJEMAČKI JEZIK

Cilj predmeta:	osposobiti za usmenu i pisanu komunikaciju na njemačkom jeziku u različitim situacijama svakodnevnog života i struke učiti jezik i primijeniti izvore znanja na njemačkom jeziku radi dalje izobrazbe i usavršavanja, tj. za cjeloživotno učenje i obrazovanje razviti jezična i nejezična znanja, vještine, sposobnosti, strategije i vrijednosti koje će im omogućiti da aktivno, kritički i uspješno odgovore na potrebe suvremenog društva i tržišta rada primijeniti jezične zakonitosti i vokabular u razvijanju jezičnih vještina radi ostvarivanja
----------------	--

	<p>pisane i usmene komunikacije čitati tekstove koji su pisani standardnim jezikom ili jezikom struke</p> <p>razumjeti opis osjećaja i želja u osobnim pismima razumjeti glavne poruke radijskih i televizijskih programa o sadašnjim događajima ili temama od osobnog interesa i iz jezika struke ako su iskazane relativno polako i razumljivo napisati osobno pismo opisujući doživljaje i dojmove komunicirati u većini situacija koje se mogu pojaviti tijekom putovanja područjem na kojem se taj jezik govori uključiti u razgovor o temama koje su im poznate obrazložiti svoja stajališta i kratko objasniti, ispričati priču, opisati reakcije razviti bitna sociokulturna orijentacijska znanja o zemlji/zemljama jezika koji se uči u svim jezičnim djelatnostima primijeniti znanja o različitim uzrocima nerazumijevanja među osobama iz različitih kultura prepoznati i preispitati sličnosti i razlike između kulture vlastite zemlje i zemlje jezika cilja isticati tolerantno ophođenje s osobama iz drugih kultura te ostvariti složeniju komunikaciju i suradnju s različitim osobama i skupinama u promjenjivim uvjetima uz uvažavanje različitosti prosuđivati kritički o različitostima, uz obranu i argumentiranje vlastitih stavova i vrijednosti te uvažavanja tuđih.</p>
<p>Opis predmeta:</p>	<p>Nastavom njemačkog jezika, uz korištenje kombiniranih metoda i oblika rada, usvajaju se obrasci usmene i pisane komunikacije na tom jeziku. Pri određivanju razina jezične kompetencije koje bi polaznici trebali postići na kraju pojedinih odgojno-obrazovnih razdoblja, odnosno ciklusa srednjoškolskog obrazovanja, uzete su u obzir smjernice <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje, Europskog jezičnog portfolia i Nacionalnoga okvirnog kurikuluma za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i>, kao i činjenica da je riječ o nastavku učenja prvoga stranog jezika u kontinuitetu od 1. razreda osnovne škole. Po završetku 4. razreda strukovne škole, polaznici bi u osnovnim područjima jezičnih djelatnosti u njemačkom jeziku mogli ostvariti razinu A2+. Premda bi polaznici, sukladno <i>Nastavnom planu i programu za osnovnu školu i Nacionalnomu okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i>, nakon osam godina učenja prvoga stranog jezika već trebali dosegnuti razinu A2, ista je razina jezične kompetencije polaznika predviđena i na završetku 1. razreda strukovne škole jer je u tom razredu realno očekivati heterogenost znanja polaznika iz osnovne škole, uz (manja) proširenja gradiva povezanih s novim kontekstom i strukom.</p> <p>Napomena: Nastavnik odlučuje o udjelu i postotku nastavnih sadržaja iz područja struke. Postotak može varirati od 10 do 20%, ovisno o razini i godini učenja, uvažavajući činjenicu da se u završnim razredima povećava udio stručnih predmeta/modula i/ili sadržaja.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: NJEMAČKI JEZIK

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <p>1. prepoznati jezične strukture više razine i vokabular u usmenom i pisanom izričaju uz progresiju jezika struke</p> <p>Čitanje</p> <p>1. izdvojiti globalan i detaljan smisao tekstova šireg raspona vokabulara i složenijih jezičnih struktura koji su pisani standardnim jezikom ili jezikom struke</p> <p>Slušanje</p> <p>1. razumjeti složene jezične strukture i vokabular</p> <p>Pisanje</p>
--	---

	<p>1. odabrati jezične strukture i vokabular prema obliku i vrsti pisanog jezičnog izričaja</p> <p>2. povezati vlastita stajališta i mišljenja o svakodnevnim i stručnim temama u jednostavne pisane izričaje</p> <p>Govor</p> <p>1. odabrati jezične strukture i vokabular u skladu s oblikom i vrstom usmenog izričaja</p> <p>Međukulturno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <p>1. usporediti posebnosti vlastite kulture i vrijednosti s kulturom i vrijednostima jezika cilja</p> <p>2. procijeniti istaknuta obilježja kulture i vrijednosti zemlje (ili zemalja) ciljnog jezika</p>
--	---

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Ja i svijet oko mene	<p>Predstavljanje sebe i drugih</p> <p>Predstavljanje sebe i drugoga (osobni podatci, izgled, osobine)</p> <p>Obitelj</p> <p>Članovi uže i šire obitelji</p> <p>Odnosi u obitelji</p>
Stanovanje	<p>Moj dom</p> <p>Prostorije u kući/stanu</p> <p>Dijelovi namještaja</p> <p>Život u gradu/na selu/u manjem mjestu</p> <p>Stanovanje u svijetu</p> <p>Vrste stambenih objekata u različitim zemljama svijeta</p>
Slobodno vrijeme	<p>Sport i rekreacija</p> <p>Vrste sportskih i rekreativnih aktivnosti</p> <p>Izleti</p> <p>Hobiji</p> <p>Igre, kućni ljubimci, zabava, izlasci</p> <p>Izvanastavne/izvanškolske aktivnosti</p>
Svakodnevnica/ stilovi života	<p>Svakodnevni život i običaji</p> <p>Odijevanje i moda</p> <p>Moda/modni trendovi</p> <p>Kupovanje</p> <p>Novac</p> <p>Vrste trgovina</p> <p>Kupovanje u različitim trgovinama</p>
Briga o zdravlju	<p>Dijelovi tijela</p> <p>Osobna higijena i njega tijela</p> <p>Bolesti i nezgode</p> <p>Briga za zdravlje</p>
Prehrambene navike	Prehrana

	<p>Hrana i piće Obroci Zdrave i alternativne prehrambene navike Prehrambene navike (piramida prehrane) Posuđe, pribor za jelo Jelovnik, restorani</p>
Vrijeme	<p>Dnevni raspored Koliko je sati? Dijelovi dana i dani u tjednu Svakodnevne aktivnosti Vrijeme kroz godinu Godišnja doba, mjeseci Vremenske prilike Obilježavanje važnih datuma (blagdani i praznici)</p>
Napomene:	<p>Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i>; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz osnovne škole. Proširivanje i uvođenje novih struktura. Popis potrebnih jezičnih struktura: IMENICE: vrste, rod, broj ČLANOVI: određeni, neodređeni ZAMJENICE: osobne, pokazne, posvojne, odnosne (nominativ i akuzativ), deklinacija zamjenice, bezlična man; upitna zamjenica <i>welcher</i> PRIDJEVI: stupnjevanje, predikatna uporaba, osnove deklinacije pridjeva BROJEVI: glavni i redni PRIJEDLOZI: osnovni prijedlozi s akuzativom, dativom i genitivom; prijedlozi s dativom i akuzativom – <i>Wechselpräpositionen</i> PRILOZI: upitne riječi (<i>Was? Wer? Wieviel? Wie? Wo? Wohin? Wann?</i>) SINTAKSA: red riječi u izjavnoj, upitnoj i niječnoj rečenici, red riječi u nezavisnim i zavisnim rečenicama objektivnoj, vremenskoj, odnosnoj i uzročnoj rečenici (<i>denn, dass, weil, wenn, deshalb, damit...</i>) GLAGOLI: pomoćni, modalni, pravilni i nepravilni, djeljivi i nedjeljivi u prezentu; povratni glagoli; preterit pomoćnih i modalnih glagola, perfekt, imperativ, konjunktiv II. od <i>haben</i>.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici	<p>Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje,</p>

praćenja i vrjednovanja polaznika:	uporaba jezika. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: NJEMAČKI JEZIK

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Jezični sustav i sadržaji</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. upotrijebiti osnovne jezične sadržaje i oblike više razine u svrhu ostvarivanja komunikacije 2. izdvojiti potrebne jezične strukture radi ostvarenja komunikacije s različitim osobama u poznatim i novim uvjetima <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. klasificirati opis događaja, osjećaja i želja u osobnim pismima 2. izdvojiti ključne informacije u tekstu koji se bavi svakodnevnim temama na standardnom jeziku <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. slijediti zahtjevne upute, izlaganja, programe 2. izdvojiti glavnu misao i namjeru govornika u razgovoru na standardnom jeziku <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izvesti zaključke iz nezahtjevnih tekstova 2. prikazati informacije u jednostavnim službenim pisanim izričajima <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. povezati vlastita stajališta i mišljenja o svakodnevnim i stručnim temama u tečne i točne govorne izričaje 2. komentirati nezahtjevne tekstove <p>Međukulturno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prikazati pojavnosti koje nose obilježja stereotipa ili diskriminacije 2. argumentirati mišljenje o uzrocima nerazumijevanja među osobama iz različitih kultura
--	---

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Putovanja i praznici	Putovanja Organizacija putovanja Praznici i kako ih provesti Vozni red i prospekti Vrste prijevoza Snalaženje u stranoj zemlji Znamenitosti
Multikulturalnost	Multikulturalnost

	<p>Slavni ljudi i događaji Kulturne manifestacije zemalja čiji se jezik uči Hrvatske kulturne manifestacije Europa Europa jučer i danas Europska unija, Vijeće europske, europske institucije za mlade</p>
Mediji i suvremena komunikacija	<p>Mediji Tiskani i elektronički mediji Radio i televizija TV vodič i programi Komunikacija Pisana i usmena komunikacija Telefon, sms, mms, e-pošta, internet, društvene mreže itd. Pametni telefoni (skype, facetime)</p>
Škola i obrazovanje	<p>Škole Predmeti, ocjenjivanje Život u školi Školske aktivnosti Obrazovni sustav Školski sustav – usporedba i prezentiranje Školski sustav u Republici Hrvatskoj i drugim zemljama</p>
Sport i zdravlje	<p>Sport Važnost bavljenja sportom Istaknuti hrvatski i svjetski sportaši Međunarodni sportski događaji, Olimpijske igre Zdravlje Briga o zdravlju i tijelu Bolesti i ovisnosti Posjet liječniku</p>
Međuljudski odnosi	<p>Emocije Generacijski jaz Formalne i neformalne situacije</p>
Napomene:	<p>Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i>; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz osnovne škole. Proširivanje i uvođenje novih struktura. Popis potrebnih jezičnih struktura: IMENICE: vrste, rod, broj ČLANOVI: određeni, neodređeni ZAMJENICE: osobne, pokazne, posvojne, odnosne (nominativ i akuzativ), deklinacija zamjenice, bezlična man; upitna zamjenica <i>welcher</i> PRIDJEVI: stupnjevanje, predikatna uporaba, osnove deklinacije pridjeva BROJEVI: glavni i redni</p>

	<p>PRIJEDLOZI: osnovni prijedlozi s akuzativom, dativom i genitivom; prijedlozi s dativom i akuzativom – – Wechselprepositionen</p> <p>PRILOZI: upitne riječi (Was? Wer? Wieviel? Wie? Wo? Wohin? Wann?)</p> <p>SINTAKSA: red riječi u izjavnoj, upitnoj i niječnoj rečenici, red riječi u nezavisnim i zavisnim rečenicama objektivnoj, vremenskoj, odnosnoj i uzročnoj rečenici (denn, dass, weil, wenn, deshalb, damit)</p> <p>GLAGOLI: pomoćni, modalni, pravilni i nepravilni, djeljivi i nedjeljivi u prezentu; povratni glagoli; preterit pomoćnih i modalnih glagola, perfekt, imperativ, konjunktiv II. od haben.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: NJEMAČKI JEZIK

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Jezični sustav i sadržaji</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti osnove jezičnog sustava više razine na novim sadržajima 2. koristiti osnovne jezične strukture više razine i prošireni vokabular u jednostavnim opisima i situacijama iz svakodnevice <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izdvojiti specifične informacije iz nešto složenijih izvornih i didaktičkih tekstova 2. kritički procijeniti sadržaj teksta i namjere autora <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razumjeti razgovor između izvornih govornika na poznatu temu 2. razumjeti pojedinosti i specifične informacije iz snimljenih i/ili izgovorenih odlomaka, uz uvjet da se govori razgovijetno i na standardnom jeziku <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izložiti svoje misli, osjećaje, ideje u osobnim pismima, razglednicama ili e-pošti 2. koristiti bilješke za oblikovanje strukturiranog teksta nakon slušanja ili čitanja teksta <p>Govor</p>
--	---

	<ol style="list-style-type: none"> 1. preispitati svoje misli, osjećaje, ideje u govornom izričaju 2. povezati bilješke nakon slušanja ili čitanja u strukturirano usmeno izlaganje <p>Međukulturno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vrjednovati ustaljena pravila ponašanja u komunikaciji na ciljnom jeziku 2. razlikovati pozitivne sociokulturne vrijednosti od etnocentrizma, nacionalizma, rasizma i drugih čimbenika diskriminacije 3. stvoriti nove komunikacijske situacije koje sadržavaju mogućnost verbalne i neverbalne strategije za uspostavljanje kontakta s osobom iz različite kulture
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Europsko okruženje	Mladi i europsko okruženje Europsko zajedništvo (valuta itd.) Gospodarenje vlastitim novcem
Javne službe	Javno zdravstvo Nezgode, nesreće i bolesti Javne institucije
Mladi i njihov svijet	Obitelj i društvene veze Mladi na djelu Problemi mladih Oblici prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja Kultura i supkultura mladih (odijevanje, glazba itd.)
Mobilnost i migracije	Mobilnost ljudi i znanja Posjeti i razmjene polaznika Stručna praksa i rad u inozemstvu
Društvo i svijet koji nas okružuje	Svijet u kojem živimo – pogled u budućnost Život u suvremenom društvu (ovisnosti, problemi u ponašanju...) Problemi čovječanstva – glad, siromaštvo, nezaposlenost Građanski odgoj Socijalni i društveni odnosi Duhovne i etičke vrijednosti Odnosi među spolovima
Kultura i civilizacija	Osnove povijesti Kultura i civilizacija zemalja i naroda čiji se jezik uči i zemalja EU
Znanost i tehnologija	Izumi i otkrića Poznati znanstvenici Suvremene tehnologije
Strukovno usmjerene teme	Povijest struke Zanimljivosti i osobitosti Međunarodno tržište rada
Napomene:	Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju

	<p>(A2) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i>; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti.</p> <p>Ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz osnovne škole. Proširivanje i uvođenje novih struktura.</p> <p>Popis potrebnih jezičnih struktura: IMENICE: vrste, rod, broj ČLANOVI: određeni, neodređeni ZAMJENICE: osobne, pokazne, posvojne, odnosne (nominativ i akuzativ), deklinacija zamjenice, bezlična man; upitna zamjenica <i>welcher</i> PRIDJEVI: stupnjevanje, predikatna uporaba, osnove deklinacije pridjeva BROJEVI: glavni i redni PRIJEDLOZI: osnovni prijedlozi s akuzativom, dativom i genitivom; prijedlozi s dativom i akuzativom – Wechselpräpositonen PRILOZI: upitne riječi (<i>Was? Wer? Wieviel? Wie? Wo? Wohin? Wann?</i>) SINTAKSA: red riječi u izjavnoj, upitnoj i niječnoj rečenici, red riječi u nezavisnim i zavisnim rečenicama objektivnoj, vremenskoj, odnosnoj i uzročnoj rečenici (<i>denn, dass, weil, wenn, deshalb, damit...</i>) GLAGOLI: pomoćni, modalni, pravilini i nepravilni, djeljivi i nedjeljivi u prezentu; povratni glagoli; preterit pomoćnih i modalnih glagola, perfekt, imperativ, konjunktiv II. od <i>haben</i>.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: NJEMAČKI JEZIK

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> iskazati podatke o poznatim i bliskim temama uz povremenu stručnu pomoć u različitim uvjetima uočiti osnovne jezične pojave više razine radi izbjegavanja ili ispravljanja vlastitih ili tuđih pogrešaka u govoru i pismu
--	--

	<p>Čitanje 1. uočiti značajke različitih vrsta tekstova</p> <p>Slušanje 1. uočiti glavne misli jednostavnih izlaganja o poznatim temama, pod uvjetom da su jasno strukturirana</p> <p>Pisanje 1. interpretirati informacije o razgovoru, tekstu ili vizualnom materijalu 2. upotrijebiti klasificirane informacije u strukturiranome pisanom izričaju</p> <p>Govor 1. provjeriti informacije u razgovoru</p> <p>Međukulturno djelovanje (interkulturalna kompetencija) 1. koristiti prigodni jezični registar (formalno/neformalno) u različitim skupinama i situacijama u promjenjivim uvjetima 2. ostvariti komunikaciju i suradnju s pojedincima ili skupinom u nepredviđenim uvjetima uz uvažavanje različitosti 3. samovrjednovati osobne vrijednosti i stavove u odnosu na različitosti općenito i različite kulture zemlje (ili zemalja) ciljnog jezika</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Posao i obrazovanje	Zanimanja Oglasi Životopis i Europass Molba i razgovor za posao Moja budućnost
Svijet rada	Moje zanimanje u suvremenom društvu Moje zanimanje u europskom okviru Suvremeni trendovi u mom zanimanju Na radnom mjestu
Potrošačko društvo	Reklame i utjecaj na mlade Konzumerizam
Kultura i civilizacija	Fenomen globalizacije Svijet kao globalno selo Pitanja kulturnog identiteta i suvereniteta
Znanost, umjetnost i popularna kultura	Svijet znanosti i umjetnosti (izložbe, muzeji, koncerti, film) Slavni ljudi i događaji
Građanski odgoj	Socijalni i društveni odnosi Duhovne i etičke vrijednosti Kompetitivnost na međunarodnom tržištu rada
Strukovno usmjerene teme	Budućnost struke Tehnika i tehnologija u službi struke Stručni sadržaji povezanim s kvalifikacijom

Napomene:	<p>Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i>; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti.</p> <p>Popis potrebnih jezičnih struktura: ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz prethodnih godina usporedne rečenice, rekcija glagola, Particip I, konjunktiv II. pomoćnih i modalnih glagola; würde + infinitiv, zavisna rečenice s ob, rečenice s dva objekta, pluskvamperfekt, genitiv kod vlastitih imena, stupnjevanje priloga, veznici entweder, oder; denn, nicht, sondern; ob; seit; um, zu; so, dass; obwohl, darum, deswegen, trotzdem; fraze iz stručnog jezika i jezika formalnog dopisivanja.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: POVIJEST

Cilj predmeta:	<p>razviti kod polaznika sposobnost povijesnog razmišljanja i širenje temeljnih povijesnih znanja stečenih u osnovnoj školi o povijesti svoje nacije, regije, Europe i svijeta kroz šest povijesnih razdoblja vrjednovati dokaze razvijati komparativne i uzročno-posljedične analize interpretirati povijesne podatke konstruirati čvrste povijesne argumente i povijesne perspektive</p>
Opis predmeta:	<p>U nastavi povijesti postoje dvije razine obrazovnih standarda: temeljna povijesna znanja i sposobnost povijesnog razmišljanja.</p> <p><i>Standard 1.</i> Temeljna povijesna znanja čine: poznavanje najvažnijih činjenica, datuma i povijesnih osoba razumijevanje temeljnih povijesnih pojmova ili tzv. koncepata prvog reda o povijesti svijeta i svoje nacije na pet područja ljudske aktivnosti: društvenom, ekonomskom, znanstveno-tehnološkom, političkom i filozofsko-religijsko-estetskom.</p> <p><i>Standard 2.</i> Sposobnost povijesnog razmišljanja koje se sastoji od pet vještina:</p>

	<p>vještina kronološkog razmišljanja vještina razumijevanja povijesne naracije vještina analize i interpretacije povijesnih događaja i procesa vještina povijesnog istraživanja vještina analize vrijednosnih povijesnih tema i zauzimanje stavova.</p> <p>Razvijanje navedenih pet vještina obuhvaća u sebi i upoznavanje tzv. tehničkih koncepata pomoću kojih razumijemo kako se stvara i konstruira povijest. Među tehničke koncepte ubrajamo: kronologiju i pripovijedanje, uzročno-posljedični niz, kontinuitet i promjenu, usporedbu i povijesne izvore.</p> <p>Temeljna povijesna znanja, sposobnost povijesnog razmišljanja i tehnički koncepti razvijaju se u funkcionalnoj međuzavisnosti. Također, svih pet vještina kumulativnog je karaktera, tj. svaka sljedeća vještina ovisi o dovoljno razvijenim vještinama na prethodnoj razini.</p> <p>Kurikulum povijesti ima dvije temeljne komponente, odgojnu i obrazovnu. Poučavanje i učenje povijesti strukturirano je tako da otvara polaznicima prozor u svijet velikog ljudskog iskustva u raznim podnebljima i različitim vremenima. Ono također otkriva širok opseg prilagodbe pojedinca i društva u odnosu na probleme s kojima su se morali suočiti i osvjetljava posljedice različitih izbora koje su ljudi donosili. Dakle, poučavamo o snažnim i dugotrajnim povijesnim procesima unutar civilizacijskih i kulturnih cjelina. Povijest nije događaj, već stvarni proces. Bez dobrog poznavanja povijesnih procesa mi danas ne možemo pristupiti raspravi o političkim, socijalnim, gospodarskim, kulturnim i moralnim temama u društvu. Bez poznavanja povijesti ne možemo dobiti informirane i samosvjesne građane, što je važno za njihovo djelotvorno sudjelovanje u demokratskim procesima upravljanja i ostvarivanja demokratskih ideala nacije za sve građane.</p> <p>Duhovni i moralni razvoj polaznika, u koji spadaju tolerancija, slobodno iskazivanje vlastitog mišljenja, poštivanje tuđih stavova i uvjerenja, miroljubivost, patriotizam i izbjegavanje sukoba, sastavni su dio odgojne dimenzije poučavanja i učenja povijesti. Vrjednovanjem naslijeđa raznolikih etničkih i kulturnih baština olakšava se dijalog među pripadnicima različitih kultura. Razvoj temeljnih povijesnih znanja i povijesnog razmišljanja te multikulturna dimenzija poučavanja i učenja pomoći će mladim ljudima da postanu dobri građani svoje domovine te da se ujedno osjećaju građanima Europe i svijeta.</p>
--	--

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **POVIJEST**

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Od lovca i sakupljača do stanovnika grada</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisati svakodnevni život paleolitskog lovca i sakupljača plodova 2. preispitati neolitsku revoluciju, podjelu rada, prve izume itehnologiju 3. objasniti kulturne grupe na prostoru današnje Hrvatske u prapovijesno doba i njihove karakteristike 4. identificirati vremenski slijed, prostor i karakteristike ranih civilizacija i prvih gradova 5. razmotriti graditeljska, umjetnička i znanstvena dostignuća ranih civilizacija 6. usporediti prva pisma i njihov utjecaj na politički, društveni i kulturni život ljudi 7. razlikovati povijesne procese na današnjemu hrvatskom prostoru s onima u Euroaziji do kraja 2. tisućljeća prije Krista <p>Uspon i pad starog svijeta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti obilježja i utjecaj nomadskih naroda na razvoj država do kraja 1.
--	---

	<p>tisućljeća prije Krista</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. izdvojiti inovacije i promjene u gradovima i državama mediteranskog bazena do rimskih osvajanja 3. raspravljati o velikim religijama i svjetonazorima koji su obilježili stari svijet 4. ispitati najvažnija postignuća helenske i helenističke kulture 5. objasniti proces objedinjavanja sredozemnog bazena pod rimskim vlašću 6. analizirati pojavu kršćanstva i rimsko pravo kao osnove budućega europskog naslijeđa 7. usporediti širenje grčkog i rimskog utjecaja na prostor današnje Hrvatske <p>Srednjovjekovne civilizacije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. raščlaniti krizu Rimskog Carstva i dezintegracijske procese od 4. do 10. stoljeća 2. objasniti političke, društvene i kulturne promjene u Europi između 500. i 1000. godine 3. ustanoviti početak, tijek i posljedice razvoja islamske civilizacije na trima kontinentima 4. razmotriti konsolidaciju Bizantskog Carstva i širenje kršćanstva na prostor jugoistočne Europe 5. istražiti temeljne procese rasta i zastoja u ranom srednjovjekovlju na prostoru Hrvatske 6. ispitati promjene u organizaciji države, društva i širenju kršćanstva od 11. do 14. stoljeća 7. identificirati jačanje međuregionalne trgovine i kulturne razmjene među trima kontinentima 8. protumačiti pojavu i rast Mongolskog Carstva i njegov utjecaj na europske narode i Hrvatsku 9. izložiti sazrijevanje i rast društava i kulture u Hrvatskoj i susjednim područjima do 14. stoljeća
--	---

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Kultura i način života prvih ljudi ledenog doba	Pojava i razvoj prvih ljudi Materijalna kultura i način života Religijska vjerovanja i prvi tragovi umjetnosti
Neolitska i urbana revolucija	Nagli napredak čovječanstva u doba neolitika Kulturne grupe i nastanak prvih naroda Od stanovnika sela do stanovnika grada
Pojava pisma i nastanak prvih država i civilizacija	Stari istok Pismo – pronalazak neprocjenjive važnosti Graditeljstvo, umjetnost i znanost ranih civilizacija
Današnji hrvatski prostor u prapovijesti	Život paleolitskog lovca – krapinski pračovjek Vučedolska kultura – sjedilački život i metalurgija Iliri i njihova kultura
Prijelomna vremena – inovacije i velika	Novе tehnologije, trgovina i migracije na Sredozemlju i u jugozapadnoj Aziji Uspon i pad starih i novih država

seoba	Pojava judaizma i Židovska država
Pojava i razvoj egejske civilizacije	Vladavina aristokracije i demokracija u grčkim polisima Grčka i Stari istok između Aleksandra i Rimljana Najpoznatije religije starog svijeta Helenska i helenistička kultura
Doba velikih carstava	Ujedinjenje Mediterana pod Rimskim Carstvom Religija, rimska kultura i pravo kao kulturno nasljeđe Indija i Kina
Susreti i prožimanja istočnog Jadrana i Sredozemlja	Od autohtonog ilirskog sela do autohtonoga grada Grčki i rimski gradovi na istočnoj obali Jadrana Način života i arhitektura rimskoga grada na istočnoj obali Jadrana
Susret i suživot triju svjetova na Sredozemlju	Kriza Rimskog Carstva i dezintegracijski procesi Bizantsko Carstvo i širenje kršćanstva Pojava i uspon islamske civilizacije Kulturna i znanstvena razmjena triju svjetova na Sredozemlju
Oporavak Zapada	Nova carstva, kraljevstva i komune Gospodarski i kulturni oporavak Kršćanstvo i društvo Prvi svjetski sustav trgovine (1250. – 1350.)
Slavenski svijet u Europi	Konsolidacija slavenskih naroda nakon seobe Slavenski svijet na razmeđu Istoka i Zapada Mongoli i njihov utjecaj na slavenski svijet
Hrvatska između sredozemnog i srednjoeuropskog svijeta	Istočna obala Jadrana u vrijeme seoba: etnogeneza i identiteti Pokrštavanje, organizacija države i razvoj društva Kulturni i gospodarski utjecaji: komune na Jadranu i gradovi u unutrašnjosti »Rubna područja« hrvatskog srednjovjekovlja
Napomene:	U prvom razredu polaznik će u tri skupa skupovima ishoda učenja: <i>Od lovca i sakupljača do stanovnika grada (od pojave čovjeka do 1200. g. pr. Kr.), Uspon i pad starog svijeta (od 1200. g. pr. Kr. do 300. g.) i Srednjovjekovne civilizacije (od 300. g. do 1350. g.)</i> razumjeti biološke i kulturne procese u svijetu, Europi i na prostoru današnje Hrvatske, koji su doveli do stvaranja najranijih ljudskih zajednica, prvih oblika kulture i organizacije društvenog života. Polaznik će razumjeti migracije, pojavu i izgradnju različitih država, religija, kultura, znanosti i trgovine u svijetu, Europi i na prostoru današnje Hrvatske od kraja 2. tisućljeća prije Krista do 300. godine. Također će biti u stanju razumjeti pojavu i razvoj srednjovjekovnih civilizacija, novih država i kultura na trima kontinentima te kako su nove države i različite kulturne tradicije i povijesna iskustva utjecali na društvene promjene i odnose u srednjem vijeku.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: <i>verbalne metode</i> (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, interpretacija povijesnih tekstova, analiza problemskih situacija, izlaganje, dijalog,

	<p>nastavničko izlaganje), demonstracijske metode (igranja uloga), <i>dokumentacijske metode</i> (rad s udžbenikom, rad s pomoćnom literaturom, rad s posebno pripremljenim materijalima i rad s videomaterijalima i filmovima), <i>operativne metode</i> (grafički i pisani radovi, izradba plakata, mapa i vizualnih prikaza, intervju).</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: činjenično znanje, konceptualno znanje, proceduralno znanje i metakognitivno znanje.</p> <p>Oblici: pisana provjera, usmena provjera, individualni rad, grupni rad (eseji, referati, prezentacija, plakat, mapa, vizualni prikazi, igranje uloga).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: POVIJEST

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Temelji modernog svijeta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ispitati izvore, značajke i posljedice demografske krize i promjene u 14. i 15. stoljeću u svijetu, Europi i Hrvatskoj 2. obrazložiti kako su napredak tehnologije, znanosti i kulture, te geografska otkrića u 15. i 16. stoljeću doveli do promjena 3. ocijeniti karakter gospodarske, političke i kulturne dominacije europskih sila nad narodima u kolonijama 4. raspraviti kako je hrvatsko društvo doživjelo vjersku, političku, društvenu i kulturnu transformaciju u 16. i 17. stoljeću 5. usporediti značajke i razvoj monarhija u Europi te znanstvenu revoluciju i prosvjetiteljstvo 6. opisati zbivanja na prostoru Hrvatske u kontekstu ekspanzije Venecije, Habsburgovaca i Osmanlija 7. ustanoviti stupanj gospodarskih, kulturnih i religijskih promjena u Europi i Hrvatskoj do kraja 17. stoljeća <p>Doba građanskih revolucija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. raščlaniti uzroke i posljedice građanskih revolucija krajem 18. i u prvoj polovici 19. stoljeća 2. objasniti uzroke i posljedice industrijske i agrarne revolucije 3. istražiti kako su liberalizam i socijalističke ideje utjecale na promjene u europskim državama i Hrvatskoj 4. ocijeniti kako se razvoj znanosti i tehnologije odrazio na intelektualna kretanja i kulturne promjene u 19. stoljeću 5. identificirati promjene u euroazijskim carstvima u razdoblju globalne trgovine i europske premoći 6. ustanoviti uzroke, pravce i posljedice preoceanskih migracija Hrvata
--	--

	<p>i ostalih naroda do početka 20. stoljeća</p> <p>7. protumačiti proces teritorijalne integracije i formiranja hrvatske i ostalih nacija u drugoj polovici 19. stoljeća</p> <p>8. raspravljati o promjenama i sukobima u Europi i svijetu u razdoblju »novog imperijalizma«</p> <p>Dvadeseto stoljeće</p> <p>1. raščlaniti ekonomska, politička i ideološka suparništva između velikih sila kao uzroke svjetskih ratova</p> <p>2. objasniti tijek i posljedice Prvoga svjetskog rata u svijetu, Europi i Hrvatskoj</p> <p>3. opisati pokušaje uspostave demokracije i uvođenje totalitarnih sustava nakon Prvoga svjetskog rata u svijetu i Europi</p> <p>4. obrazložiti pojavu i karakter nacionalsocijalizma u Njemačkoj</p> <p>5. ispitati višestruke uzroke, tijek i globalne posljedice Drugoga svjetskog rata u svijetu, Europi i Hrvatskoj</p> <p>6. izložiti položaj i probleme Hrvatske u prvoj i drugoj jugoslavenskoj državi</p> <p>7. protumačiti raspad komunizma u Europi, raspad socijalističke Jugoslavije i stvaranje samostalne hrvatske države</p> <p>8. identificirati očekivanja i proturječnosti u svijetu u drugoj polovici 20. stoljeća</p> <p>9. raspraviti znanstveni, tehnološki i kulturni napredak čovječanstva u 20. stoljeću</p>
--	---

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Rađanje moderne Europe	Crna smrt i njezine posljedice Pojava nacionalnih država, gradovi i komune Temelji humanizma i renesanse
Velika geografska otkrića i europska ekspanzija	Razvoj znanosti, tehnologije i gospodarstva Kolonijalizam i europeizacija svijeta
Raspad srednjovjekovnih carstava i pojava nacionalnih monarhija	Izazovi s Istoka – Uspon Osmanskog Carstva i kraj Bizanta Uspon protestantizma i vjerski ratovi u Europi Nastanak modernih europskih država
Hrvatska u »produženom srednjovjekovlju«	Hrvatska u razdoblju zastoja i ugroženosti Stvaranje Habsburškog Carstva i kriza Osmanskog Carstva – teritorijalne promjene krajem 17. stoljeća Religijske i kulturne promjene u hrvatskim zemljama
Uzroci i posljedice građanskih revolucija krajem 18. i početkom 19. stoljeća	Doba razuma Američka i Francuska revolucija
Uzroci i posljedice industrijske i agrarne revolucije 18. i 19. stoljeća	Industrijalizacija i modernizacija Uspon SAD-a do svjetske sile

Promjene u euroazijskim društvima u razdoblju svjetske trgovine i porasta europske moći	Osmansko Carstvo i Rusija u 19. stoljeću Kina i Japan u 19. stoljeću
Primjeri nacionalizma, izgradnje država i društvenih reformi u Europi od 1830. do 1914. godine	Europa između restauracije i revolucije Europa u doba nacionalizma i radničkog pokreta
»Novi imperijalizam« moćnih nacionalnih država 1850. – 1914. godine i važniji globalni trendovi	Svijet u razdoblju imperijalizma Porast stanovništva i prekooceanske migracije Građanska kultura od romantizma do moderne
Teritorijalna integracija hrvatskih zemalja i stvaranje moderne hrvatske nacije	Hrvatski narodni preporod Hrvatska između Austrije i Ugarske
Opća kriza modernog svijeta – problemi industrijalizacije, demokracije i nacionalnosti	Politički odnosi, savezi i sukobi europskih država Revolucionarni pokreti u svijetu početkom stoljeća Europska kultura između historicizma i novih izražajnih oblika
Prvi svjetski rat	Pitanje krivnje za rat i politički učinak rata u pojedinim državama Uzroci i posljedice ruske revolucije 1917. godine Hrvatska u vrtlogu ratnih zbivanja Ljudske žrtve i globalne posljedice Prvog svjetskog rata
Tri oblika političke scene u svijetu od 1919. do 1939. godine	Komunistički sovjetski sustav, fašizam i građanske parlamentarne demokracije Hrvatska u prvoj jugoslavenskoj državi
Drugi svjetski rat	Uzroci i karakter Drugoga svjetskog rata Pokreti otpora i ljudske žrtve u Drugome svjetskom ratu Hrvatska u procjepu između nacifašističke i komunističke ideologije – oslobodilački i građanski rat Ljudske žrtve i globalne posljedice Drugoga svjetskog rata
Novi međunarodni odnosi i dekolonijalizacija u drugoj polovici 20. stoljeća	Hladni rat i internacionalne krize Dekolonizacija, Kina i Japan u drugoj polovici 20. stoljeća Raspad komunističkog sustava u Europi i stvaranje Europske unije
Hrvatska u socijalističkoj Jugoslaviji i stvaranje samostalne hrvatske države	Hrvatska u socijalističkoj Jugoslaviji Krizna konfederacije i samoupravljanja Domovinski rat i stvaranje samostalne hrvatske države
Napomene:	U drugom razredu polaznik će u tri skupa skupovima ishoda učenja: <i>Temelji modernog svijeta (od 1350. do 1750. g.)</i> , <i>Doba građanskih revolucija (od 1750. do 1914. g.)</i> i <i>Dvadeseto stoljeće</i> razumjeti napredak znanosti, tehnologije i gospodarstva, kao i društvena i politička zbivanja te sazrijevanje različitih institucija, ideja i

	<p>stilova, u Europi, svijetu i Hrvatskoj u vrijeme širenja prekomorske trgovine.</p> <p>Polaznik će razumjeti tri međusobno povezana povijesna procesa u Europi, svijetu i Hrvatskoj: znanstvenu i industrijsku revoluciju, građanske revolucije i uspostavu europske dominacije u svijetu te znanstveni, tehnološki i kulturni napredak čovječanstva, kao i ratne sukobe u 20. stoljeću u svijetu, Europi i Hrvatskoj.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, interpretacija povijesnih tekstova, analiza problemskih situacija, polaznikovo izlaganje, dijalog, nastavničko izlaganje), demonstracijske metode (igranja uloga), dokumentacijske metode (rad s udžbenikom, rad s pomoćnom literaturom, rad s posebno pripremljenim materijalima i rad s videomaterijalima i filmovima), operativne metode (grafički i pisani radovi, izradba plakata, mapa i vizualnih prikaza, intervju).</p> <p>Oblici: frontalni, individualni, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: činjenično znanje, konceptualno znanje, proceduralno znanje i metakognitivno znanje.</p> <p>Oblici: pisana provjera, usmena provjera, individualni i rad u skupini (eseji, referati, prezentacija, plakat, mapa, vizualni prikazi, igranje uloga).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: KATOLIČKI VJERONAUUK

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ■ omogućiti i posredovati polaznicima stjecanje znanja, vještina i sposobnosti iz područja vjerskog odgoja i obrazovanja ■ osobito se usredotočujući na značenje kršćanske vjere za cjeloviti rast i razvoj polaznika
Opis predmeta:	<p>Katolički vjeronauk u srednjoj školi po svojoj naravi i zadaći teži cjelovitu odgoju, obrazovanju i promicanju ljudske osobe kao pojedinca i člana društvene zajednice. U okviru srednjoškolskog obrazovanja osobito pridonosi ostvarivanju odgojno-obrazovnih ciljeva iz društveno-humanističkog područja te potiče njihovo religiozno i socijalno sazrijevanje. Polaznicima omogućuje i pomaže da objektivno i sustavno, u povezanosti s vlastitim pitanjima i suvremenim životnim iskustvom, na osobnoj i zajedničkoj razini, upoznaju i dožive katoličku vjeru, da steknu znanje i razumijevanje njezinih temelja, njezina odnosa prema drugim religijama i svjetonazorima, njezina povijesnog hoda i utjecaja na ljudsko društvo.</p> <p>Pomaže im da prepoznaju njezin doprinos općeprihvaćenim ljudskim vrjednotama, da uočavaju i znaju obrazložiti njezine specifičnosti te da dijalogom s vjerskim sadržajima,</p>

	<p>vrijednotama i stavovima i sami postanu humanije osobe. Vjeronauk im, u međupredmetnoj korelaciji sa sadržajima i ciljevima drugih nastavnih predmeta, želi pružiti cjelovitu sliku o njima samima i svijetu u kojemu žive, otvarajući osobito pitanja smisla života koja tek na obzorju transcendencije i govora o Bogu nalaze svoj cjelovit odgovor. U tu svrhu školski se vjeronauk, poštujući odgojno-obrazovnu vlastitost i ciljeve pluralne i demokratske škole, sustavno uobličuje u školski kurikulum, kao i drugi nastavni predmeti, čuvajući, dakako, svoju vjersku, odgojnu i obrazovnu posebnost.</p>
--	--

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: KATOLIČKI VJERONAUK

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Religioznost i put religija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. navesti temeljna religiozna pitanja o svijetu i životu 2. opisati temeljna obilježja religioznosti 3. razlikovati prirodne i objavljene religije 4. analizirati odrednice velikih svjetskih religija i svjetonazora 5. usporediti monoteističke religije: židovstvo, kršćanstvo i islam 6. voditi dijalog o religioznim pitanjima uvažavajući različitost <p>Kršćanska objava i vjera</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ustanoviti izvore i povijesne etape kršćanske objave 2. navesti bitne sadržaje kršćanske objave i načine njezina prenošenja 3. raščlaniti proces nastanka Biblije i njezinu strukturu 4. otkriti temeljne poruke Svetog pisma i njegovo značenje za kršćanski život 5. opisati Isusov povijesni lik i njegovo povijesnospasenjsko značenje kao Sina Božjega 6. protumačiti poruku i djelo Isusa Krista te njegovu prisutnost u životu Crkve danas 7. usporediti osobu Isusa Krista s utemeljiteljima drugih religija <p>Kršćanska vjera u suvremenom svijetu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati vjernički i prirodoznanstveni pogled na stvarnost svijeta i čovjeka 2. objasniti komplementarnost vjerničkog i znanstvenog pristupa stvarnosti
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
U potrazi za smislom života	<p>U vrtlogu svijeta i života Upoznaj samoga sebe – vlastitosti ljudske osobe Smisao i besmisao života Kršćanska vjera kao odgovor smisla Živjeti kao protagonist – životna uporišta</p>
Čovjek – religiozno biće	<p>Vjera – iskonska ljudska potreba Čovjek je po naravi religiozan Razvoj religije Politeističke religije i religije koje ne poznaju pojam osobnog Boga ili božanstva Monoteističke religije Posebnost kršćanstva u odnosu na druge religije</p>

Kršćanska objava i Sveto pismo	Kršćanska objava i njezino prenošenje Biblija kao pisana Božja riječ i pristup Bibliji Biblijski govor o Bogu Biblija u životu kršćana
Isus Krist – vrhunac objave	Isus – povijesna osoba Isusov lik Navještaj kraljevstva Božjega Isusovo otkupiteljsko djelo Isus Krist – pravi Bog i pravi čovjek Zajedništvo s Kristom
Tajna stvaranja – govor znanosti i govor vjere	Prirodnoznanstvena tumačenja nastanka svijeta Biblijsko-vjernički pristup stvaranju Odnos vjere i prirodnih znanosti
Napomene:	Prema Ugovoru o katoličkom vjeronauku u javnim školama i vjerskom odgoju u predškolskim ustanovama iz 1999. godine, nastava katoličkog vjeronauka u načelu je planirana za dva školska sata tjedno (70 sati godišnje), ali se trenutačno u većini škola u Republici Hrvatskoj realizira unutar jednoga školskog sata tjedno (35 sati godišnje). Shodno tomu, nastavnik je slobodan unutar postojeće satnice prilagoditi nastavni plan i ponuđene teme u skladu s odgojno-obrazovnim potrebama polaznika, a vodeći računa o obrazovnim ishodima.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija književnih i biblijskih tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova (izradba maketa, plakata), metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada, audiovizualna metoda, meditativno-molitveni elementi. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: znanje, zalaganje, kultura međuosobne komunikacije, stvaralačko izražavanje. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: KATOLIČKI VJERONAUK

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu	Crkva u sadašnjosti i prošlosti
------------------	--

polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. otkriti povijesne početke i strukturiranje Crkve 2. objasniti važnost Crkve za kršćansku vjeru i život 3. razmotriti značenje Blažene Djevice Marije kao uzora vjere 4. iskazati odnos sakramenata kršćanske inicijacije i pripadnosti Crkvi 5. navesti temeljne odrednice susreta Crkve s antičkim svijetom 6. analizirati život i djelovanje Crkve u srednjem vijeku 7. opisati krize i obnove Crkve u novom vijeku 8. ustanoviti zadaće Crkve u suvremenom svijetu 9. primijeniti načela ekumenizma <p>Kršćanska antropologija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. povezati obilježja zrele osobnosti i izbor životnih vrijednosti 2. objasniti kršćansko poimanje slobode 3. usporediti općeljudske i kršćanske vrijednote
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Sloboda – izbor i odgovornost	Mladi čovjek u hodu prema slobodi i zrelosti Ususret drugome U potrazi za vrijednotama
Život s Crkvom i u Crkvi	Ustanovljenje Crkve i pripadnost Crkvi Sakramenti kršćanske inicijacije – darovi milosnoga života i zajedništva Službe i karizme u Crkvi – slobodno i radosno življenje Evanđelja Jedna Crkva u mnoštvu crkava – prema punom zajedništvu Marija – uzor vjere i majka Crkve
Zajednica koja oslobađa i služi – povijest Crkve	Susret s antičkim svijetom – evanđeoska sloboda i mučeništvo Kršćanstvo na hrvatskome jezičnom prostoru u srednjem vijeku Crkva u srednjem vijeku – od duhovnog i kulturnog procvata do ratova i raskola Crkva kršćanskoga služenja siromašnima – dominikanci i franjevci (13. – 14. st.) Crkva u doba humanizma – promicanje vjere, tradicije i kulture Vrijeme dubokih podjela – reformacijska kriza i obnova Crkve Crkva i moderno doba – duhovni, prosvjetni i kulturni preporod Crkva u suvremenom svijetu – služiteljica čovjeka i čovječanstva
S crkvom na putu vjere i slobode – molitva, slavlje, svjedočenje	Molitva Crkve, osobna i zajednička molitva Slaviti život u crkvenom zajedništvu i slavljima Dobrovoljstvo kao oblik općeljudskog i kršćanskog služenja
Napomene:	Prema <i>Ugovoru o katoličkom vjeronauku u javnim školama i vjerskom odgoju u predškolskim ustanovama</i> iz 1999. godine, nastava katoličkog vjeronauka u načelu je planirana za dva školska sata tjedno (70 sati godišnje), ali se trenutačno u većini škola u Republici Hrvatskoj realizira unutar jednoga školskog sata tjedno (35 sati godišnje). Shodno tomu, nastavnik je slobodan unutar postojeće satnice prilagoditi nastavni plan i ponuđene teme u skladu s odgojno-obrazovnim potrebama polaznika, a vodeći računa o obrazovnim ishodima.
Ostalo	

Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija književnih i biblijskih tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova (izradba maketa, plakata), metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada, audiovizualna metoda, meditativno-molitveni elementi.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: znanje, zalaganje, kultura međuosobne komunikacije, stvaralačko izražavanje.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: KATOLIČKI VJERONAUKE

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Kršćanska antropologija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ustanoviti posljedice različitih poimanja čovjeka za konkretan život 2. otkriti temelje ljudskog dostojanstva u čovjekovoj stvorenosti na sliku Božju 3. prepoznati u Isusu Kristu ideal ostvarenog čovjštva <p>Kršćansko razumijevanje morala</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti značenje savjesti kao kriterija razlučivanja dobra i zla 2. razmotriti odnos vjere i morala u Svetom pismu 3. ustanoviti odnos evanđeoskog zakona ljubavi i kršćanskog djelovanja 4. povezati vjeru i ljubav prema Bogu s njihovim konkretnim izrazima 5. navesti odrednice kršćanskog poimanja obitelji 6. protumačiti kršćanski stav prema životu i njegovoj zaštiti 7. uspostaviti odnos između spoznaje Boga kao istine i života u istini
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Kršćansko poimanje čovjeka	Čovjek kao stvorenje i slika Božja Isusov put kao paradigma kršćaninova puta
Čovjek – moralno biće	Čovjek – polazište etičkog razmišljanja Kriteriji dobra i zla Odnos vjere i morala Savjest norma etičkog djelovanja Savjest pred zakonom i suvremenim etičkim pitanjima

Ljubav prema Bogu i bližnjemu – temelji kršćanske moralnosti	Bog – temelj kršćanske moralnosti Objavljeni moralni zakon – temeljni zakon Znakovi ljubavi prema Bogu Zlo i grijeh – prijestup istinske ljubavi prema Bogu i bližnjemu Evangeoski zakon ljubavi
»Muško i žensko stvorili ih«	Čovjek – žena i muškarac Obitelj u Božjem naumu Ženidba – sakrament bračne ljubavi i zajedništva Roditelji i obitelj – odgovorno roditeljstvo
Dostojanstvo ljudskoga života	Svetost i dostojanstvo ljudskoga života Životom obdareni i u život pozvani Čuvanje cjelovitosti i dostojanstva ljudske osobe – izazovi znanosti Dostojanstvo osobe pred stvarnošću patnje, bolesti i smrti
Živjeti u istini	Hoditi u istini »Istina će vas osloboditi«
Napomene:	Prema <i>Ugovoru o katoličkom vjeronauku u javnim školama i vjerskom odgoju u predškolskim ustanovama</i> iz 1999. godine, nastava katoličkog vjeronauka u načelu je planirana za dva školska sata tjedno (70 sati godišnje), ali se trenutačno u većini škola u Republici Hrvatskoj realizira unutar jednoga školskog sata tjedno (35 sati godišnje). Shodno tomu, nastavnik je slobodan unutar postojeće satnice prilagoditi nastavni plan i ponuđene teme u skladu s odgojno-obrazovnim potrebama polaznika, a vodeći računa o obrazovnim ishodima.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, paralaonica, interpretacija književnih i biblijskih tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova (izradba maketa, plakata), metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada, audiovizualna metoda, meditativno-molitveni elementi. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: znanje, zalaganje, kultura međuosobne komunikacije, stvaralačko izražavanje. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: KATOLIČKI VJERONAUK

Razred: četvrti (4.)

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Kršćanska vjera u suvremenom svijetu 1. prepoznati promjene odnosa prema religiji i kršćanstvu u suvremenom svijetu 2. razlučiti obilježja zrele i prosvijećene od fanatične i manipulativne religioznosti 3. ustanoviti specifične razlike između kršćanstva i drugih religija 4. primijeniti Kristov put osmišljavanja i prevladavanja patnje na događaje u osobnom životu i svijetu 5. otkriti mogućnosti suradnje i specifičnog doprinosa kršćanske vjere rješavanju globalnih problema: ekologije, mira u svijetu, etičkih i bioetičkih pitanja</p> <p>Kršćanska objava i vjera 1. analizirati odrednice kršćanske vjere u Kristovo uskrsnuće, život vječni i eshatološko dovršenje</p> <p>Kršćansko razumijevanje morala 1. izložiti temeljne odrednice kršćanskog pogleda na ljudski rad 2. opisati doprinos kršćanske vjere zalaganju za mir u svijetu</p>
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada Nastavne teme</p>
<p>Suvremeni čovjek pred pitanjem Boga</p>	<p>Poteškoće suvremenog čovjeka s Bogom – izazov nevjere Suvremena religioznost i njezina pitanja Traganje za iskustvom svetoga i »nova religioznost« Pitanje Boga pred iskustvom patnje i zla u svijetu Dokazi o Božjoj opstojnosti</p>
<p>Biblijska slika i iskustvo Boga</p>	<p>Bog u svjedočanstvu vjere Starog zavjeta Bog u svjedočanstvu vjere Novog zavjeta Kršćansko iskustvo Božje prisutnosti u skrivenosti Sakramentalno iskustvo milosrdnog Boga Bog u iskustvu kršćanskih svetaca i svjedoka vjere</p>
<p>Ljudski rad i stvaralaštvo</p>	<p>Čovjek sustvaratelj Kršćanski pogled na rad Opće dobro, pravda i solidarnost Etika poslovanja Kršćansko zauzimanje za mir</p>
<p>Izazovi znanstveno-tehničkog napretka</p>	<p>Budućnost i moć znanja Informatizacija i globalizacija Znanost u službi poboljšanja života Briga za okoliš Zajedništvom do napretka</p>
<p>Kršćanska nada u budućnost</p>	<p>Svjetovna očekivanja budućnosti Eshatološki i apokaliptički tekstovi u Bibliji Čovjek pred pitanjem svršetka Kršćanska nada u dovršenje: novo stvorenje, uskrsnuće i život vječni</p>

Napomene:	Prema <i>Ugovoru o katoličkom vjeronauku u javnim školama i vjerskom odgoju u predškolskim ustanovama</i> iz 1999. godine, nastava katoličkog vjeronauka u načelu je planirana za dva školska sata tjedno (70 sati godišnje), ali se trenutačno u većini škola u Republici Hrvatskoj realizira unutar jednoga školskog sata tjedno (35 sati godišnje). Shodno tomu, nastavnik je slobodan unutar postojeće satnice prilagoditi nastavni plan i ponuđene teme u skladu s odgojno-obrazovnim potrebama polaznika, a vodeći računa o obrazovnim ishodima.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija književnih i biblijskih tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova (izradba maketa, plakata), metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada, audiovizualna metoda, meditativno-molitveni elementi. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: znanje, zalaganje, kultura međuosobne komunikacije, stvaralačko izražavanje. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: ETIKA

Cilj predmeta:	steći teorijska znanja iz vrijednosnog normativnog područja koje se odnosi na međuljudske odnose i komunikaciju razviti svijest o moralnoj odgovornosti prema sebi i uzajamnosti prema zajednici
Opis predmeta:	Etika je u srednjoj školi predmetno područje koje se bavi filozofijom morala kao dijela filozofije koje razmatra odnos dobra i zla te načela ispravnog djelovanja. U okviru filozofije etika je sistematizirana kao praktična disciplina koja se bavi ljudskim djelovanjem unutar neke socijalne skupine prema kriterijima moralne ispravnosti. U tom smislu etika je temeljna disciplina iz koje je moguće izvesti različite primijenjene etike kao što su individualna etika, socijalna etika te različite etike specifičnih područja poput bioetike, profesionalnih etika i sl. Etika kao disciplina crpi svoja uporišta i iz drugih filozofskih disciplina poput filozofske antropologije, političke, pravne i socijalne filozofije. Unutar interdisciplinarnog pristupa etika također uključuje spoznaje znanstvenih disciplina poput psihologije, sociologije, socijalne i razvojne psihologije te općih teorija kulture. Unutar interdisciplinarnog suradnje nužno je uključiti filozofiju, bez koje nije moguće utemeljeno i bez proizvoljnosti raspravljati o ključnim životnim i odgojnim temama. Osnovni smisao poduke u ovom području razvijanje je kompetencije moralne prosudbe te

	<p>usvajanje obrazaca moralnog ponašanja; pritom je bitno polaznike uvesti u situacije koje uključuju moralne konflikte za koje nemaju gotove odgovore i do kojih trebaju doći razložnim sučeljavanjem različitih stajališta. Smisao moralnog razvoja jest intuitivno i impulzivno rješavanje problema zamijeniti racionalnom i logičnom argumentacijom. Moralne prosudbe zahtijevaju sposobnost percipiranja realiteta, procjenu vlastitog iskustva, sposobnost razumijevanja stajališta drugih i sposobnost apstraktnog mišljenja. To znači da nije dovoljno znati pravila, nego i kako ih primijeniti u određenim situacijama.</p>
--	---

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: ETIKA

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Moralno iskustvo – predrefleksivna svijest</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati osnovne etičke pojmove 2. ispitati različite perspektive samospoznaje 3. analizirati konstitutivne pojmove mitsko-religijskih izvora etike 4. preispitati moralne temelje i poruke mitsko-religijskih izvora i učenja 5. identificirati granične situacije 6. procijeniti različita moralna načela djelovanja 7. suprotstaviti razloge moralnih sukoba analizom konfliktnih situacija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
U potrazi za identitetom	Različite perspektive samospoznaje Uloge, uzori, idoli Osjećanje, htijenje, mišljenje
Prepreke u potrazi	Granične situacije Borba sa zlom ili s moći Žudnja za znanjem ili izazov želje za moći
Orijentacija i zamke na putu	Životni izbor Zloporaba moći Ispravnost/neispravnost individualnog puta
Ciljevi: lažni, prividni, istinski	Potruga za nedostižnim Logika srca i logika uma Transcendiranje realiteta kao put do vrjednota
Odgovornost za sebe i druge – moralna dimenzija života	Savjest Moralni razvitak tijekom konfliktnih situacija Moralnost kao uzajamnost odnosa s drugima Etika kao svijest o moralu
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda

	demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, audiovizualna metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava. Napomena: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: ETIKA

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Etika socijalnog života 1. analizirati važnost individualne slobode u ljudskome društvu 2. identificirati temeljne vrijednosti ljudskog zajedništva 3. izdvojiti razloge konflikata u društvu i mogućnosti kompromisa 4. otkriti temeljne vrijednosti antičke političke filozofije 5. ispitati pretpostavke novovjekovnih političkih i socijalnih filozofija 6. preispitati smisao pojmova ljudskog dostojanstva, ljudskih prava, slobode, jednakosti, socijalne pravednosti i tolerancije u modernoj demokraciji 7. procijeniti fenomene suvremenog društva, razvoja znanosti i tehnologije, konzumerizma i zlorabe medija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Individualna sloboda i odgovornost prema zajednici	Višedimenzionalnost pojma slobode: sloboda individualnog izbora, slobodna volja, sloboda djelovanja Individualne slobode i djelovanje u odnosu prema drugima: odgovornost i uzajamnost Uspješnost ili neuspješnost partnerstva s drugima Sukob između potrebe za vlastitim ispunjenjem i ispunjenjem socijalnih zahtijeva (egoizam i altruizam, težnja za srećom i moralna odgovornost) Rješavanje individualnih sukoba s drugima: strpljivost, suosjećanje, obazrivost, tolerancija Različitost interesa ili sukobi interesa u društvu? Imperativ mirnog rješavanja sukoba Temelji kulturnog pluralizma Feministički pokret i ravnopravnost žena
Najviše vrijednosti	Platonova utopija pravednosti

socijalnog i političkog života (antičko i moderno razdoblje)	<p>Temelji Aristotelove teorije djelovanja</p> <p>Politička filozofija kao jedinstvo etike i politike</p> <p>Čudoređe kao temelj zajedništva</p> <p>Etičke krjeposti i načelo sredine</p> <p>Vrste pravednosti (komutativna i distributivna)</p> <p>Novovjekovne utopije, borba protiv privatnog vlasništva (T. More)</p> <p>Kontraktualistički modeli države (T. Hobbes, J. J. Rousseau)</p> <p>Klasični utilitarizam i principi utilitarizma (J. S. Mill, J. Bentham)</p> <p>Opće dobro kao zbroj pojedinačnih interesa</p> <p>Račun užitka</p> <p>Hedonizam i pravednost</p> <p>Pojam ljudskog dostojanstva</p> <p>Ljudska prava i njihovo podrijetlo</p> <p>Pravo i pravednost, legalnost i moralnost (J. Locke, I. Kant)</p> <p>Pojam socijalne pravednosti; razlike među ljudima i problem jednakosti ljudi (K. Marx, J. Rawls)</p>
Izazovi suvremenog društva	<p>Ambivalentnost razvoja znanosti i tehnologije</p> <p>Imperativ beskonačnog napretka</p> <p>Tehnologija i znanost u službi moći</p> <p>Konzumerizam kao stil života</p> <p>Veliki ekonomski i politički sustavi i (ne)mogućnost njihove kontrole</p> <p>Uloga medija u svakodnevnom životu i mogućnost njihove zlorabe</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, audiovizualna metoda.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavi.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: ETIKA

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu	Primijenjena etika
------------------	---------------------------

polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. identificirati izabrane pojmove iz područja primijenjene etike 2. preispitati različita shvaćanja odnosa čovjeka i prirode 3. razlikovati različite ekološke teorije 4. procijeniti smisao i granice znanstveno-tehnološkog razvoja 5. analizirati smisao etičkih kodeksa i zakletvi 6. izdvojiti karakteristične probleme medicinske bioetike
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Čovjek, priroda, etika	<p>Čovjek i priroda Pojam i predmet bioetike Antropocentrizam, patocentrizam, biocentrizam, holizam Čovjek i životinjski svijet Čovjek i svijet biljaka</p>
Kvaliteta života	<p>Opstanak i preživljavanje Poboljšanje kvalitete života Održivi razvoj</p>
Smisao i granice tehnološkog razvoja	<p>Odgovornost u tehnološkoj civilizaciji Tehnološka izvedivost i etička dopustivost Etika odgovornosti kao etika tehnološke civilizacije</p>
Ekologija i zaštita okoliša	<p>Ekološki pokret i ekološka etika Ekološka odgovornost Ekosustavi Ekološka svijest i osobna angažiranost</p>
Bioetika i biologijske znanosti	<p>Evolucionizam, darvinizam, kreacionizam Eugenika Genetika i biotehnologija</p>
Medicinska bioetika	<p>Etika humanih reproduktivnih tehnologija Pobačaj Etika transplantacije organa i trgovina organima Etika umiranja i smrti Eutanazija</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, audiovizualna metoda.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>

Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: ETIKA

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Etika kao filozofija morala</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ispitati odnos morala i etike 2. analizirati moral kao predrefleksivno iskustvo 3. razlučiti pojmove morala i ćudoređa 4. procijeniti idealan zahtjev važenja morala 5. raščlaniti strukturu etike 6. izdvojiti osnovne etičke pojmove <p>Etička argumentacija i etičke teorije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati filozofske pristupe utemeljenju etike 2. razlučiti strategije opravdanja važenja etike 3. preispitati filozofsko-antropološko utemeljenje etike 4. suprotstaviti različite etičke argumentacije 5. analizirati etičke tekstove
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Moral i etika	Moral kao predmet i sadržaj etike Moral kao predrefleksivno iskustvo Moral i ćudoređe Idealni zahtjev važenja morala, moral kao trebanje Etika kao filozofija morala Struktura etike:normativna i deskriptivna etika i metaetika Temeljni etički pojmovi
Različiti filozofski pristupi utemeljenju etike	Razdioba etičkih teorija Etika pravila i etika dobrog života Aristotelovo utemeljenje etike vrline Kantova deontološka etika Utilitaristička etika (Bentham, Mill) Nietzscheova kritika morala, etički nihilizam Habermasova etika diskursa Kontraktualistička etika (Hobbes, Rousseau, Rawls) Metaetička, logičko-jezična analiza etičkih iskaza Relativističko osporavanje etike (kulturni relativizam) Metafizičko opravdanje etike (teološka etika)

	Tradicijsko i religiozno opravdanje etike (običajnost i ćudoređe) Filozofsko-antropološko opravdanje/osporavanje etike izvedeno iz biti ćovjeka
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjuja, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktiĉnih radova, metoda usmenog izlaganja, audiovizualna metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrijednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: GEOGRAFIJA

Cilj predmeta:	razviti temeljna znanja, vještine i kompetencije polaznika u području geografije osposobiti ih za zanimanja u ekonomiji, trgovini i poslovnoj administraciji
Opis predmeta:	Nastavni predmet ciljevima i obrazovnim ishodima ućenja pridonosi ostvarenju općih ciljeva odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj, a posebice općim ciljevima prirodoslovnog i društveno-humanistiĉkog područja, kao i temeljnim vrijednostima navedenim u Nacionalnom okvirnom kurikulumu. Primjenom načela aktualizacije i korelacije ostvaruje posebnu ulogu u povezivanju društvenog i humanistiĉkog područja, ĉime pridonosi korelaciji i integraciji nastavnih sadržaja, a time i koherentnosti pouĉavanja u ova dva područja odgoja i obrazovanja. Budući da primarno prouĉava prirodno-geografske i društveno-geografske elemente, procese i sustave, u različitim prostornim okvirima, od lokalnog preko regionalnog i nacionalnog do globalnog, geografsko obrazovanje omogućuje polaznicima razumijevanje svijeta u kojem žive, razumijevanje prostornih odnosa i organizacije prostora, prakticiranje načela održivog razvoja te razvija vještine važne za svakodnevni život. Geografska znanja i vještine primarno omogućuju razvoj prirodoslovne kompetencije i opće kulture (kulturna svijest i izražavanje), a participiraju u razvoju svih ostalih temeljnih kompetencija, posebice u razvoju kompetencije komuniciranja na materinskom i stranom jeziku, matematiĉke kompetencije i primjeni informacijsko-komunikacijske tehnologije. U sustavu znanosti geografija je polje u području interdisciplinarnih znanosti i podijeljena je na ĉetiri grane: fiziĉku, društvenu, regionalnu i primijenjenu geografiju.

Nastavni predmet po razredima i ishodima ućenja

Naziv nastavnog predmeta: GEOGRAFIJA

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Geografski pristup</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izdvojiti etape u razvoju geografije i doprinos pojedinih znanstvenika 2. izdvojiti nove pristupe u razvoju grana i disciplina geografije 3. vrjednovati položaj geografije u sustavu znanosti i sustavu odgoja i obrazovanja <p>Zemlja u Sunčevu sustavu i svemiru</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti postanak svemira 2. razlikovati tijela u svemiru i Sunčevu sustavu 3. objasniti položaj Zemlje u Sunčevu sustavu 4. protumačiti postanak, oblik i dimenzije Zemlje 5. analizirati posljedice gibanja Zemlje 6. raščlaniti utjecaj gibanja Zemlje na ljude i ljudske djelatnosti <p>Orijentacija i geografske karte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti načine izradbe i upotrebu geografskih karata 2. rabiti planove naselja, topografske karte, kompas i GPS u analizi prostornih pojava i procesa 3. primijeniti suvremena tehnička sredstva za orijentaciju <p>Prirodno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. usporediti elemente prirodne osnove (reljef, klima, vode, tlo i vegetacija) na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i kontinentalnoj razini 2. istražiti prirodno-geografske procese na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i kontinentalnoj razini 3. objasniti prirodne pojave i interakcije pozivajući se na osnovne principe prirodnih znanosti i koristiti znanstveno nazivlje
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Geografski pristup	Podjela i razvoj geografije u Hrvatskoj i svijetu Razvoj ekonomske geografije Osnovna obilježja gospodarstva Ekonomske prostorne sustavi i njihovi elementi Sektori djelatnosti
Zemlja u Sunčevu sustavu i Svemiru	Svemir – postanak i struktura Sunčev sustav Gibanja Zemlje Utjecaj gibanja Zemlje na ljude
Orijentacija i geografske karte	Orijentacija u prostoru Određivanja položaja na Zemlji Geografska karta Geografski informacijski sustavi
Prirodno-geografski procesi i organizacija	Prirodno-geografski faktori razvoja ekonomskih prostornih sustava Klimatski faktori

prostora	<p>Sunčevo zračenje i temperatura zraka Tlak zraka, zračne mase i zračna strujanja Vlaga zraka i padaline Tipovi klime u Hrvatskoj Tipovi klime u svijetu Podjela i svojstva svjetskog mora Gibanja mora Vode na kopnu Elementi i oblici reljefa u zavičaju i Hrvatskoj Elementi i oblici reljefa na Zemlji Geološka prošlost Zemlje i globalna tektonika ploča Zonalna građa Zemlje i sastav litosfere Endogeni procesi i oblici reljefa Egzogeni procesi i oblici reljefa Čimbenici razvoja, svojstva i vrste tala Šumski i pustinjski biomi Ostali kopneni i vodeni biomi</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda razgovora, metoda demonstracije, metoda rada na tekstu, izravna grafička metoda, neizravna grafička metoda, metoda pisanih radova, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost znanja, geografske vještine, kartografska pismenost. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni praktični rad (projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli, istraživačko izvješće, dnevnik terenskog rada ili terenske nastave).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: GEOGRAFIJA

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Geografski pristup</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. procijeniti mogućnosti i ograničenja geografskih istraživanja 2. analizirati ulogu i važnost geografije u obrazovanju i svakodnevnom životu osobe <p>Orijentacija i geografske karte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti kartografske pojmove u interpretaciji prostornih pojava i procesa 2. predočiti prostorne pojave i procese na temelju samostalno prikupljenih podataka u projektnim zadacima koristeći se skicama, dijagramima, tablicama i
--	---

	<p>tematskim kartama</p> <p>3. rabiti jednostavne računalne programe za predočavanje prostornih pojava i procesa</p> <p>Prirodno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <p>1. analizirati utjecaj prirodno-geografskih obilježja na organizaciju prostora (strukturu stanovništva i naseljenost)</p> <p>2. koristiti istraživačke metode u prikupljanju, obradi te interpretaciji rezultata istraživanja, raspraviti zaključke istraživanja o prirodno-geografskim pojavama i procesima</p> <p>3. raspraviti problematiku o globalnoj promjeni klime i onečišćenju okoliša</p> <p>4. vrjednovati mogućnosti povećanja zaštićenih područja u Hrvatskoj i svijetu</p> <p>5. primijeniti koncept održivog razvoja u iskorištavanju prirodnih resursa na lokalnoj i nacionalnoj razini</p> <p>Društveno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <p>1. istražiti demografske strukture u zavičaju, Hrvatskoj i u svijetu</p> <p>2. analizirati prirodno, prostorno i opće kretanje stanovništva u zavičaju, Hrvatskoj i u svijetu</p> <p>3. analizirati utjecaj svjetskih religija na kulturu, tradiciju, umjetnost, gospodarstvo i način života</p> <p>4. usporediti organizaciju prostora i odnose među naseljima u zavičaju, Hrvatskoj i u svijetu</p>
--	---

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Geografski pristup	Uloga i važnost geografije u obrazovanju i svakodnevnom životu osobe
Orijentacija i geografske karte	Predočavanje prostornih pojava i procesa na geografskim kartama Izradba tablica, dijagrama i tematskih karata Geografski informacijski sustavi
Prirodno-geografski procesi i organizacija prostora	Neobnovljivi prirodni izvori i rezerve Iskorištavanje neobnovljivih prirodnih izvora u Hrvatskoj i svijetu Obnovljivi prirodni izvori Iskorištavanje obnovljivih prirodnih izvora u Hrvatskoj i svijetu Prirodna bogatstva i održivi razvoj Utjecaj prirodnih nepogoda na gospodarstvo (vulkani, potresi, suše, poplave, vjetrovi) Onečišćenje zraka, voda i tla Zaštita prirode u Hrvatskoj i svijetu Zaštićena područja u Hrvatskoj Zaštićena područja u svijetu
Društveno-geografski procesi i organizacija prostora	Socijalni faktori razvoja ekonomskih prostornih sustava Razvoj naseljenosti u Hrvatskoj Razvoj naseljenosti u svijetu Razmještaj stanovništva u Hrvatskoj Razmještaj stanovništva u svijetu Prirodno kretanje stanovništva u Hrvatskoj

	<p>Prirodno kretanje stanovništva u svijetu Prostorno kretanje stanovništva u Hrvatskoj Prostorno kretanje stanovništva u svijetu Populacijska politika u Hrvatskoj i u svijetu Opće kretanje stanovništva u Hrvatskoj i u svijetu Biološki sastav stanovništva u Hrvatskoj Biološki sastav stanovništva u svijetu Kulturno-antropološki sastav stanovništva u Hrvatskoj Kulturno-antropološki sastav stanovništva u svijetu Obrazovni sastav stanovništva u Hrvatskoj Obrazovni sastav stanovništva u svijetu Naselja u Hrvatskoj i u svijetu Urbanizacija u Hrvatskoj Urbanizacija kao svjetski proces Urbani sustav u Hrvatskoj Urbani sustavi u svijetu Prostorna struktura gradskih naselja Gradske regije u Hrvatskoj i svijetu</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda razgovora, metoda demonstracije, metoda rada na tekstu, izravna grafička metoda, neizravna grafička metoda, metoda pisanih radova, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost znanja, geografske vještine, kartografska pismenost. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni praktični rad (projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli, istraživačko izvješće, dnevnik terenskog rada ili terenske nastave).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: GEOGRAFIJA

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Geografski pristup 1. analizirati ulogu geografije u prostornom i regionalnom planiranju i upravljanju prostorom prema konceptu održivog razvoja Društveno-geografski procesi i organizacija prostora 1. izdvojiti prostorne sustave primarnih, sekundarnih i tercijarnih djelatnosti u zavičaju, Hrvatskoj Europi i svijetu 2. istražiti temeljne gospodarske pojmove, sustave i razvojne trendove</p>
--	--

	3. analizirati nejednaki regionalni razvoj na nacionalnoj i svjetskoj razini
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Geografski pristup	Uloga geografije u prostornom i regionalnom planiranju i upravljanju prostorom prema konceptu održivog razvoja Faktori lokacije ekonomskih djelatnosti, prostorno planiranje i regionalni razvoj Prostorni sustavi primarnih djelatnosti Prostorni sustavi sekundarnih djelatnosti
Društveno-geografski procesi i organizacija prostora	Ruralni prostori u Hrvatskoj Ruralni prostori u svijetu Agrarni proizvodni sustavi u Hrvatskoj Agrarni proizvodni sustavi u svijetu Prirodno-geografski faktori poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj i svijetu Društveno-geografski faktori poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj i svijetu Tehničko-organizacijska obilježja poljoprivrede u Hrvatskoj Tehničko-organizacijska obilježja poljoprivrede u svijetu Proizvodna obilježja poljoprivrede u Hrvatskoj Proizvodna obilježja poljoprivrede u svijetu Sustavi agrarnog iskorištavanja u Hrvatskoj i svijetu Ratarstvo u Hrvatskoj i svijetu Stočarstvo u Hrvatskoj i svijetu Ribarstvo u Hrvatskoj i svijetu Šumarstvo u Hrvatskoj i svijetu Zelena revolucija Ekološke posljedice poljoprivrede u Hrvatskoj i svijetu Suvremene promjene u ruralnim prostorima u Hrvatskoj i svijetu Ruralni pejzaž u Hrvatskoj i svijetu Pojava i razvoj industrije u Hrvatskoj i svijetu Vrste industrija u Hrvatskoj i svijetu Faktori lokacije i razvoja industrije u Hrvatskoj i svijetu Prostorni sustavi industrijske proizvodnje u Hrvatskoj i svijetu Mineralne i druge sirovine Energetika i industrija Industrija u prostoru (industrijske regije u Hrvatskoj i svijetu) Djelatnosti sekundarnog sektora i okoliš Posljedice onečišćenja okoliša u Hrvatskoj i svijetu Važnost sekundarnih djelatnosti u Hrvatskoj i svijetu
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora, metoda demonstracije, metoda rada na tekstu, izravna grafička metoda, neizravna grafička metoda, metoda pisanih radova, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik

	prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost znanja, geografske vještine, kartografska pismenost. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni praktični rad (projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli, istraživački izvještaj, dnevnik terenskog rada ili terenske nastave).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: GEOGRAFIJA

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Geografski pristup</p> <p>1. istražiti doprinos znanstvenih spoznaja geografije u unaprjeđenju kvalitete života, razvoju društva i gospodarstva</p> <p>Društveno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <p>1. analizirati procese europskog integriranja i globalizacijske procese te njihov utjecaj na hrvatsko društvo</p> <p>2. istražiti djelovanje međunarodnih organizacija i regionalnih integracija te njihovo političko i gospodarsko značenje</p> <p>3. obrazložiti važnost poznavanja i pozitivnog vrjednovanja naslijeđa i vlastitog identiteta kao hrvatskih i europskih građana te građana svijeta</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Geografski pristup	Doprinos znanstvenih spoznaja geografije u unaprjeđenju kvalitete života, razvoju društva i gospodarstva Prostorni sustavi uslužnih djelatnosti Ostale uslužne djelatnosti i njihova prostorna organizacija u Hrvatskoj i svijetu
Društveno-geografski procesi i organizacija prostora	Razvoj tercijarnih djelatnosti u Hrvatskoj i svijetu Osnovna obilježja prometa Kopneni promet u Hrvatskoj i svijetu Pomorski promet u Hrvatskoj i svijetu Zračni promet u Hrvatskoj i svijetu Telekomunikacijski promet u Hrvatskoj i svijetu Osnovna obilježja i prostorni sustav turizma Tipovi turističkih područja u Hrvatskoj i svijetu Prostorna organizacija i važnost trgovine Prostorna organizacija i važnost trgovine u gradovima Intenzitet, faktori razvoja, elementi i struktura trgovine u Hrvatskoj Intenzitet, faktori razvoja, elementi i struktura svjetske trgovine Globalizacija svjetskog gospodarstva Utjecaj globalizacije na proizvođače, potrošače i okoliš u Hrvatskoj i svijetu Povezanost demografskih i ekonomskih procesa

	<p>Ekonomska i socijalna mjerila razvijenosti Nejednaki gospodarski razvoj u Hrvatskoj i svijetu Nejednaki regionalni razvoj u Hrvatskoj i svijetu Države s velikim i visokorazvijenim gospodarstvima (Njemačka, Francuska, UK, Italija, SAD, Kanada, Japan, »tigrovi Dalekog istoka«, Australija) Države s gospodarstvima od svjetskog značenja (Kina, Ruska Federacija, Indija, Brazil) Srednje razvijene države Slabije razvijene države Države u tranziciji Prostor i položaj Republike Hrvatske Položaj Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama i regionalnim integracijama Europska unija Globalizacija i identitet</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda razgovora, metoda demonstracije, metoda rada na tekstu, izravna grafička metoda, neizravna grafička metoda, metoda pisanih radova, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost znanja, geografske vještine, kartografska pismenost. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni praktični rad (projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli, istraživački izvještaj, dnevnik terenskog rada ili terenske nastave).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

Cilj predmeta:	<p>stjecati optimalnu količinu kinezioloških teorijskih znanja koja su bitna za provedbu smislenog i samostalnoga tjelesnog vježbanja provoditi različite kineziološke aktivnosti koje su izravno u funkciji usvajanja i usavršavanja motoričkih znanja kojima se polaznik /djelatnik koristi u sportsko-rekreacijske svrhe poznavati i provoditi kineziološke transformacijske i kineziterapeutske postupke koji su izravno u funkciji unaprjeđenja zdravlja i prevencije profesionalnih bolesti</p>
Opis predmeta:	U ovom zanimanju posao se najčešće obavlja u sjedećem položaju. Leđa su najopterećeniji dio tijela, otežan je rad krvotoka u nogama, prisutne su kontrakcije mišića vrata te neaktivnost mišića prsiju, trbuha i nogu.

	<p>Preporučuje se da postupci unaprjeđenja kinantropoloških obilježja budu usmjereni na jačanje mišića trupa, nogu i prsiju.</p> <p>Kineziološke postupke unaprjeđenja zdravlja usmjeriti na usvajanje znanja koja će koristiti za preventivno, relaksacijsko i korektivno smanjenje različitih problema povezanih s kralježnicom.</p> <p>Sjedenje i stajanje zahtijevaju malu energetska potrošnju i nepovoljno djeluju na rad dišnog i krvožilnog sustava te su takve osobe sklone povećanju tjelesne mase i masnog tkiva. Zbog navedenog preporučuje se posebnu pozornost usmjeriti na razvoj aerobnih kapaciteta.</p> <p>U ovom zanimanju osobe su znatno izložene stresu. Polaznike je potrebno zainteresirati za izlete u prirodu s kineziološkim rekreacijskim sadržajima kao što su planinarenja, rafting i sl. Potrebno je utjecati na stvaranje navika korištenja spomenutih sadržaja kako bi ih mogli preventivno koristiti u smanjivanju stresa. Istovremeno je potrebno naučiti i osvijestiti polaznike kako bavljenje bilo kojom organiziranom kineziološkom aktivnošću smanjuje stres. Od izvannastavnih dislociranih aktivnosti, s obzirom na utvrđenu statičku aktivaciju lokomotornog sustava, preporučuje se plivanje i aktivnosti koje uključuju hodanja.</p>
--	---

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Kineziološka teorijska znanja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. poznavati bitne informacije iz povijesti sporta kao dijela opće kulture 2. prepoznati indiciranost i kontraindiciranost određenih kinezioloških aktivnosti prema izabranom zanimanju 3. navesti važnost i specifičnosti vježbanja koje treba provoditi tijekom radnog vijeka u funkciji sportske rekreacije 4. navesti teorijska znanja o samostalnom planiranju, programiranju i kontroli procesa vježbanja (određivanje volumena, ekstenziteta i intenziteta vježbanja) 5. nabrojiti specifične kineziološke i kineziterapeutske transformacijske postupke za unaprjeđenje i očuvanje zdravlja s ciljem prevencije potencijalno najčešćih antropoloških negativnosti tijekom obavljanja izabranog zanimanja <p>Kineziološke aktivnosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. isplanirati monostrukturne ciklične aktivnosti koje se mogu koristiti u funkciji cjeloživotnog vježbanja kao sportsko-rekreacijski sadržaj 2. uskladiti polistrukturne acikličke aktivnosti koje su povezane s tipičnim kinantropološkim obilježjima iz opisa zanimanja 3. kombinirati polistrukturne kompleksne aktivnosti koje su povezane s tipičnim kinantropološkim obilježjima iz opisa zanimanja 4. ovladati polistrukturnim konvencionalnim aktivnostima koje su povezane s tipičnim kinantropološkim obilježjima iz opisa zanimanja 5. demonstrirati izvođenje jedne monostrukturne ciklične aktivnosti koja se može koristiti u funkciji cjeloživotnog vježbanja kao osnovni sportsko-rekreacijski sadržaj, a po mogućnosti polaznik ima interes za nju <p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. isplanirati izvedbu odabranih sadržaja s ciljem utjecaja na razvoj i održavanje bitnih morfoloških obilježja (optimizaciju sastava tijela – povećanje mišićne mase, potkožno masno tkivo) 2. razlikovati izvedbu odabranih sadržaja s ciljem utjecaja na razvoj i održavanje
--	--

	<p>bitnih motoričkih sposobnosti (fleksibilnost, koordinacijska svojstva, brzinsko eksplozivna svojstva, razvoj i održavanje jakosti)</p> <p>3. prilagoditi izvedbu odabranih sadržaja s ciljem utjecaja na razvoj i održavanje bitnih funkcionalnih sposobnosti (aerobna i anaerobna izdržljivost)</p> <p>4. usporediti izvedbu bitnih kinezioloških sadržaja s ciljem cjelovite transformacije lokomotornog sustava (mobilnosti lokomotornog sustava, stabilnosti lokomotornog sustava)</p> <p>5. kombinirati izvedbu odabranih sadržaja s ciljem svladavanja sadržaja različitih programa za prevenciju lokomotornih ozljeda (relativne vježbe jakosti, primjena elastičnih otpora, primjena proprioceptivnih vježbi, primjeri povezivanja sadržaja iz različitih programa prevencije s ciljem maksimizacije učinkovitosti)</p> <p>Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja</p> <p>1. pokazati i nabrojiti kineziterapeutske vježbe za prevenciju tegoba onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem</p> <p>2. izabrati i pokazati statičke vježbe istezanja (stretching) za regeneraciju onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem</p> <p>3. pokazati i provesti kineziterapeutske vježbe za rehabilitaciju nakon ozljeda onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem</p> <p>4. sastaviti i provesti statičke vježbe istezanja (stretching) za smanjenje tonusa onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem</p> <p>5. objasniti i primijeniti skup vježbi masaže i samomasaže (labavljenja, glađenja, gnječenja, istresanja) u stajanju, sjedenju ili ležanju onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Kineziološka teorijska znanja	<p>Za ovaj skup ishoda učenja izvedbeno je predviđen broj sati do 10% ukupnog broja sati. Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisleno povezane s ostalim skupovima ishoda učenja u svakom razredu. Također, dopušteno je osmišljavanje drukčijih teorijskih tema koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Važnost tjelesnog vježbanja i sporta u razvoju društva 2. Sustav za kretanje čovjeka (dijelovi, građa, funkcija) 3. Energetski potencijali čovjeka tijekom vježbanja 4. Optimalni sastav tijela (metode optimizacije) 5. Pravilna prehrana i važnost unosa tekućine 6. Utjecaj procesa vježbanja na ljudski organizam (pozitivni učinci vježbanja i štetne tjelesne aktivnosti) 7. Modeliranje postupaka za redukciju potkožnoga masnog tkiva
Kineziološke aktivnosti	<p>U ovom skupu ishoda učenja naveden je veći broj nastavnih tema kako bi se omogućio izbor nastavnih tema iz propisanog nastavnog plana i programa.</p> <p>I. ATLETIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kros ili standardna ciklična kretanja različitim tempom do 8 min 2. »Leteće« trčanje do 40 m

3. Trčanje do 100 m
4. Trčanje – motoričko postignuće
5. Skokovi s noge na nogu po označenim prostorima (ili sa strunjače na strunjaču)
6. Skokovi odrazom svaki četvrti korak
7. Skok udalj tehnikom 2 ½ koraka
8. Bacanje Vortexa udalj
9. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje)
- II. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICI
10. Različite varijante premeta strance
11. Stoj na glavi
12. Stoj na rukama, kolut naprijed
13. Odbočka
- III. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICE
14. Ljuljanje na karikama
15. Pomicanje u visu
16. Njihom strance premah odnožno
17. Klimom premah zgrčeno
18. Okreti u čučnju i usponu na obje noge za 180 (niska greda)
19. Valcer – korak, okret u usponu za 180 na obje noge (niska greda)
20. Galop – naprijed, okret u čučnju za 180 na obje noge (niska greda)
- IV. RITMIČKA GIMNASTIKA
21. Kruženje rukama u čeonj, bočnoj i vodoravnoj ravnini (obručem, loptom, vijačom) u mjestu i kretanju
22. Poskoci i skokovi ritmičke gimnastike kroz vijaču
23. Bacanje i hvatanje vijače u kombinaciji s tjelesnim elementima
24. Skok »kadet«
25. Skok »jelenji«
- V. PLES I AEROBIKA
26. Engleski valcer (okreti, wisq, promenada)
27. Disko foks plesovi
28. Aerobika
- VI. BORILAČKI SPORTOVI
29. Bočno bacanje tsumi goshi
30. Nožno bacanje de ashi barai
31. Kretanja tsugi ashi i ayumi ashi
32. Polukružni koraci – tai sabaki (mae sabaki i ushiro sabaki)
- VII. KOŠARKA
33. Dodavanje jednom rukom guranjem – izravno i od podloge
34. Promjene smjera i tempa kretanja s poluaktivnom i aktivnom obranom
35. Ubacivanje lopte u koš jednom rukom odozgor nakon okreta
36. Obrana »čovjek na čovjeka« (1 : 1; 2 : 2; 3 : 3)
37. Igra (taktika i suđenje)
- VIII. NOGOMET
38. Vođenje lopte različitim dijelovima stopala i brzine kretanja (pravocrtno vođenje i uz promjene pravca vođenja)
39. Promjene mjesta vođenjem lopte te primopredajom lopte u suradnji dvojice polaznika
40. Promjene mjesta vođenjem lopte te primopredajom lopte u suradnji dvojice polaznika s udarcem na vrata

	<p>41. Igra za posjed lopte u ograničenom prostoru 4 : 2, 4 : 4, 5 : 5 (otkrivanje, slobodan broj dodira po lopti)</p> <p>42. Igra futsal (taktika igre, primjena pravila i suđenje)</p> <p>IX. ODBOJKA</p> <p>43. Pojedinačni blok smeča visoke lopte</p> <p>44. Odbijanje podlakticama preko glave</p> <p>45. Vršno odbijanje skretanjem pravca leta lopte</p> <p>46. Igra 6 : 6, zaštita od protivničkog napada 1 : 2 : 3 (1 polaznik u bloku, 2. polaznik u prednjoj zoni iza bloka, 3. polaznik u stražnjoj zoni)</p> <p>47. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>X. RUKOMET</p> <p>48. Razne igre s loptom</p> <p>49. Šutiranje s tla iskorakom suprotnom nogom u odnosu na šutersku ruku u/iznad visine boka »jensen«</p> <p>50. Jednostruka križanja</p> <p>51. Prizemljenje do skleka nakon šuta s crte</p> <p>52. Osnovna vratarska tehnika, bočno i dubinsko kretanje braniča te sprječavanje napadača sportskim prekršajem</p> <p>53. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XI. BADMINTON</p> <p>54. Bekend servis</p> <p>55. Vodoravni (drive) udarac</p> <p>56. Osnove taktike igre u paru</p> <p>57. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XII. TENIS</p> <p>58. Privikavanje na lopticu i reket (spužvasta loptica)</p> <p>59. Forhend (spužvasta loptica)</p> <p>60. Bekend (spužvasta loptica)</p> <p>61. Igra (taktika i suđenje)</p>
<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>U ovom skupu ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njezine provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA (opći razvoj i održavanje)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primjena vijače (redukcija potkožnoga masnog tkiva) 2. Primjena medicinke (razvoj mišićne mase) 3. Primjena elastičnih traka (razvoj mišićne mase) 4. Primjena bučica (razvoj mišićne mase) <p>II. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje fleksibilnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statičko aktivno istezanje (pretklon raznožno) 2. Statičko pasivno istezanje (prednoženje u ležećem položaju uz potisak partnera) 3. Dinamičko istezanje (dinamičko prednoženje u stojećem položaju) 4. PNF istezanje (istezanje, kontrakcija, relaksacija) 5. Balističko istezanje (prednoženje i zanoženje maksimalnom amplitudom u stojećem položaju) <p>(razvoj i održavanje koordinacijskih svojstava)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biotički načini svladavanja prostora (hodanja, trčanja, puzanja, valjanja)

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Biotički načini svladavanja prepreka (preskoci, penjanja, provlačenja, obilaženja) 3. Biotički načini svladavanja otpora (dizanja, nošenja, potiskivanja, vučenja) 4. Biotički načini svladavanja baratanja predmetima (dodavanja, bacanja, vođenja, žongliranja) 5. Vježbe pravovremenosti – timing (kretanje i zaustavljanje u zadanim uvjetima) 6. Vježbe ritma (prelazak podnih ljestava niskim skipom) <p>III. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje aerobnih sposobnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Standardna metoda (trčanje 20' intenzitetom 50%) 2. Varijabilna metoda (trčanje 20' s izmjenama intenziteta 2' 40% i 2' 60%) 3. Intervalna metoda (trčanje maksimalnim intenzitetom 6x20" s odmorom 10")
Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja	<p>Nastavne teme iz ovog skupa ishoda učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina obrazovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka za unaprjeđenje zdravlja navedeni su u poglavlju »Ostalo« koje se nalazi na kraju programa četvrtoga razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova VJEŽBE ZA STOPALA</p>
Napomene:	<p>Opće napomene</p> <p>Različitost materijalnih uvjeta srednjih strukovnih škola utječe na provedivost nastavnih tema te je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program.</p> <p>Svaka nastavna tema mora biti primjerena dobi i spolu polaznika, indicirano usmjerena prema strukovnoj kvalifikaciji te omogućiti sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika.</p> <p>Tako je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje nije moguće provesti te onih koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezana skupa ishoda učenja. To su: 1) Kineziološka teorijska znanja, 2) Kineziološke aktivnosti, 3) Transformacija kinantropoloških obilježja i 4) Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određeni mjerljivi skupovi ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave mora obvezno naučiti</p>

	<p>na primjerenom razini. Na takav način skupna učinkovitost svih skupova ishoda učenja omogućuje ostvarivanje bitnih kompetencija iz ovoga odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p> <p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti za sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradbu izvedbenoga nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima te pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi.</p> <p>Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava u srednjim strukovnim školama, kako kako sa znanstvenih, tako i sa stručnih spoznaja, mora organizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.</p> <p>Posebne napomene</p> <p>Nastavni predmet Tjelesna i zdravstvena kultura ima veliki broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:</p> <p>u izvedbeni nastavni plan i program treba uvrstiti međusobno povezane u nastavne teme koje su određene svim skupovima ishoda učenja zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika</p> <p>vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće organizirati na drugi način.</p>
Ostalo	
	<p>Primjeri nastavnih tema za skup ishoda učenja:</p> <p>KINEZIOLOŠKI POSTUPCI UNAPRJEĐENJA ZDRAVLJA</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma</p> <p>VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>Statičke vježbe za vratni dio kralježnice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor 2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor. <p>Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. glavom izvoditi pokret naprijed-natrag 2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu 3. podizati ramena gore i polako ih spuštati

4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra.

Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. stopala pogrčiti i zadržati položaj
2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu
3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručnju):

1. upiranje o podlogu nožnim prstima do potpunog opružanja koljena
2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu
3. s rukama u uzručenju po podlozi istovremeno istezati obje ruke i obje noge
4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom nogom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup.

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručnju):

1. nožnim prstima upirati se u podlogu do opružanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica
4. s rukama u priručnju doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu pa desnu ruku i lijevu nogu.

II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima (ruke u priručnju, s nogama flektiranim u zglobu koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema van i pritiskati šakama o podlogu

4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutom uz pritiskanje o podlogu
5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručnju, ramena podizati prema gore

6. s rukama u uzručenju naizmjenično izvoditi opružanja rukama.

Ležeći na trbuhu (stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice):

1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje

2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje.

III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti

VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE

1. stisnuti prste šake te opružiti

2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste

3. pomicanje palca u njegovom korijenskom zglobu, uz izvedbu što većeg kruga

4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog

5. ruku koja je položena na rukohvat stolca ili na stol, savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje

6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore, pa prema dolje, a da pri tome ne pomicati lakat

7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući

8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom

9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom.

IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena

VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA

Ležeći na leđima:

1. rukama u priručnju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja

2. s jastukom ispod koljena naizmjenično opružati noge s pogrčenim stopalom gurajući jastuk u pod

3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom

4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene, stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju

5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati ju u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu

6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenicu od podloge, odizati koljeno i natkoljenicu od podloge, bez

	<p>podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju</p> <p>7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj</p> <p>8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuka, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj.</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p> <p>Sjedeći položaj:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti ga u sredinu 4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti ih u sredinu 5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba 6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna te druga noga pa istovremeno obje 7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku 8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir.
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode:</p> <p>prikazivanja – metoda usmenoga izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije</p> <p>vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja</p> <p>sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije</p> <p>nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja.</p> <p>Oblici:</p> <p>jednostavniji (pojedinačni, dvojke, trojke, četvorke i paralelni)</p> <p>složeniji (paralelno izmjenični, sukcesivno izmjenični, izmjenični, kružni, stanični, stazni i poligonski).</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
<p>Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:</p>	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupni napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
<p>Literatura</p>	
<p>Literatura za polaznike:</p>	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.</p>

Naziv nastavnog predmeta: TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva četiri razreda.</p>
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada Nastavne teme</p>
<p>Kineziološka teorijska znanja</p>	<p>Za ovaj skup ishoda učenja izvedbeno je predviđen broj sati do 10% ukupnog broja sati. Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisleno povezane s ostalim skupovima ishoda učenja u svakom razredu. Također, dopušteno je osmišljavanje drukčijih teorijskih tema koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olimpizam 2. Tjelesno vježbanje kao čimbenik kulture življenja 3. Sastav kinantropoloških obilježja i postupci razvoja 4. Izračun indeksa tjelesne mase (ITM) u funkciji redukcije masnog tkiva i povećanja mišićne mase 5. Utjecaj tjelesnog vježbanja na pojedine organske sustave (lokomotorni, neurološki) sa stajališta pojedinog zanimanja 6. Obilježja morfološkog, motoričkog i funkcionalnog razvoja polaznika u adolescenciji <p>Energetske vrijednosti prehrambenih namirnica (vitamini, minerali, voda – postupci prehidratacije, hidratacije i rehidratacije, dodatci prehrani)</p>
<p>Kineziološke aktivnosti</p>	<p>U ovom skupu ishoda učenja naveden je veći broj nastavnih tema kako bi se omogućio izbor nastavnih tema iz propisanoga nastavnog plana i programa.</p> <p>I. ATLETIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnika brzog hodanja 2. Kros ili standardna ciklička kretanja različitim tempom do 10 min 3. Trčanje dionica 150 – 200 m 4. Trčanje – motoričko postignuće 5. Skokovi odrazom svaki treći korak 6. Skok uvis prekoračnom tehnikom L i D nogom pojedinačno sa zbrojem preskočenih visina – motoričko postignuće 7. Sunožno preskakivanje prepreka različitih visina (20 – 50 cm) 8. Bacanje Vortexa u cilj na tlu 9. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje) <p>II. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICI</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Leteći kolut 11. Raznoška uzduž sprave (kozlič) 12. Salto na povišenje od mekih strunjača uz pomoć odraznog pomagala <p>III. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICE</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Stoj na rukama u kolut naprijed 14. Ljuljanja na karikama – saskok u zaljuljaju 15. Klimom premah raznožni 16. Upor prednji na nižoj pritki, kovrtljaj naprijed

17. Naskok premahom jedne noge odnožno do upora jašućeg; polkin korak, »tupfer«, »vaga«, saskok »jelenji«

IV. RITMIČKA GIMNASTIKA

18. Skokovi s udarcem noge o nogu

19. Kotrljanje lopte po tlu i tijelu

20. Bacanje i hvatanje lopte u kombinaciji s tjelesnim elementima

21. Otvoreni – zatvoreni poskok na mjestu i u kretanju

22. Preskakivanje vijače naprijed i natrag križanjem ruku

23. »Leteći« skok vijačom

24. Skok »škare« povezano naprijed-natrag

V. PLES I AEROBIKA

25. Rock plesovi

26. Rumba (okreti, wisq, promenada)

27. Samba (okreti, wisq, promenada)

28. »New body« aerobika (aerobika s bučicama)

VI. BORILAČKI SPORTOVI

29. Okreti za bacanja – mae mawari sabaki, ushiro mawari sabaki

30. Bočno bacanje tsuru goshi

31. Nožno bacanje de ashi barai u kretanju

32. Poluga juji gatame i gušenje hadaka jime

VII. KOŠARKA

33. Ubacivanje lopte u koš jednom rukom preko glave – horog (nakon vođenja i na dodanu loptu)

34. Obrambeni skok i zagrađivanje

35. Oduzimanje lopte (presijecanjem ili izbijanjem iz posjeda)

36. Slobodna bacanja

37. Zonska obrana

38. Igra (taktika i suđenje)

VIII. NOGOMET

39. Dinamičko dodavanje i primanje lopte različitim dijelovima stopala (primopredaja lopte u suradnji dvojice polaznika)

40. Udarci na vrata nakon dodane lopte

41. Dupli pas u suradnji dvojice polaznika (osnovna struktura suradnje)

42. Dupli pas u suradnji dvojice polaznika s udarcem na vrata 2 : 1 (+ vratar)

43. Slobodna igra 5 + 1 : 5 + 1 (taktika i suđenje)

IX. ODBOJKA

44. Vršno odbijanje preko glave

45. Niski odbojkaški stav i obrana »oštrih« lopti poluupijačem

46. Povaljka u stranu i odbijanje čekićem

47. Obrana u prednjoj liniji – pojedinačni i grupni blok

48. Igra 6 : 6, zaštita vlastitog smeča 2 : 3 (2 polaznika u prednjoj zoni, 3 polaznika u stražnjoj zoni, suđenje)

X. RUKOMET

49. Zaustavljanje lopte s dvije i jednom rukom u različitim visinama

50. Šutiranje sa zemlje otklonom u suprotnu stranu u odnosu na šutersku ruku »polueret«

51. Povratna lopta – dupli pas

52. Poučavanje zonske obrane 5 : 1

53. Igra (taktika i suđenje)

	<p>XI. BADMINTON</p> <p>54. Smeč udarac</p> <p>55. Obrana nakon smeč udarca (paralela i dijagonala, forhend i bekend)</p> <p>56. Forhend i bekend visoki (lift) udarac s mreže (dugi udarac s mreže zamahom reketa ispod struka)</p> <p>57. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XII. TENIS</p> <p>58. Forhend i bekend s obzirom na vrste rotacija (ravni, spin)</p> <p>59. Ravni servis</p>
<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>U ovom skupu ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njene provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA (razvoj i održavanje mobilnosti lokomotornog sustava)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe za mobilnost gležnja (dinamička dorzalna fleksija u stojećem položaju) 2. Vježbe za mobilnost kuka (dinamičko istezanje pregibača natkoljenice u iskoraku) 3. Vježbe torakalne mobilnosti (zasuci) 4. Vježbe mobilnosti ramena (kruženje rukom uz imitaciju dodavanja) 5. Primjeri vježbanja za razvoj i održavanje mobilnosti lokomotornog sustava 6. Pilates s malim loptama <p>II. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje jakosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe relativne jakosti (sklek) 2. Vježbe repetitivne jakosti (potisak s ravne klupe, 3 serije po 8 – 10 ponavljanja) 3. Vježbe maksimalne jakosti (potisak s ravne klupe, 5 serija po 1 – 3 ponavljanja) 4. Vježbe elastične jakosti (potisak s ravne klupe s naglašenom brzinom u obje faze) 5. Vježbe eksplozivne jakosti (bacanje medicinke iz sjeda, samo koncentričkim načinom) <p>III. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI (sadržaji za razvoj i održavanje anaerobne izdržljivosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Intervalna standardna metoda fosfagene izdržljivosti (trčanje 10 x 50 m, maksimalni intenzitet, odmor 2') 2. Intervalna varijabilna metoda fosfagene izdržljivosti (trčanje 10 x 50 m, maksimalni intenzitet, a između ponavljanja vrlo sporo trčanje 2') 3. Intervalna standardna metoda glikolitičke izdržljivosti (trčanje 6 x 400 m, intenzitet 80 – 90%, odmor 4') 4. Intervalna varijabilna metoda glikolitičke izdržljivosti (trčanje 3x6, 30" maksimalni intenzitet, 30" 50%, odmor 5') 5. Kontinuirana varijabilna metoda glikolitičke izdržljivosti (trčanje 12', 1' maksimalni intenzitet, 1' 50%)
<p>Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja</p>	<p>Nastavne teme iz ovog skupa ishoda učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina obrazovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka unaprjeđenja zdravlja navedeni su u poglavlju <i>Ostalo</i> koje se nalazi na kraju programa četvrtog razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma</p>

	<p>VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena</p> <p>VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti</p> <p>VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena</p> <p>VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Opće napomene</p> <p>Različitost materijalnih uvjeta srednjih strukovnih škola utječe na provedivost nastavnih tema te je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program.</p> <p>Svaka nastavna tema mora biti primjerena dobi i spolu polaznika, indicirano usmjerena prema strukovnoj kvalifikaciji te omogućiti sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika.</p> <p>Tako je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje nije moguće provesti te onih koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezana skupa ishoda učenja. To su: 1) Kineziološka teorijska znanja, 2) Kineziološke aktivnosti, 3) Transformacija kinantropoloških obilježja i 4) Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određeni mjerljivi skupovi ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave mora obvezno naučiti na primjerenoj razini. Na takav način skupna učinkovitost svih skupova ishoda učenja omogućuje ostvarivanje bitnih kompetencija iz ovoga odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p> <p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti za sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradbu izvedbenoga nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima te pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi.</p> <p>Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava u srednjim strukovnim školama, kako sa znanstvenih, tako i sa stručnih spoznaja, mora organizirati i provoditi posebno</p>

(odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.

Posebne napomene

Nastavni predmet Tjelesna i zdravstvena kultura ima velik broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:

u izvedbeni nastavni plan i program treba uvrstiti međusobno povezane nastavne teme koje su određene svim skupovima ishoda učenja

zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces

posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika

vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima

nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće organizirati na drugi način.

Ostalo

Primjeri nastavnih tema za skup ishoda učenja:

KINEZIOLOŠKI POSTUPCI UNAPRJEĐENJA ZDRAVLJA

I.Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma

VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU

Statičke vježbe za vratni dio kralježnice:

1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor
2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor.

Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice:

1. glavom izvoditi pokret naprijed-natrag
2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu
3. podizati ramena gore i polako ih spuštati
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra.

Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. stopala pogrčiti i zadržati položaj
2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu
3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. upiranje o podlogu nožnim prstima do potpunog opružanja koljena
2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu
3. s rukama u uzručenju po podlozi istezati obje ruke i obje noge

4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom nogom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup.

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. nožnim prstima upirati se u podlogu do opružanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica
4. s rukama u priručenju doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju, naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu pa desnu ruku i lijevu nogu.

II.Prevenција razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima (ruke u priručenju, s nogama flektiranim u zglobov koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema van i pritiskati šakama o podlogu
4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutom uz pritiskanje o podlogu
5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručenju, ramena podizati prema gore
6. s rukama u uzručenju naizmjenično izvoditi opružanja rukama.

Ležeći na trbuhu (stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice):

1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje
2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje.

III.Prevenција razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti

VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE

Vježbe su sljedeće:

1. stisnuti prste šake te opružiti
2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste
3. pomicanje palca u njegovu korijenskom zglobov, uz izvedbu što većeg kruga
4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove

jednog po jednog prsta, od drugog do petog

5. ruku koja je položena na rukohvat stolca ili na stol, savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje

6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore, pa prema dolje, a pri tome ne pomicati lakat

7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući

8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom

9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom.

IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena

VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA

Ležeći na leđima:

1. rukama u priručenju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja

2. s jastukom ispod koljena naizmjenično opružati noge s pogrčenim stopalom, gurajući jastuk u pod

3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom

4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene, stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju

5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati ju u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu

6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenicu od podloge, odizati koljeno i natkoljenicu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju

7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj

8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuka, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj.

V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova

VJEŽBE ZA STOPALA

Sjedeći položaj:

1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala

2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu

3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti ga u sredinu

4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti ih u sredinu

5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba

6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna te

	<p>druga noga pa istovremeno obje</p> <p>7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku</p> <p>8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir.</p>
Metode i oblici rada:	<p>Metode: prikazivanja – metoda usmenoga izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja.</p> <p>Oblici: jednostavniji (pojedinačni, dvojke, trojke, četvorke i paralelni) složeniji (paralelno izmjenični, sukcesivno izmjenični, izmjenični, kružni, stanični, stazni i poligonski).</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupan napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva četiri razreda.
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Kineziološka teorijska znanja	Za ovaj skup ishoda učenja izvedbeno je predviđen broj sati do 10% ukupnog broja sati. Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisleno povezane s ostalim skupovima ishoda učenja u svakom razredu. Također, dopušteno je osmišljavanje drukčijih teorijskih tema koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj tjelesnog vježbanja i sporta u Hrvatskoj 2. Uzroci ozljeđivanja u izabranom zanimanju 3. Indicirane i kontraindicirane vrste kinezioloških aktivnosti sa stajališta izabranog zanimanja 4. Određivanje volumena opterećenja tijekom tjelesnog vježbanja 5. Osobitosti spolova i tjelesno vježbanje 6. Rehabilitacija pokretom i kretanjem nakon profesionalnih ozljeda 7. Cjeloživotni utjecaj kinezioloških tjelovježbenih podražaja na zdravlje polaznika
Kineziološke aktivnosti	<p>U ovom skupu ishoda učenja naveden je veći broj nastavnih tema kako bi se omogućio izbor nastavnih tema iz propisanog nastavnog plana i programa.</p> <p>I. ATLETIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kros i standardna ciklička kretanja različitim tempom do 12 min 2. Trčanje dionica 40, 60, 80 m 3. Trčanje dionica 200 – 300 m 4. Trčanje – motoričko postignuće 5. Troskok s mjesta 6. Jednonožni skokovi po označenom prostoru (ili sa strunjače na strunjaču) 7. Skok uvis leđnom ili prekoračnom tehnikom – motoričko postignuće 8. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje) <p>II. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICI</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Sastav po izboru polaznika (tlo) <p>III. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICE</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Sastav po izboru polaznika (tlo) 11. Sastav po izboru polaznika (greda) <p>IV. RITMIČKA GIMNASTIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. »Jelenji« skok 13. Vrtnje obruča oko šake i dijelova tijela 14. Kotrljanje obruča po tlu u kombinaciji s tjelesnim elementima 15. Bacanje i hvatanje obruča povezano s plesnim koracima 16. Vodoravni krug vijačom jednom rukom iznad glave i povezano vodoravni krug s preskokom (»osmica«) u mjestu i kretanju 17. Preskakivanje vijače »škarama« pogrčeno 18. Preskakivanje vijače plesnim koracima (galop naprijed, polka) 19. Sastav (vijača) – sastav prema izboru polaznica 20. Sastav (obruč) – sastav prema izboru polaznica <p>V. PLES I AEROBIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 21. Cha-cha-cha 22. Salsa 23. Polka, Western polka (okreti, wisq, promenada) 24. Step aerobika <p>VI. BORILAČKI SPORTOVI</p> <ol style="list-style-type: none"> 25. Poluga ude garami 26. Udarac rukom naprijed pravocrtni 27. Udarac nogom naprijed pravocrtni 28. Donji, unutarnji i vanjski blok <p>VII. KOŠARKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 29. Otvaranje za prijem lopte

	<p>30. Razvijanje protunapada – dolazak u prijem lopte, otvaranje prvog dodavanja i tranzicija</p> <p>31. Presing čovjek na čovjeka na polovici i cijelom igralištu</p> <p>32. Napad na presing čovjek na čovjeka</p> <p>33. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>VIII. NOGOMET</p> <p>34. Driblinzi i fintiranja 1 : 1</p> <p>35. Driblinzi i fintiranja 1 : 1 s udarcima na vrata (vratar)</p> <p>36. Oduzimanja lopte 1 : 1 i 2 : 2</p> <p>37. Suradnja dvojice polaznika (otkrivanja, primopredaja lopte, driblinzi i fintiranja) 2 : 1 i 2 : 2 s udarcima na vrata (vratar), te oduzimanja lopte</p> <p>38. Igra 4 + 1 : 4 + 1 (taktika i suđenje)</p> <p>IX. ODBOJKA</p> <p>39. Smeč iz zaleta varkom »kuhanjem« iza bloka</p> <p>40. Povaljka u stranu odbijanje jednom rukom</p> <p>41. Vršno odbijanje u skoku</p> <p>42. Taktika igre (napad trećom loptom)</p> <p>X. RUKOMET</p> <p>43. Finta – varka s presvlačenjem</p> <p>44. Skok šut s otklonom tijela u suprotnu stranu u odnosu na šutersku ruku « skokšut polueret«</p> <p>45. Kombinirani sustav obrane – varijanta 5 + 1</p> <p>46. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XI. BADMINTON</p> <p>47. Rezani forhend drop</p> <p>48. Bekend dugi udarac (clear)</p> <p>49. Kretanja po terenu s naglaskom na centralnu poziciju (obrambena i napadačka)</p> <p>50. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XII. TENIS</p> <p>51. Forhend volej (spužvasta loptica)</p> <p>52. Bekend volej (spužvasta loptica)</p> <p>53. Smeč (spužvasta loptica)</p> <p>54. Igra (taktika i suđenje)</p>
<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>U ovom skupu ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njene provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA (razvoj i održavanje stabilnosti lokomotornog sustava)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe stabilnosti stopala (podizanje na prste) 2. Vježbe stabilnosti koljena (ravni naizmjenični iskorak) 3. Vježbe stabilnosti lumbalno-sakralnog dijela trupa (prednji izdržaj 40) 4. Vježbe stabilnosti lopatice (vanjska rotacija u ramenu s elastičnom trakom) 5. Primjer vježbanja za stabilnost lokomotornoga sustava u funkciji zanimanja 6. Pilates s velikim loptama <p>II. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje brzinsko eksplozivnih svojstava)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe za razvoj i održavanje brzine (10 ustajanja iz raznih položaja s reakcijom na zvučni podražaj) 2. Vježbe za razvoj i održavanje agilnosti (trčanje naprijed i natraške 6 x 5 m)

	<p>3. Vježbe za razvoj i održavanje eksplozivne snage tipa skoka (preskoci preko švedske klupe)</p> <p>4. Vježbe za razvoj i održavanje eksplozivne snage tipa sprinta (10 x 5 m, odmor 30)</p> <p>5. Vježbe za razvoj i održavanje eksplozivne snage tipa udarca (izvođenje različitih udaraca specifičnih za pojedine sportove)</p> <p>III. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI (optimizacija sastava tijela – smanjenje potkožnog masnog tkiva)</p> <p>1. Metode aerobnog vježbanja (trčanje 30' niskim intenzitetom)</p> <p>2. Metode anaerobnog vježbanja (trčanje 20', 2' visoki intenzitet, 2' 50%)</p> <p>3. Metode vježbanja s vanjskim opterećenjem (kružno vježbanje, 15 vježbovnih mjesta, vježbanje 60", a oporavak 20")</p>
Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja	<p>Nastavne teme iz ovog skupa učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina obrazovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka unaprjeđenja zdravlja navedeni su u poglavlju <i>Ostalo</i> koje se nalazi na kraju programa četvrtog razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova VJEŽBE ZA STOPALA</p>
Napomene:	<p>Opće napomene</p> <p>Različitost materijalnih uvjeta srednjih strukovnih škola utječe na provedivost nastavnih tema te je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program.</p> <p>Svaka nastavna tema mora biti primjerena dobi i spolu polaznika, indicirano usmjerena prema strukovnoj kvalifikaciji te omogućiti sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika.</p> <p>Tako je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje nije moguće provesti te onih koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezana skupa ishoda učenja. To su: 1) Kineziološka teorijska znanja, 2) Kineziološke aktivnosti, 3) Transformacija kinantropoloških obilježja i 4) Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određeni mjerljivi skupovi ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave mora obvezno naučiti</p>

	<p>na primjerenom razini. Na takav način skupna učinkovitost svih skupova ishoda učenja omogućuje ostvarivanje bitnih kompetencija iz ovoga odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p> <p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti za sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradbu izvedbenoga nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima te pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi.</p> <p>Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava u srednjim strukovnim školama, kako sa znanstvenih, tako i sa stručnih spoznaja, mora sorganizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.</p> <p>Posebne napomene</p> <p>Nastavni predmet Tjelesna i zdravstvena kultura ima velik broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:</p> <p>u izvedbeni nastavni plan i program treba uvrstiti međusobno povezane nastavne teme koje su određene svim skupovima ishoda učenja zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće organizirati na drugi način.</p>
Ostalo	
	<p>Primjeri nastavnih tema za skup ishoda učenja:</p> <p>KINEZIOLOŠKI POSTUPCI UNAPRJEĐENJA ZDRAVLJA</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma</p> <p>VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>Statičke vježbe za vratni dio kralježnice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor 2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor. <p>Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. glavom izvoditi pokret naprijed-natrag 2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu 3. podizati ramena gore i polako ih spuštati 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema

unutra.

Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. stopala pogrčiti i zadržati položaj
2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu
3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. upiranje o podlogu nožnim prstima do potpunog opružanja koljena
2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu
3. s rukama u uzručenju po podlozi istezati obje ruke i obje noge
4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom nogom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup.

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. nožnim se prstima upirati u podlogu do opružanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica

4. s rukama u priručenju doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu pa desnu ruku i lijevu nogu.

II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima

(ruke u priručenju, s nogama flektiranim u zglobu koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te s drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema van i pritiskati šakama o podlogu

4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutom uz pritiskanje o podlogu
5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručanju, ramena podizati prema gore
6. s rukama u uzručenju naizmjenično izvoditi opružanja rukama.

Ležeći na trbuhu

(stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice):

1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje
2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje.

III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti

VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE

Vježbe su sljedeće:

1. stisnuti prste šake te opružiti
2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste
3. pomicati palac u korijenskom zglobu, uz izvedbu što većeg kruga
4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog
5. ruku koja je položena na rukohvat stolca ili na stol savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje
6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore pa prema dolje, a pri tome ne pomicati lakat
7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući
8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom
9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom.

IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena

VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA

Ležeći na leđima:

1. rukama u priručanju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja
2. s jastukom ispod koljena naizmjenično opružati noge s pogrčenim stopalom gurajući jastuk u pod
3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom
4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene, stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju
5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati ju u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu
6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti

	<p>koljeno i natkoljenu od podloge, odizati koljeno i natkoljenu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju</p> <p>7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj</p> <p>8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuka, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj.</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p> <p>Sjedeći položaj:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti ga u sredinu 4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti ih u sredinu 5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba 6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna te pa druga noga pa istovremeno obje 7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku 8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir.
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode: prikazivanja – metoda usmenoga izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja.</p> <p>Oblici: jednostavniji (pojedinačni, dvojke, trojke, četvorke i paralelni) složeniji (paralelno izmjenični, sukcesivno izmjenični, izmjenični, kružni, stanični, stazni i poligonski).</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
<p>Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:</p>	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupni napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
<p>Literatura</p>	

Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.
--------------------------	---

Naziv nastavnog predmeta: TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva četiri razreda.
--	--

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Kineziološka teorijska znanja	<p>Za ovaj skup ishoda učenja izvedbeno je predviđen broj sati do 10% ukupnog broja sati. Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisljeno povezane s ostalim skupovima ishoda učenja u svakom razredu. Također, dopušteno je osmišljavanje drukčijih teorijskih tema koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturološko-povijesne dimenzije tjelesnog vježbanja i sporta u funkciji kulture življenja 2. Energetska potrošnja tijekom radnog dana i optimizacija prehrane 3. Masaža i samomasaža kao sredstvo oporavka (utjecaj, vrste, izvođenja pojedinih zahvata) 4. Odabir kinezioloških aktivnosti u funkciji sportske rekreacije 5. Moguća patološka stanja uzrokovana izabranim zanimanjem 6. Primjena novih tehnologija u funkciji samostalnog praćenja procesa tjelesnog vježbanja (monitori srčane frekvencije – Polar, Omron ili Tanita vage)
Kineziološke aktivnosti	<p>U ovom skupu ishoda učenja naveden je veći broj nastavnih tema kako bi se omogućio izbor nastavnih tema iz propisanog nastavnog plana i programa.</p> <p>I. ATLETIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kros i standardna ciklička kretanja različitim tempom 12 min i više 2. Trčanje dionica 300 – 400 m 3. Trčanje – motoričko postignuće 4. Troskok s mjesta – motoričko postignuće 5. Skok udalj individualno odabranim tehnikom – motoričko postignuće 6. Skok uvis leđna ili prekoračna tehnika – motoričko postignuće 7. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje) <p>II. RITMIČKA GIMNASTIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Individualna/skupna vježba s vijačom, loptom ili obručem <p>III. PLES I AEROBIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Bečki valcer (koreografija) 10. Quadrilla (koreografija) 11. Tae-bo aerobika <p>IV. BORILAČKI SPORTOVI</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Obrana od pljuske (udarca rukom) 13. Obrana od obuhvata 14. Obrana od hvata za kosu

	<p>15. Sprovođenje ključem na ruci 16. Obrana od napada nožem V. KOŠARKA 17. Dodavanje lopte uz primjenu finte dodavanje 18. Suradnja dva igrača u napadu – napad blokadama 19. Obrana od blokade preuzimanjem i probijanjem 20. Igra (primjena timske taktike 5 : 5) VI. NOGOMET 21. Žongliranje loptom po podlozi i u zraku različitim dijelovima tijela 22. Igra za posjed lopte u ograničenom prostoru 4 : 2 i 5 : 2 s određenim brojem dodira po lopti (3 dodira, 2 dodira, 1 dodir) 23. Igra za posjed lopte u ograničenom prostoru 4 : 4 i 5 : 5 s određenim brojem dodira po lopti (3 dodira, 2 dodira) 24. Igra 4 + 1: 4 + 1 s određenim brojem dodira po lopti (3 dodira, 2 dodira) VII. ODBOJKA 25. Tenis servis 26. Tradicionalni sustav 4 – 2 (dizač u prednjoj zoni) 27. Povezivanje sustava obrane polja VI-naprijed 28. Povezivanje zaštite 1 : 2 :3 (1. polaznik u bloku, 2. polaznik u prednjoj zoni iza bloka, 3. polaznik u stražnjoj zoni) i zaštite 2 : 3 (2. polaznik u prednjoj zoni, 3. polaznik u stražnjoj zoni) 29. Igra (taktika i suđenje) VIII. RUKOMET 30. Blokade u napadu (okomite i dijagonalne) 31. Utrčavanja te odvlačenja krilnih napadača bez lopte i s loptom 32. Fintiranje u vođenju i dodavanju (R) 33. Igra (taktika i suđenje) IX. BADMINTON 34. Igra na mreži: zakucavanje (net kill), rezana kratka loptica 35. Igranje udaraca s fintama, varkama (dugi, drop, net drop) 36. Igra (osnovne taktike u mješovitim parovima) X. TENIS 37. Spin servis 38. Igra mali tenis (taktička primjena osnovnih udaraca u igri)</p>
<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>U ovom skupu ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njene provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem. I. LOKOMOTORNI SUSTAV (prevenција lokomotornih ozljeda) 1. Primjena relativnih vježbi jakosti u programima prevencije ozljeda (jednonožni čučanj) 2. Primjena elastičnih otpora u programima prevencije ozljeda (odupiranje trupa rotacijskoj sili elastičnog otpora) 3. Primjena propioceptivnih vježbi u programima prevencije ozljeda (sporo trčanje s naskokom na jednu nogu i zadržavanjem ravnoteže) 4. Primjeri treninga za prevenciju ozljeda lokomotornog sustava II. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA (optimizacija sastava tijela – povećanje mišićne mase)</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe potisaka i privlačenja (potisak s ravne klupe, horizontalno veslanje) 2. Vježbe pregiba i opružanja (pregib podlaktica bučicama, opružanje podlaktica bučicama) 3. Vježbe odmicanja i primicanja (razvlačenje bučicama, primicanje natkoljenice ležeći na boku) 4. Sustavi vježbanja I. (kumulativna ponavljanja, retrokumulativna ponavljanja, superserije) 5. Sustavi vježbanja II. (padajuće serije, negativna ponavljanja, forsirana ponavljanja)
Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja	<p>Nastavne teme iz ovog skupa ishoda učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina obrazovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka unaprjeđenja zdravlja navedeni su u poglavlju <i>Ostalo</i> koje se nalazi na kraju programa četvrtog razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova VJEŽBE ZA STOPALA</p>
Napomene:	<p>Opće napomene</p> <p>Različitost materijalnih uvjeta srednjih strukovnih škola utječe na provedivost nastavnih tema te je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program.</p> <p>Svaka nastavna tema mora biti primjerena dobi i spolu polaznika, indicirano usmjerena prema strukovnoj kvalifikaciji te omogućiti sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika.</p> <p>Tako je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje nije moguće provesti te onih koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezana skupa ishoda učenja. To su: 1) Kineziološka teorijska znanja, 2) Kineziološke aktivnosti, 3) Transformacija kinantropoloških obilježja i 4) Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određeni mjerljivi skupovi ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave mora obvezno naučiti na primjerenoj razini. Na takav način skupna učinkovitost svih skupova ishoda učenja omogućuje ostvarivanje bitnih kompetencija iz ovoga odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p>

	<p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti za sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradbu izvedbenoga nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima i pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi.</p> <p>Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga predmetna nastava u srednjim strukovnim školama, kako sa znanstvenih, tako i sa stručnih spoznaja, mora organizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.</p> <p>Posebne napomene</p> <p>Nastavni predmet Tjelesna i zdravstvena kultura ima velik broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:</p> <p>u izvedbeni nastavni plan i program treba uvrstiti međusobno povezane nastavne teme koje su određene svim skupovima ishoda učenja zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima. Nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće organizirati na drugi način.</p>
Ostalo	
	<p>Primjeri nastavnih tema za skup ishoda učenja: KINEZIOLOŠKI POSTUPCI UNAPRJEĐENJA ZDRAVLJA I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU Statičke vježbe za vratni dio kralježnice: 1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor 2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor. Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice: 1. glavom izvoditi pokret naprijed-natrag 2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu 3. podizati ramena gore i polako ih spuštati 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra. Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice</p>

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. stopala pogrčiti i zadržati položaj
2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu
3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. upiranje o podlogu nožnim prstima do potpunog opuštanja koljena
2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu
3. s rukama u uzručenju po podlozi istezati obje ruke i obje noge
4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom nogom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup.

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. nožnim prstima upirati se u podlogu do opuštanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica
4. s rukama u priručenju, doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju, naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu pa desnu ruku i lijevu nogu.

II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima:

(ruke u priručenju, s nogama flektiranim u zglobovima koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te s drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema vani i pritiskati šakama o podlogu
4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutom uz pritiskanje o podlogu
5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručenju, ramena podizati prema

gore

6. s rukama u uzručenju naizmjenično izvoditi opružanja rukama.

Ležeći na trbuhu:

(stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice)

1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje

2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje.

III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti

VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE

1. stisnuti prste šake te opružiti

2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste

3. pomicanje palca u njegovu korijenskom zglobu, uz izvedbu što većeg kruga

4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog.

5. ruku koja je položena na rukohvat stolca ili na stol, savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje

6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore pa prema dolje, a pri tome ne pomicati lakat

7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući

8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom

9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom.

IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena

VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA

Ležeći na leđima:

1. rukama u priručenju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja

2. s jastukom ispod koljena naizmjenično opružati noge s pogrčenim stopalom gurajući jastuk u pod

3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom

4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju

5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati ju u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu

6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenicu od podloge, odizati koljeno i natkoljenicu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju

7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu

	<p>ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj</p> <p>8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuka, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj.</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p> <p>Sjedeći položaj:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti ga u sredinu 4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti ih u sredinu 5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba 6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna te druga noga pa istovremeno obje 7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku 8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir.
Metode i oblici rada:	<p>Metode:</p> <p>prikazivanja – metoda usmenoga izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije</p> <p>vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja</p> <p>sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije</p> <p>nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja.</p> <p>Oblici:</p> <p>jednostavniji (pojedinačni, dvojke, trojke, četvorke i paralelni)</p> <p>složeniji (paralelno izmjenični, sukcesivno izmjenični, izmjenični kružni, stanični, stazni i poligonski).</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupni napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: MATEMATIKA

Cilj predmeta:	<p>usvojiti temeljna matematička znanja, vještine i procese te uspostaviti i razumjeti matematičke odnose i veze</p> <p>biti osposobljeni za rješavanje matematičkih problema i primjenu matematike u različitim kontekstima uključujući i svijet rada</p> <p>razviti pozitivan odnos prema matematici, odgovornost za svoj uspjeh i napredak te svijest o svojim matematičkim postignućima</p> <p>prepoznati i razumjeti povijesnu i društvenu ulogu matematike u znanosti, kulturi, umjetnosti i tehnologiji te njezin potencijal za budućnost društva</p> <p>biti osposobljeni za apstraktno i prostorno mišljenje te logičko zaključivanje</p> <p>učinkovito primjenjivati matematička znanja, ideje i rezultate služeći se različitim prikazima</p> <p>učinkovito primjenjivati tehnologiju</p> <p>steći čvrste temelje za cjeloživotno učenje i nastavak obrazovanja.</p>
Opis predmeta:	<p>U društvu temeljenom na informacijama i tehnologiji potrebno je kritički misliti o složenim temama, tumačiti dostupne informacije, analizirati nove situacije i prilagoditi im se, donositi utemeljene odluke u svakodnevnom životu, rješavati različite probleme, učinkovito primjenjivati tehnologiju te razmjenjivati ideje i mišljenja.</p> <p>Matematičko obrazovanje polaznicima omogućuje stjecanje znanja, vještina, sposobnosti, načina mišljenja i stavova nužnih za uspješno i korisno sudjelovanje u takvu društvu.</p>

Naziv nastavnog predmeta: MATEMATIKA

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Brojevi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. računati u skupovima N, Z, Q i R 2. rabiti apsolutnu vrijednost u složenijim algebarskim izrazima 3. odrediti udaljenost točaka na brojevnom pravcu 4. provoditi u skupu realnih brojeva osnovne računске operacije, potenciranje s racionalnim eksponentom i korjenovanje 5. procijeniti i prikazati vrijednost realnog broja na traženu točnost 6. rabiti vrijednost trigonometrijskih funkcija šiljastog kuta <p>Algebra i funkcije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti postotke, omjere i razmjere u složenijim situacijama 2. rabiti potencije s racionalnim eksponentom i korijene 3. računati s algebarskim izrazima i razlomcima 4. diskutirati o rješenju linearne jednadžbe, nejednadžbe i njihovim sustavima koristeći linearnu funkciju <p>Oblik i prostor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti pravokutni koordinatni sustav u ravnini za prikaz točaka te određivanje udaljenosti i polovišta 2. primijeniti osnovne geometrijske oblike u ravnini i njihova svojstva 3. rabiti poučke o sukladnosti i sličnosti trokuta kod jednostavnih geometrijskih oblika u ravnini <p>Mjerenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti odgovarajuće mjere i mjerne jedinice i pretvoriti ih u odgovarajuće vrijednosti veće ili manje mjerne jedinice 2. primijeniti formule za opseg i površinu geometrijskih oblika u ravnini 3. rabiti Pitagorin poučak i njegov obrat, proporcionalnost i sličnost 4. primijeniti svojstva kutova (poučak o obodnom i središnjem kutu, Talesov poučak i svojstva zbroja unutarnjih kutova trokuta, četverokuta i mnogokuta)
---	--

	<p>5. povezati trigonometriju pravokutnog trokuta sa svakodnevnim životom i strukom</p> <p>Podatci</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prikupiti podatke za statističko istraživanje 2. urediti prikupljene podatke prema planiranim kriterijima 3. predložiti prikupljene podatke na najprimjereniji način pomoću računala
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Brojevi	<p>Skupovi N, Z, Q i R</p> <p>Računske operacije u skupu R (zbrajanje, oduzimanje, množenje, dijeljenje, potenciranje s racionalnim eksponentom, korjenovanje)</p> <p>Apsolutna vrijednost realnog broja</p> <p>Brojevni pravac</p> <p>Vrijednosti sinusa, kosinusa i tangensa u pravokutnom trokutu</p> <p>Procjena i zaokruživanje</p>
Algebra i funkcije	<p>Postotci, omjeri i razmjeri. Potencije i korijeni</p> <p>Algebarski izrazi i algebarski razlomci</p> <p>Linearne jednadžbe i sustavi jednadžbi</p> <p>Linearne nejednadžbe i sustavi nejednadžbi</p> <p>Linearna funkcija</p>
Oblik i prostor	<p>Pravokutni koordinatni sustav u ravnini</p> <p>Sukladnost i sličnost</p> <p>Geometrijski oblici u ravnini</p>
Mjerenje	<p>Mjerne jedinice</p> <p>Geometrijski oblici u ravnini – opseg i površina, Pitagorin poučak, poučak o obodnom i središnjem kutu, Talesov poučak i svojstva zbroja unutarnjih kutova trokuta, četverokuta i mnogokuta</p> <p>Trigonometrija pravokutnog trokuta</p>
Podatci	Prikupljanje, obrada i predočavanje podataka
Napomene:	<p>Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline, već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, metoda grafičkih radova, metoda demonstracije, istraživačka metoda.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, mentorska nastava, praktična nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>

Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: MATEMATIKA

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Brojevi</p> <p>1. primijeniti definiciju logaritma i osnovna svojstva računskih operacija s logaritmima u računski složenijim situacijama</p> <p>Algebra i funkcije</p> <p>1. analizirati kvadratne jednadžbe, nejednadžbe i kvadratnu funkciju</p> <p>2. primijeniti eksponencijalnu i logaritamsku funkciju te eksponencijalne i logaritamske jednadžbe i nejednadžbe</p> <p>Oblik i prostor</p> <p>1. proučiti osnovne geometrijske oblike u prostoru i njihova svojstva</p> <p>Mjerenje</p> <p>1. analizirati složene geometrijske oblike u prostoru</p> <p>Podatci</p> <p>1. analizirati prikupljene i prikazane podatke</p> <p>2. odrediti srednje vrijednosti i mjere raspršenosti niza podataka</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Brojevi	Logaritam pozitivnog broja
Algebra i funkcije	Kvadratna jednadžba Kvadratna funkcija Kvadratna nejednadžba Eksponencijalna funkcija Logaritamska funkcija Eksponencijalna i logaritamska jednadžba Eksponencijalna i logaritamska nejednadžba
Oblik i prostor	Geometrija prostora
Mjerenje	Geometrijski oblici u prostoru – oplošje i obujam
Podatci	Analiza prikupljenih i obrađenih podataka
Napomene:	Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline, već se ostvaruju

	pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, metoda grafičkih radova, metoda demonstracije, istraživačka metoda.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, mentorska nastava, praktična nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: MATEMATIKA

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Brojevi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rabiti trigonometrijsku kružnicu i džepno računalo za određivanje vrijednosti trigonometrijskih funkcija kuta zadanog u stupnjevima ili radijanima 2. primijeniti $n!$ u složenijim algebarskim izrazima <p>Algebra i funkcije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati trigonometrijske funkcije i riješiti trigonometrijske jednadžbe i nejednadžbe koristeći trigonometrijsku kružnicu i formule identiteta 2. povezati binomni poučak i elemente kombinatorike <p>Oblik i prostor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. računati s vektorima u ravnini 2. povezati pravac u koordinatnom sustavu u ravnini s njegovom jednadžbom 3. povezati kružnicu u koordinatnom sustavu u ravnini s njezinom jednadžbom <p>Mjerenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. povezati trigonometriju pravokutnog i kosokutnog trokuta sa svakodnevnim životom i strukom 2. primijeniti skalarni umnožak vektora 3. odrediti površinu nepravilnog lika u ravnini 4. služiti se konceptom mjerenja pri rješavanju problemskih zadataka <p>Podatci</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti vjerojatnost složenog događaja za prikupljene i analizirane podatke 2. prikazati statistiku nizova podataka
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme

Brojevi	Trigonometrijska kružnica Faktorije
Algebra i funkcije	Trigonometrijske funkcije realnog broja Trigonometrijske jednačbe i nejednačbe Binomni poučak Permutacije, kombinacije i varijacije
Oblik i prostor	Vektori u ravnini Pravac u koordinatnom sustavu Kružnica u koordinatnom sustavu
Mjerenje	Trigonometrija kosokutnog trokuta Vektori u ravnini – skalarni umnožak vektora
Podatci	Vjerojatnost
Napomene:	Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline, već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, metoda grafičkih radova, metoda demonstracije, istraživačka metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, mentorska nastava, praktična nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: MATEMATIKA

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Brojevi</p> <p>1. primijeniti zapis broja u zadanom ili nepoznatom brojevnom sustavu</p> <p>Algebra i funkcije</p> <p>1. primijeniti nizove i redove</p> <p>2. analizirati složene funkcije pomoću svojstava elementarnih funkcija</p>
--	---

	<p>Podatci</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati utjecaj dodavanja ili uklanjanja podataka na srednje vrijednosti niza podataka 2. usporediti srodne skupove podataka <p>Infinitezimalni račun</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti limes niza koristeći teoreme o limesima 2. izračunati limes funkcije u točki 3. derivirati funkciju 4. primijeniti derivaciju funkcije pri određivanju jednadžbe tangente u točki grafa funkcije, ekstrema i točaka infleksije 5. prikazati graf racionalne funkcije 6. odrediti primitivnu funkciju koristeći tablicu derivacija 7. izračunati površinu ispod grafa kvadratne funkcije primjenjujući Newton-Leibnizovu formulu
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Brojevi	Brojevni sustavi
Algebra i funkcije	Nizovi i redovi Funkcije
Podatci	Statistika
Infinitezimalni račun	Limes niza Limes funkcije Derivacija funkcije Primitivna funkcija i integral
Napomene:	Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline, već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, metoda grafičkih radova, metoda demonstracije, istraživačka metoda.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, mentorska nastava, praktična nastava, problemska nastava, programirana nastava, exemplarna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja	<p>Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje.</p>

polaznika:	
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: KEMIJA

Cilj predmeta:	<p>upoznati kemijske elemente, kemijske spojeve, sirovine i produkte objasniti kemijske promjene, povezati ih s pojavama u prirodi te ih prikazati jednadžbama kemijske reakcije izvođenjem pokusa razviti vještinu eksperimentiranja, sposobnost opažanja promjena, opisivanja i donošenja zaključaka uočiti uzajamne veze između pokusa, pojava u prirodi i teorije prepoznati štetne i opasne kemikalije te objasniti način njihova obilježavanja, pravila rukovanja, postupanja i zbrinjavanja razviti svijest o neophodnosti očuvanja prirodnih uvjeta, a pritom ne odričući se dobrobiti civilizacije i napretka osvijestiti socijalnu osjetljivost u smislu iskazane empatije prema svakom pojedincu i njegovim potrebama</p>
Opis predmeta:	<p>Kemija je znanost o tvarima i njihovim kemijskim promjenama. Cilj je nastave kemije steći znanja o temeljnim kemijskim teorijama, prvenstveno atomskoj teoriji i njezinim popratnim konceptima i modelima kako bi na osnovu njih mogli opisati i razumjeti svojstva i promjene tvari. Jedna od temeljnih zadaća nastave kemije jest razviti interes polaznika za prirodne znanosti predstavljajući ih dijelom opće kulture. Nastavom kemije polaznici trebaju steći znanja i sposobnosti koje će omogućiti daljnje samoobrazovanje, odnosno usavršavanje u struci.</p>

Naziv nastavnog predmeta: KEMIJA

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Čestična građa tvari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti strukturu atoma 2. interpretirati podatke koji se mogu iščitati iz PSE-a 3. predvidjeti fizikalna i kemijska svojstva kemijskih elemenata s obzirom na njihov položaj u PSE-u 4. odrediti valenciju nekog kemijskog elementa na osnovi njegove elektronske strukture 5. objasniti nastajanje kemijskih veza 6. povezati prirodu kemijske veze sa svojstvima kemijskih spojeva 7. prepoznati važnost vodikove veze za živi svijet <p>Metali i nemetali</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pokazati važnost tehnički važnih metala i njihovih legura 2. prikupiti najvažnije činjenice o svojstvima nemetala po skupinama u periodnom sustavu elemenata 3. izabrati spojeve nemetala koji imaju utjecaj na biosferu 4. prikazati važnost vode u svakodnevnom životu i svim ljudskim aktivnostima
---	--

	<p>5. prikazati vrste pesticida koji se upotrebljavaju u poljoprivredi</p> <p>6. izložiti važnost primjene umjetnih gnojiva</p> <p>7. otkriti važnost zbrinjavanja otpada</p> <p>Ugljikovodici</p> <p>1. razlikovati ugljikovodike po strukturi, formuli i nomenklaturi</p> <p>2. usporediti fizikalna i kemijska svojstva ugljikovodika prema njihovoj strukturi, odnosno zasićenosti</p> <p>3. izvesti jednostavne pokuse kao podlogu za upoznavanje svojstava i jednostavnih kemijskih reakcija ugljikovodika</p> <p>4. protumačiti postupak dobivanja ugljikovodika iz prirodnih izvora – nafte i zemnog plina, odnosno frakcijskom destilacijom nafte</p> <p>5. protumačiti svojstva i primjenu te štetnost za zdravlje aromatskih ugljikovodika</p> <p>6. opisati primjenu ugljikovodika u industriji i svakodnevnom životu te utjecaj na ekosustav</p> <p>7. diskutirati o smanjenju zaliha nafte i zemnog plina i nužnosti iskorištavanja obnovljivih izvora energije</p> <p>Organski spojevi s kisikom</p> <p>1. razlikovati organske spojeve s kisikom (alkohole, fenole, karboksilne kiseline) po strukturi, formuli i pravilima IUPAC-ove nomenklature</p> <p>2. izdvojiti osnovna fizikalna i kemijska svojstva organskih spojeva s kisikom (alkohola, fenola, karboksilnih kiselina)</p> <p>3. opisati postupak dobivanja organskih spojeva s kisikom (alkoholno vrenje, octeno-kiselo vrenje)</p> <p>4. navesti primjenu organskih spojeva s kisikom (alkohola, fenola, karboksilnih kiselina) u svakodnevnom životu i industriji</p> <p>5. zaključiti o štetnom utjecaju prekomjernog konzumiranja alkohola na život čovjeka i šire zajednice</p>
--	---

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Struktura atoma i periodni sustav elemenata	Sastav tvari Građa atoma Periodni sustav elemenata
Veze između atoma i molekula	Ionska veza Kovalentna veza Polarnost molekula (međumolekulske sile i vodikova veza)
Metali	Svojstva metala Tehnički važni metali i njihove legure
Nemetali	Halogeni elementi Halogeni elementi Dušikova skupina elemenata Ugljikova skupina elemenata
Ugljikovodici	Alkani. Alkeni

	Alkini. Areni
Organski spojevi s kisikom	Alkoholi i fenoli Karboksilne kiseline
Napomene:	Nastavni se proces izvodi skladnom izmjenom teorije i praktičnog rada s ciljem ostvarivanja ishoda učenja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, metoda grafičkih radova, metoda demonstracije, istraživačka metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, individualni rad. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje, domaća zadaća.
Literatura	
Literatura polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: BIOLOGIJA

Cilj predmeta:	usvojiti i međusobno povezati ključne biološke koncepte u objašnjavanju pojava i procesa u živome svijetu kako bi stekli temeljnu biološku pismenost kao svojinu i alat građanina suvremenoga demokratskog društva proširiti znanja o zdravlju i rizicima od bolesti te oblikovati stavove o potrebi odgovornog ponašanja prema vlastitom zdravlju i zdravlju drugih ljudi stečena znanja staviti u funkciju oblikovanja stavova o potrebi očuvanja bogatstva prirode i prirodne ravnoteže te obrazložiti potrebu vlastitoga odgovornog ponašanja prema prirodi i okolišu
Opis predmeta:	Učenjem biologije polaznici stječu znanja i razvijaju vještine, počevši od manualne spretnosti i umijeća korištenja pribora za praktičan rad do promatranja, opisivanja, izdvajanja bitnog, zaključivanja, prezentiranja i rada u timu. Učenje biologije ciljano utječe i na afektivnu domenu polaznikova razvoja usvajanjem poštovanja prema životu te razvijanjem empatije prema drugim ljudima i drugim živim bićima, kao i na odgovornost za očuvanje prirode, okoliša, vlastitog i tuđeg zdravlja.

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: BIOLOGIJA

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik	Čovjek i zdravlje
--------------------------	--------------------------

<p>će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. preispitati zdrave stilove življenja te važnost pravilne i redovite primjene higijenskih navika u svakodnevnom životu 2. povezati putove ulaska patogenih mikroorganizama i nametnika u tijelo čovjeka s mjerama prevencije 3. usporediti najčešće virusne i bakterijske bolesti i načine njihova liječenja 4. diskutirati o djelovanju sredstava ovisnosti na zdravlje i ponašanje ljudi 5. protumačiti važnost preuzimanja odgovornosti za vlastito zdravlje na primjerima različite ovisnosti 6. procijeniti opasnosti za zdravlje povezane sa specifičnošću zanimanja za koje se školuje 7. demonstrirati osnovne zahvate prve pomoći koji mogu spasiti život ugroženoj osobi 8. procijeniti posljedice poremećaja ravnoteže u organizmu <p>Spolnost i sazrijevanje čovjeka</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. protumačiti povezanost sazrijevanja i životnih razdoblja s djelovanjem hormona 2. povezati funkciju spolnih organa s njihovom građom i higijenom 3. razlikovati prednosti i nedostatke različitih metoda planiranja trudnoće 4. protumačiti proces oplodnje i razvoj ploda do porođaja 5. povezati promjene tijekom trudnoće s odgovornim ponašanjem trudnice 6. raspraviti različite stavove o spolnosti i odgovornome spolnom ponašanju <p>Zaštita prirode i okoliša</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisati odnose između živih bića i abiotičkih čimbenika okoliša 2. opisati odnose između živih bića u biocenozi 3. objasniti razloge ugroženosti prirode na Zemlji 4. istražiti potencijalne opasnosti za okoliš, povezane sa zanimanjem za koje se školuju pomoću malih istraživanja 5. predvidjeti moguće mjere zaštite prirode koje se mogu provesti zbog postojećeg ili potencijalnoga štetnog djelovanja na okoliš 6. ilustrirati na primjerima raznolikost i posebnosti hrvatske flore i faune 7. raspraviti potrebu očuvanja bogatstva prirode, održanja prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada Nastavne teme</p>
<p>Čovjek i zdravlje</p>	<p>Značenje vlastitog zdravlja i potreba zdravog stila življenja Povezanost najčešćih bolesti i poremećaja organskih sustava s mogućim čimbenicima rizika i prevencijom Osobna higijena Zdrava hrana i razborita prehrana Umor, odmor i rekreacija Ovisnosti (pušenje i ovisnost o duhanu, alkohol i alkoholizam, droge i narkomanija, ostale ovisnosti) Pružanje prve pomoći (zahvati koji spašavaju život) <i>Individualni rad i rad u skupini</i> Primjeri poremećaja ravnoteže u organizmu i njihove posljedice Poremećaji prehrane i utjecaj medija na stavove o zdravlju Utjecaj vršnjaka i medija na oblikovanje zdravih stilova življenja</p>

	Odgovorno ponašanje prema zdravlju (donošenje odluka) Rizici za zdravlje povezani sa specifičnostima zanimanja i načinom života
Spolnost i sazrijevanje čovjeka	Životni ciklus čovjeka i razvoj spolnosti Pubertet i adolescencija Građa i funkcija muškog i ženskog spolnog sustava Menstrualni ciklus i oplodnja Trudnoća, porod, dojenje i njega novorođenčadi Sredstva kontracepcije i metode planiranja trudnoće <i>Individualni rad i rad u skupini</i> Odgovorno spolno ponašanje i partnerski odnosi (donošenje odluka) Utjecaj vršnjaka i medija na spolno ponašanje
Zaštita prirode i okoliša	Područje istraživanja ekologije i temeljni pojmovi Utjecaj najvažnijih abiotičkih čimbenika na život i održavanje organizama Utjecaj biotičkih čimbenika na život i održavanje organizama Temeljne značajke ekosustava i održanje prirodne ravnoteže Osobitosti i zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti u Hrvatskoj <i>Individualni rad i rad u skupini</i> Razlozi ugroženosti prirode na Zemlji Štetna djelovanja čovjeka na okoliš (primjer prema načelu regionalnosti) Potencijalni štetni učinci profila zanimanja na biološku i krajobraznu raznolikost i prijedlozi praktičnih mjera zaštite
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, metoda grafičkih radova, metoda demonstracije, istraživačka metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja i individualni rad. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje, domaća zadaća.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

2.2.2. Obvezni strukovni moduli

Naziv modula	OSNOVE EKONOMIJE
Popis strukovnih skupova ishoda učenja	Temeljni mikroekonomski koncepti Temeljni makroekonomski koncepti

iz standarda kvalifikacije	Osnove međunarodne ekonomije Statistička obrada, analiza i prikaz podataka
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ koristiti se složenim gospodarskim jezikom ■ prepoznati zakonitosti u ponašanju sudionika na mikrotržištima i na tržištu nacionalnog gospodarstva ■ razlikovati gospodarske probleme s kojima se ekonomije suočavaju te usporediti gospodarske i političke ciljeve s primijenjenim ekonomskim mjerama ili instrumentima, ovisno o trenutačnoj gospodarskoj situaciji ■ objasniti ulogu nacionalnog gospodarstva u kontekstu međunarodne razmjene i ulogu procesa ekonomske i političke globalizacije
Opis modula:	<p>Osnove ekonomije predstavljaju bazni modul za početak stjecanja temeljne razine ekonomske pismenosti koja će polaznicima omogućiti razumijevanje ekonomske stvarnosti što ih svakodnevno okružuje. Uključuje prepoznavanje djelovanja ekonomskih zakonitosti mikrotržišta, bez obzira na činjenicu nalazi li se polaznik u ulozi kupca, potrošača, klijenta, štediše s jedne strane, ili obrtnika, vlasnika jednostavnih ili malih trgovačkih društava, nositelja OPG-a ili pak zaposlenika navedenih i svih ostalih poduzetničkih subjekata s druge strane, te korištenje stečene kompetencije za vlastitu korist i korist svojega poslodavca. Također uključuje razlikovanje mikro od makroprocessa, problema, posljedica i mjera, razumijevanje nužnosti veze između politike i ekonomske politike i uočavanje problema populizma u rješavanju dnevnopolitičkih problema na štetu kratkoročnih i dugoročnih ekonomskih ciljeva i potrebe realnoga sagledavanja trenutačnoga gospodarskoga problema, razumijevanje pa čak i potencijalno predviđanje pozitivnih i negativnih učinaka aktualnih gospodarskih situacija, ciljeva, instrumenata i mjera u kontekstu nacionalne ekonomije i njezine pozicije na regionalnoj i svjetskoj razini. Pritom je polaznik u mogućnosti matematički, tabelarno i grafički prikazati i primjenom statističkih metoda obraditi te analizirati veze među promatranim ekonomskim varijablama i izvesti jednostavniju analizu i zaključke. To je modul koji, osim minimalne ekonomske logike i pismenosti, pruža i velike mogućnosti za njezino obogaćivanje kroz procese daljnje formalnog obrazovanja, ali i procese cjeloživotnog učenja.</p>
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	<p>Osnove ekonomije (1. razred, 2 sata, 4 boda) Osnove ekonomije (2. razred, 2 sata, 4 boda) Osnove ekonomije (3. razred, 2 sata, 4 boda) Osnove ekonomije (4. razred, 2 sata, 3 boda) Statistika (3. razred, 2 sata, 3 boda)</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: OSNOVE EKONOMIJE

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti problem ograničenosti/oskudice povezujući ga s oportunitetnim troškovima 2. identificirati temeljne proizvodne resurse ukazujući na nužnost očuvanja
---	--

	<p>čovjekova okoliša te potrebu pronalaska i razvijanja novih i zamjenjivih resursa</p> <p>3. izračunati i komentirati pokazatelje učinkovitosti poslovnih procesa razlikujući metode racionalizacije</p> <p>4. analizirati ponašanje potrošača i poslovnih subjekata na tržištu nekog dobra ili usluge</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Ograničenost kao nužnost i kao temelj ekonomske znanosti	<p>Ljudske potrebe i njihova neograničenost</p> <p>Hijerarhija ljudskih potreba</p> <p>Potrebe i želje, mogućnost i načini zadovoljenja potreba te problem izbora ili ekonomiziranja</p> <p>Struktura potreba i stupanj razvijenosti gospodarstva</p> <p>Ekonomska/tržišna i slobodna dobra, oportunitetni troškovi</p> <p>Ekonomski Zakon ograničenosti/oskudnosti</p>
Osnove stručnoga ekonomskog jezika	<p>Stručni pojmovi ili koncepti</p> <p>Načini izražavanja promatranih varijabli, matematički izrazi ili formule</p> <p>Tabelarni prikaz i sastavni dijelovi tabele</p> <p>Grafički prikaz i sastavni dijelovi linijskoga grafičkog prikaza</p>
Proizvodni resursi i rezultati proizvodnje	<p>Pojam i vrste resursa/inputa/proizvodnih faktora</p> <p>Resursi i njihova obnovljivost</p> <p>Resursi i prilagodljivost u proizvodnim procesima (kratki i dugi rok)</p> <p>Cijene resursa (samo informativno)</p> <p>Potrošnja prirodnih resursa i budućnost gospodarskog razvoja – trajno održivi rast</p> <p>Brzi tehnološki razvoj i ostali uzroci globalnih promjena</p> <p>Protokol iz Kyota i njegova ratifikacija</p> <p>G20 kao forum za upravljanje globalnim gospodarstvom</p> <p>Rezultati proizvodnje/outputi, cijena outputa i ograničenost inputa</p>
Gospodarski sustavi	<p>Pojam gospodarskog sustava</p> <p>Običajni/tradicijski sustav</p> <p>Komandni/centralno-planski sustav</p> <p>Mješoviti (tržišni) gospodarski sustav</p>
Zakon opadajućih prinosa u proizvodnji poduzetnika	<p>Zakovitost opadajućih prinosa i rastućih troškova</p> <p>Ukupna, prosječna i granična proizvodnja i ekonomije razmjera</p> <p>Zakon supstitucije resursa i Zakon opadajućih troškova</p> <p>Pojedinačna, serijska i masovna proizvodnja</p>
Učinkovitost/ djelotvornost poduzetnika	<p>Pojam učinkovitosti/djelotvornosti poduzetnika</p> <p>Proizvodnost, ekonomičnost i rentabilnost poslovanja</p> <p>Načini povećanja poduzetnikove učinkovitosti</p> <p>Podjela rada i specijalizacija</p> <p>Motivacija zaposlenika</p> <p>Standardizacija, tipizacija i unifikacija kao metode racionalizacije</p>

	<p>Mehanizacija i automatizacija tehnoloških procesa Troškovi poduzetnika – ukupni, fiksni i varijabilni Prosječni i granični troškovi Troškovi i učinkovitost poduzetnika</p>
Tržište i temeljne tržišne zakonitosti	<p>Pojam tržišta i njegove osnovne zadaće – alokacijska, distribucijska, selekcijska, informativna i razvojna Ekonomski zakon potražnje na mikrorazini – djelovanje zakona, učinci supstitucije i dohotka Individualna i tržišna skala/križaljka potražnje Grafički prikaz potražnje Determinante ili čimbenici utjecaja na potražnju Promjena u potraživanoj količini u odnosu na promjenu potražnje dobra/usluge Ekonomski zakon ponude na mikrorazini – djelovanje zakona Individualna i tržišna skala/križaljka ponude Grafički prikaz ponude Determinante ili čimbenici utjecaja na ponudu Promjena u ponuđenoj količini u odnosu na promjenu ponude dobra/usluge Mikroekonomska ravnoteža i njena promjena Cjenovna elastičnost potražnje – koeficijent cjenovne elastičnosti Grafički prikaz potražnje odgovarajućeg stupnja cjenovne elastičnosti Determinante/čimbenici utjecaja na stupanj cjenovne elastičnosti potražnje Cjenovna elastičnost potražnje i prihod poduzetnika Cjenovna elastičnost ponude – koeficijent cjenovne elastičnosti Grafički prikaz ponude odgovarajućeg stupnja elastičnosti Determinante/čimbenici utjecaja na stupanj cjenovne elastičnosti ponude Dohodovna elastičnost potražnje – koeficijent dohodovne elastičnosti Ilustracija prve, druge i treće Engelove krivulje</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, problemski zadatak, projektni zadatak.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: OSNOVE EKONOMIJE

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. povezati ekonomska dobra/usluge s odgovarajućim tržišnim strukturama 2. opisati manjkavosti tržišta s naglaskom na stavove o zdravoj tržišnoj utakmici 3. povezati osnovne makroekonomske ciljeve gospodarstva s odgovarajućim ekonomskim politikama i instrumentima 4. protumačiti pojmove bruto nacionalnog i domaćeg proizvoda raščlanjujući ih na njihove sastavnice bez obzira na kriterij raščlambe
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada Nastavne teme</p>
<p>Tržište i ponašanje potrošača</p>	<p>Ponašanje potrošača u kontekstu korisnosti dobara Ukupna i granična korisnost dobara i usluga Zakon opadajuće granične korisnosti Tržišna košarica dobara i usluga, krivulja indiferencije i mapa krivulja indiferencije Budžetski pravac i pomicanje budžetskog pravca Potrošačeva ravnoteža ili točka najveće korisnosti Otkriveno preferirajuće i otkriveno inferiorne kombinacije dobara iz tržišne košarice</p>
<p>Strukture tržišta</p>	<p>Tržište potpune konkurencije Monopolsko tržište i tržište prirodnih monopola Tržište čistog i diferenciranog oligopola Tržište ograničene/monopolističke konkurencije</p>
<p>Tržišni nedostaci i državna intervencija</p>	<p>Nejednakost raspodjele dohotka u društvu Progresivni sustav oporezivanja i državni transferi Neučinkovitost – ograničavanje monopolskih ponašanja poduzetnika i poticanje konkurencije Zakon za zaštitu tržišnog natjecanja i agencija za zaštitu tržišnog natjecanja Zakon za zaštitu tržišnog natjecanja i agencija za zaštitu potrošača Pozitivne i negativne eksternalije Mjere sprječavanja i poticanja eksternalija Javna dobra, »slijepi putnici«/ »slobodni jahači« Nestabilnost i uloga države u poticanju stabilnosti Državne potpore u Europskoj uniji i Republici Hrvatskoj</p>
<p>Ciljevi, politike i instrumenti makroekonomije</p>	<p>Vitalni gospodarski segmenti postavljanja makroekonomskih ciljeva Temeljni makroekonomski ciljevi Realni i novčani tijekovi u gospodarstvu Pojam makroekonomskih politika Fiskalna politika – automatski stabilizatori i mjere diskrecijske fiskalne politike Porezni sustav Republike Hrvatske – direktni, indirektni porezi i porezna načela Posebni porezi (trošarine/akcize) Državni, županijski, općinski/gradski i zajednički porezi</p>

	<p>Učinkovitost naplate poreza – Ramseyjevo pravilo Djelotvornost poreza i Lafferova krivulja Porezna incidencija/prevaljivanje poreza i porezna evazija/izbjegavanje plaćanja poreza Monetarna politika – stopa obvezne rezerve likvidnosti, diskontna/eskontna stopa, operacije na otvorenom tržištu Hrvatska narodna banka Vanjskotrgovinska politika – politika deviznog tečaja, carine, premije i trgovinske kvote/kontingenti Politika dohotka Ekspanzivnost i restriktivnost u primjeni instrumenata ekonomske politike Gospodarski ciklus (ekspanzija, vrh, kontrakcija/recesija, dno ciklusa/depresija) i uzroci gospodarskih ciklusa Faza gospodarskog ciklusa i mjere makroekonomske politike</p>
Bruto nacionalni proizvod	<p>Pojam bruto nacionalnog i bruto domaćeg proizvoda Tehnološke mogućnosti društva/granica proizvodnih mogućnosti društva Potencijalni BDP, ostvareni BDP i BDP jaz Promjena tehnoloških mogućnosti Mjerenje BDP-a: ukupnim izdacima u društvu, visinom ostvarenog ukupnog dohotka i dodanim vrijednostima u poslovnim procesima Nominalni i realni BDP Indeksi nominalne i realne promjene vrijednosti BDP-a i promjene opće razine cijena/deflator BDP-a BDP i NEW/neto ekonomsko blagostanje</p>
Državni proračun	<p>Državni proračun i proračunska politika Uravnoteženi, suficitaran i deficitaran proračun Prihodi i rashodi državnog proračuna Državni, županijski, općinski i gradski proračun, izvanproračunski fondovi (porezni sustav Republike Hrvatske) Proračunski deficit i njegove posljedice za gospodarstvo Državni/javni dug i financiranje javnog duga Utjecaj veličine državnog duga na stope gospodarskog rasta Multiplikator javnih rashoda i porezni multiplikator</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, problemski zadatak, projektni zadatak.</p>

Literatura

Literatura za polaznike:

Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: OSNOVE EKONOMIJE

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu

polaznik će steći

sljedeće ishode učenja:

1. analizirati ponašanje subjekata nacionalnog gospodarstva
2. analizirati osnovne značajke tržišta proizvodnih resursa
3. objasniti temeljne probleme nacionalne ekonomije i mjere za njihovo sprječavanje i suzbijanje

Razrada**Nastavne cjeline****Razrada Nastavne teme**Agregatna/ ukupna
potražnja i ponuda

Agregatna potražnja i učinci realnog bogatstva, novčane mase i međunarodne razmjene
Grafički prikaz agregatne potražnje
Determinante/čimbenici utjecaja na agregatnu potražnju
Kratkoročna agregatna ponuda
Dugoročna agregatna ponuda
Determinante/čimbenici utjecaja na agregatnu ponudu
Makroekonomska ravnoteža (puna zaposlenost, podzaposlenost i prezaposlenost) i promjena ravnoteže

Komponente agregatne
potražnje/BDP-a

Osobna potrošnja kućanstava – autonomna i inducirana te štednja
Granična i prosječna sklonost potrošnji i štednji
Determinante/čimbenici utjecaja na osobnu potrošnju/štednju
Investicijska potrošnja poduzetnika
Investicijski multiplikator/multiplikator javnih rashoda
Državna potrošnja – rekapitulirati
Neto-izvoz,
Domaće i međunarodne odrednice neto-izvoza

Tržišta i vrijednosti
proizvodnih resursa

Teorija raspodjele dohotka kao teorija cijena resursa
Prihod graničnog proizvoda ljudskog rada, kapitala i prirodnih izvora
Pravilo najmanjeg troška i supstitucije
Tržište rada – potpuno i ograničeno konkurentno
Odrednice ponude i potražnje ljudskog resursa
Nominalne i realne nadnice/najamnine
Razlike u nadnicama/najamninama – kompenzirajući dodatci, razlike u kvaliteti rada, nekonkurentnost tržišnih skupina, nadarenost pojedinaca (čista ekonomska renta), diskriminacija, heterogenost radnika, heterogenost poslova i nesavršenosti tržišta rada
Afirmativne metode/metode pozitivne diskriminacije (prednosti i nedostaci)
Sindikalne organizacije – granske i strukovne
Kolektivno pregovaranje, kolektivni ugovori, ekonomski paket
Moguće mjere pritiska poslodavaca i sindikata (lockout, paralelni pogoni,

	<p>odbjegle tvornice, štrajk, closed shop, union shop, open shop)</p> <p>Sindikalni utjecaj na ponudu, potražnju rada i nadnice iznad konkurencijskih razina</p> <p>Udruge poslodavaca kao odgovor na sindikalna udruženja</p> <p>Pregovaračka scena u Republici Hrvatskoj – Sindikati, HUP, Gospodarsko-socijalno vijeće (GSV)</p> <p>Prirodni izvori kao fiksni proizvodni resurs</p> <p>Renta kao osiguranje racioniranja ograničenih resursa</p> <p>Oporezivanje visokih renti – pokret Henrya Georgea kao temelj moderne teorije oporezivanja</p> <p>Kapitalni resurs – renta i stopa prinosa na kapital</p> <p>Sadašnja vrijednost kapitalnih dobara</p> <p>Financiranje kapitalnih dobara, štednja i kamatnjak</p> <p>Zaobilaznost u tekućoj potrošnji i investicije</p> <p>Kapital kao proizvodni resurs</p> <p>Profiti na kamate i prinos na kapital</p> <p>Odrednice profita</p>
Raspodjela dohotka i nejednakost	<p>Raspodjela dohotka i bogatstva u suvremenom društvu</p> <p>Stupanj nejednakosti raspodjele – Lorenzova krivulja i Ginijev koeficijent</p> <p>Nejednakost raspodjele i razvijenost gospodarstva</p> <p>Apsolutno i relativno siromaštvo</p> <p>Uzroci nejednakosti</p> <p>Priroda nejednakosti – razlike u dohotcima od rada i dohotcima od vlasništva</p> <p>»Trade off« između učinkovitosti i jednakosti (»Šuplje vedro« A. Okuna)</p> <p>Programi borbe protiv siromaštva</p> <p>Programi protiv siromaštva i motivacija siromašnih</p> <p>Zemlje u razvoju – Human Development Indeks (HDI) i uzroci zaostajanja u razvoju</p> <p>Problem nejednakosti u Republici Hrvatskoj</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, problemski zadatak, projektni zadatak.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.</p>

Naziv nastavnog predmeta: OSNOVE EKONOMIJE

Razred: četvrti (4.)

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. demonstrirati način korištenja usluga Zavoda za zapošljavanje i internetskih portala za zapošljavanje, uz posebno težište na isticanju njihove uloge u transparentnosti tržišta rada 2. objasniti strukturu bilance međunarodnih plaćanja 3. prepoznati razloge uključivanja nacionalnog gospodarstva u međunarodne trgovinske tijekove 4. komentirati instrumente vanjskotrgovinske politike, odnosno vrijeme, način i svrsishodnost njihove primjene 5. analizirati faze povijesnog razvoja međunarodne trgovine 6. objasniti ulogu svjetske trgovinske organizacije, međunarodnih financijskih institucija te regionalnih i međunarodnih integracija
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada Nastavne teme</p>
<p>Nezaposlenost</p>	<p>Stanovništvo i raspoloživa radna snaga gospodarstva – radni kontingent i radno sposobno stanovništvo Kategorija zaposlenih i nezaposlenih stanovnika Stopa nezaposlenosti Nezaposlenost s aspekta jednakosti osoba, skrivenosti ili podzaposlenosti Vrste i uzroci nezaposlenosti Utjecaj fleksibilnosti/nefleksibilnosti nadnica na visinu stope nezaposlenosti Načini mjerenja nezaposlenosti Nezaposlenost i gospodarski napredak (»trade off« između nezaposlenosti i BDP-a i inflacije A. Okuna) Hrvatski zavod za zapošljavanje i programi poticanja zapošljavanja Internetski portali zapošljavanja i sajmovi karijera Ekonomske i socijalne posljedice nezaposlenosti Problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj</p>
<p>Inflacija</p>	<p>Potrebna količina novca u optjecaju Inflacija – pojam i mjerenje (deflator BDP-a, CPI, PPI) Izračun indeksa potrošačkih cijena Inflacija – prema intenzitetu udara na gospodarstvo (umjerena, galopirajuća, hiperinflacija, anticipirana i neanticipirana, inercijska ili sržna) Inflacija – prema uzrocima pojave (inflacija potražnje, troškova ili »šoka ponude« i mark-up inflacija, strukturna inflacija) Ekonomske i socijalne posljedice inflacije Phillipsova teorija inflacije (»trade off« inflacije i nezaposlenosti u kratkom roku i dugoročna Phillipsova krivulja po Phelpsu i Friedmanu) Antiinflacijske i stabilizacijske mjere/programi Stagflacija i indeks neugodnosti/discomfort index</p>
<p>Gospodarski rast i razvoj</p>	<p>Definicija gospodarskog rasta i gospodarskog razvoja Činitelji ekonomskog rasta i pretpostavke za njihovo aktiviranje Osnovni modeli gospodarskog rasta – klasični (Smith i Malthus), Harrod-Domarov model, neoklasični (Solow i pravilo jedne trećine) i moderne</p>

	<p>teorije endogenog rasta Prepreke gospodarskog rasta i načini njihova prevladavanja Dileme oko ekonomskih politika i poticanja gospodarskog rasta Odnos razvijenih zemalja i zemalja u razvoju – trendovi razvoja u svjetskim gospodarstvima Suvremeni pogledi na gospodarski razvoj Kronologija rasprave na temu održivog razvoja</p>
Međunarodna ekonomija	<p>Otvorenost gospodarstva kao preduvjet rasta i razvoja Međunarodno kretanje dobara, usluga, financijskog kapitala, osoba – kao radnog resursa i kao turista te informacija Kronologija pojašnjenja važnosti vanjske trgovine – apsolutne prednosti (Smith), komparativne prednosti (Ricardo i modernizacija teorije u Heckscher-Ohlinovu i Vernonovu modelu) i konkurentske prednosti (porter i činitelji nacionalne konkurentnosti) Struktura bilance međunarodnih plaćanja – bilanca tekućih transakcija, bilanca kapitalnih transakcija, netopogrješke i propusti Vanjskotrgovinska politika tečaja Konvertibilnost nacionalnih valuta Slobodna trgovina i suvremeni protekcionizam GATT i svjetska trgovinska organizacija (WTO) GATT krugovi/runde pregovora (do urugvajске runde 1994.) GATS, TRIPS – sporazumi u području trgovine uslugama i intelektualnim vlasništvom Nova runda trgovinskih pregovora (Doha runda) – ministarske konferencije od dohe 2001. do Geneve 2008. Međunarodne financijske institucije – IMF, IBRD, EBRD, EIB, EUROFINAS Međunarodne organizacije – UN, OPEC Regionalne međunarodne organizacije – EU, CEFTA, ALADI, NAFTA, CARIFTA Položaj Republike Hrvatske u međunarodnom okruženju Globalizacija – razine globalizacije, prednosti i nedostaci</p>
Kratak pregled razvoja ekonomske znanosti tijekom ljudske povijesti (stablo razvoja)	<p>Antika, Biblija, skolastici Fiziokrati i merkantilisti Adam Smith – <i>Istraživanje prirode i uzroka bogatstva naroda</i>, ekonomski liberalizam, »nevidljiva ruka« Karl Marx – <i>Kapital</i>, kritika kapitalizma John Maynard Keynes – <i>Opća teorija zaposlenosti, kamata i novca</i> Gospodarska kriza i državna intervencija ili »vidljiva ruka« Suvremena ekonomska misao – Friedman, Laffer, Buchanan, Galbraight, Samuelson, Porter, Krugman (sadržaji se obrađuju na nivou osnova)</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p>

	Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, problemski zadatak, projektni zadatak.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: STATISTIKA

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti različite načine i sredstva prikupljanja podataka 2. prikazati uređene podatke tabelarno i grafički, s naglaskom na njihovu interpretaciju 3. izračunati srednje vrijednosti i mjere raspršenosti analizirajući dobivene rezultate 4. prikazati obradu vremenskih nizova 5. povezati odnose među promatranim pojavama
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Osnove statističkog istraživanja	Statistika – pojam i temeljne zadaće Predmet proučavanja statistike – statistički skup, statističke jedinice Izvori podataka – sekundarni i primarni podatci Načini prikupljanja podataka Priprema podataka za statističku analizu
Uređivanje i prikazivanje podataka	Formiranje statističkih nizova – nizovi kvalitativnih podataka Tabeliranje podataka Grafičko prikazivanje – grafikoni jednostavnih i dvostrukih stupaca, razdijeljenih i strukturnih stupaca, s krugovima i polukrugovima Relativni brojevi – postotci Statistički omjerni brojevi Indeksi niza kvalitativnih podataka Pojedinačni numerički podatci i distribucija frekvencija Distribucija frekvencija s razredima
Srednje vrijednosti i mjere raspršenosti	Srednje vrijednosti – mod, medijan, aritmetička sredina, geometrijska i harmonijska sredina Odnosi među srednjim vrijednostima Mjere raspršenosti – raspon varijacije, interkvartilni raspon i koeficijent kvartilne devijacije Varijanca, standardna devijacija i koeficijent varijacije

Statistička obrada vremenskih nizova	Formiranje vremenskog niza i njegove osnovne značajke Grafički prikaz intervalnog i trenutnog niza Indeksi na stalnoj bazi Verižni indeksi, stopa promjene i prosječna stopa promjene Skupni indeksi količina, cijena i vrijednosti Aritmetička sredina vremenskog niza Model linearnog trenda
Ispitivanje odnosa među pojavama	Ispitivanje odnosa među pojavama – dijagram rasipanja Jednostavna linearna regresija Varijanca, standardna devijacija i koeficijent varijacije regresije Koeficijent linearne korelacije Korelacija ranga
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, problemski zadatak, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	POSLOVNE KOMUNIKACIJE
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Računalna daktilografija i obrada teksta Pisano poslovno komuniciranje u organizaciji Komunikacijska sinergija u praktičnoj izvedbi
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ usvojiti osnove kompjutorske daktilografije ■ ovladati vještinom desetoprstnog slijepog pisanja kao temelja pisane poslovne komunikacije ■ primijeniti vještine poslovne komunikacije kao strategije poslovanja suvremene organizacije ■ ujediniti komunikacijska znanja

	<ul style="list-style-type: none"> ■ prezentirati vještine u najširem kontekstu njihove osobne, ali i poslovne primjene ■ razviti komunikacijske kompetencije ■ primijeniti u realizaciji individualnih, ali i poslovnih ciljeva
Opis modula:	<p>Informatička pismenost u suvremenome poslovnom svijetu temelj je uspješnog poslovanja i stvaranja zdrave radne okoline. Svladavanjem desetoprstnog pisanja na računalu (daktilografija) stječe se znanje i vještina u brzom i učinkovitom rješavanju poslovnih zadataka s ciljem racionalizacije vremena. Stjecanjem brzine, preciznosti i stručnosti oblikovanja teksta, koristeći svih deset prstiju uz uporabu suvremene tehnologije, omogućuju se strukovne kompetencije u radu s računalom. Spoj informatičke i komunikacijske pismenosti u suvremenome globalnom okruženju predstavlja temelj poslovanja. Razumijevanjem vrsta komunikacije te razina komuniciranja u organizaciji stječe se podloga za uspješan komunikacijski okvir unutar i izvan same organizacije. Strukturiranim, jasno definiranim i opće razumljivim dokumentima poslovanja stječe se mogućnost dokumentiranja i poslovnog komuniciranja tvrtki na globalnoj razini. Modul uzima u obzir teorijska znanja, pisani sustav, tehnike i prezentacijske vještine kao čimbenike komunikacijske mreže u suvremenoj organizaciji koja želi realizirati učinkovitu i optimalnu poslovnu komunikaciju. Modul će omogućiti primjenu komunikacijske kompetencije kao jedinstva jezične, društvene, tehnološke, kulturne i strateške kompetencije – kako pojedinca, tako i organizacije u cjelini.</p>
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	<p>Poslovne komunikacije (1. razred, 2 sata, 4 boda) Poslovne komunikacije (2. razred, 2 sata, 4 boda) Komunikacijsko-prezentacijske vještine (3. razred, 2 sata, 4 boda)</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: POSLOVNE KOMUNIKACIJE

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati povijesni razvoj sredstava/medija komuniciranja 2. primijeniti pravila i preporuke zaštite pri radu na suvremenoj uredskoj opremi 3. koristiti suvremenu uredsku opremu 4. rukovati višefunkcionalnom tipkovnicom 5. primijeniti vještinu desetoprstnoga slijepog pisanja (računalnu daktilografiju) 6. primijeniti program za obradu teksta u kontekstu vještine desetoprstnoga slijepog pisanja 7. demonstrirati vještinu desetoprstnoga slijepog pisanja prema standardu i pravilima struke
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Postanak i razvoj sredstava za pisanje/komuniciranje	<p>Razvoj sredstava za pisanje tijekom povijest (bitniji izumi – oruđa komunikacije, pronalazak papira, pojava pošte, opismenjavanje, doprinos hrvatskih izumitelja) Pisaći stroj Računalo</p>

Ured, osobno računalo i poslovno komuniciranje	Ured i uredsko poslovanje kao dio suvremene organizacijske strukture Suvremena uredska oprema/suvremeni ured Rukovanje suvremenom uredskom opremom i zaštita pri rukovanju
Višefunkcionalna tipkovnica	Višefunkcionalna tipkovnica (osnovne upravljačke tipke, ergonomska pravila i vježbe, zaštita pri radu na računalu, gimnastičke vježbe i vježbe za otklanjanje umora) Upute za pisanje na tipkovnici (najvažnije tipke s gledišta računalne daktilografije, položaj ruku, pravila udara/zahvata na tipke, pravila sjedenja) Pripremni poslovi pri obradi teksta na računalu (postavljanje stranice, odabir vrste i veličine slova mišem i tipkama, poravnavanje teksta, centriranje, određivanje rednog razmaka, oblikovanje teksta podebljavanjem, pisanjem u kurzivu i podcrtavanjem, načini isticanja teksta, ispravak pogriješaka, označivanje teksta pomoću tipkovnice, premještanje teksta, oblikovanje zaglavlja i podnožja, umetanje simbola i ostalih znakova, pisanje ispod ili iznad temeljne linije pisanja, brojenje unesenih udaraca, spremanje dokumenta, ispis dokumenta)
Desetoprstno slijepo pisanje ili računalna daktilografija	Temeljni položaj Obrada slova r/u Obrada slova e/i Obrada slova v/m Zahvat na slova g/h Slovo c i zarez Pisanje točke, crtice za rastavljanje i velikog slova Slova o/p Slova t/z Slova b/n Slova š/ć Slova ž/đ Slova w, x, q, y Pisanje arapskih i rimskih brojki Interpunkcijski znakovi, crtica za podcrtavanje i rastavljanje, zagrade, kosa crta i navodnici Znakovi za računske operacije
Vizualizacija i oblikovanje teksta	Estetika poslovne komunikacije (načini vizualizacije i uređivanja teksta) Oblikovanje teksta – vrste oblika
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja,

praćenja i vrjednovanja polaznika:	sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: POSLOVNE KOMUNIKACIJE

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti osnovne pojmove, modele i vrste komunikacije 2. opisati pojam, podjelu i ulogu poslovne komunikacije 3. prepoznati obilježja i vrste komunikacijskih mreža u poslovnoj organizaciji 4. primijeniti opća načela strukture, standarde i načine oblikovanja poslovne komunikacije/dopisa 5. koristiti pisanu poslovnu komunikaciju povezujući ju sa svim fazama kupoprodajnog posla
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Komunikacija i modeli komuniciranja	Komunikacija kao osnova međuljudskih odnosa; komunikacijska kompetencija Proces komunikacije; elementi procesa komunikacije, čimbenici procesa komunikacije, smetnje u komunikaciji Modeli komuniciranja
Vrste komunikacije	Vrste komunikacije prema načinu izražavanja Vrste komunikacije prema blizini sudionika Komunikacija prema broju sudionika Vrste komunikacija prema obliku, nastanku i namjeni Tradicionalne i digitalne komunikacije
Poslovna komunikacija	Kronološki razvoj znanstvene discipline Poslovne komunikacije kao temeljni čimbenik poslovanja, organizacije i menadžmenta Uloga poslovne komunikacije u fazama poslovanja Podjela poslovne komunikacije Korisne zadaće i ciljevi
Komunikacija u poslovnoj organizaciji	Upravljanje komunikacijom u poslovnoj organizaciji (menadžment i komunikacija, upravljanje vremenom, komunikacijski nesporazumi, sukobi i stilovi rješavanja) Mreža formalne komunikacije Mreža neformalne komunikacije
Pisana poslovna komunikacija	Obilježja pisane poslovne komunikacije u suvremenom poslovanju Vrste pisane poslovne komunikacije Poslovno pismo/dopis (jezik, stil, plan i matrica pisanja)

	Standardi i norme za pisane poslovne komunikacije (standardi i norme za poslovni papir, standardi i norme za strukturu pisane poslovne komunikacije, standardi i norme za oblikovanje pisane poslovne komunikacije, kratice i oznake u pisanom komuniciranju)
Pisane poslovne komunikacije u fazi promocije	Sustavi nuđenja Ponuda Upit Oblici suradnje s poslovnim partnerima i prigodne poslovne komunikacije
Operativne poslovne komunikacije i dokumentacija	Narudžba i prihvata narudžbe Ugovori o prodaji robe Realizacija naloga Podmirenje obveze, plaćanje
Negativne komunikacije – teškoće u poslovanju	Reklamacija Požurnica Opoziv Otklon Nagodbe Opomena
Ostale pisane komunikacije	Komunikacije sa službom ljudskih resursa (ponuda za posao, životopis, preporuke) Priprema i organizacija poslovnih sastanaka Pisane poslovne komunikacije u odnosima s javnošću
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: KOMUNIKACIJSKO-PREzentACIJSKE VJEŠTINE

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati specifične oblike usmene komunikacije u poslovanju 2. objasniti mogućnosti primjene neverbalne komunikacije u poslovanju 3. izvesti uspješnu govornu prezentaciju 4. napraviti prezentaciju primjenjujući program za kreiranje i uređivanje prezentacija 5. demonstrirati komunikacijsko-prezentacijske vještine u komunikaciji s kupcima/korisnicima i suradnicima 6. prepoznati važnost internog i eksternoga poslovnog pregovaranja 7. prepoznati kulturološke razlike u poslovanju primjenjujući pravila uljudbenoga poslovnog komuniciranja i poslovnog bontona
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada Nastavne teme</p>
<p>Usmena komunikacija</p>	<p>Prednosti, nedostaci i oblici usmene komunikacije Razgovor – komunikacijski proces; specifičnosti poslovnog razgovora Poslovni sastanak; vođenje i tehnike vođenja poslovnog sastanka Vještine argumentiranja/dokazivanja Uvjeravanje Slušanje Diskusija Javno izlaganje Poslovno izvješće (neposrednom pretpostavljenom, manjoj grupi, većoj grupi) Poslovno pregovaranje (načela, strategije i taktike pregovaranja)</p>
<p>Neverbalna komunikacija</p>	<p>Uloga, važnost i tumačenje neverbalne komunikacije i neverbalnog znakovlja Kinetičko znakovlje (pogled, mimika, taktilna komunikacija – dodir, držanje tijela i položaj...) Proksemičko znakovlje (uporaba prostora – udaljenost, vanjski izgled, tzv. styling, odjeća, obuća, šminkanje, boje, mirisi...) Neverbalna komunikacija poslovne organizacije (dizajn/stil interijera i eksterijera, logo, boja, neverbalna komunikacija djelatnika, poslovno djelovanje – dress-code...) Kulturološke razlike u tumačenju neverbalne komunikacije</p>
<p>Govorna prezentacija</p>	<p>Govorničko umijeće – retorika Suvremene govorne vrste: razgovor/dijalog (službeni razgovor, anketa, intervju, debata, razgovor na temu, brainstorming...) Monolozi (uvodna riječ, izjava, vijest, diskusija, komentar, izvješće) Govori (poslovni, prigodni, svečani...) Konvencionalan govor, govorna izražajna sredstva, kompozicija govora, organizacija govorne poruke, logika u govoru, opća govornička pravila Primjena vještina govorništva u suvremenom poslovanju</p>
<p>Prezentiranje</p>	<p>Prezentacija (vrste, ciljevi, osnovni elementi, faze prezentacijskog procesa) Shema govorne poslovne prezentacije Osobine prezentera (komunikacijsko-prezentacijske vještine i dijagnostičke vještine u radu s kupcima/klijentima) Telefonska prezentacija i prodaja (plan telefonske prezentacije, model AIDA u telefonskoj prezentaciji/prodaji, prednosti i nedostaci) Prezentacija (misija prezentacije, zastupanje interesa publike, zatrpavanje podacima)</p>

	<p>– damping podataka, strukturni tijek, vizualno komuniciranje, načelo »manje je više«, fokusiranje na prezentera, psihologija percepcije, elementi grafičkog dizajna, problem ograničenosti učinkovitog slajda, smjernice za tekst, numerička grafika i tehnike grafičkog kontinuiteta, odgovaranje na pitanja) Prilagodba poslovne prezentacije kupcima/klijentima Okružje prezentacije</p>
Kulturološke razlike u poslovnoj komunikaciji	<p>Kultura poslovne organizacije i njeni čimbenici Međukulturalna komunikacija u međunarodnom poslovanju (etnocentrizam, komunikacijski nesporazumi, upoznavanje i uvažavanje kulturoloških razlika...)</p>
Poslovni bonton	<p>Pojam i važnost poslovnog bontona i uljudbenoga poslovnog komuniciranja Razine poslovnog bontona (predstavljanje/samoprezentacija, stvaranje prvog dojma, muško-ženski odnos, pravilo o predstavljanju, upoznavanje, kultura poslovnog razgovaranja, poslovni ručak, poslovni sastanci, konferencije, kultura telefonskog komuniciranja, poslovni pokloni i darivanje, poslovno odijevanje, uredski bonton, ulaz posjetitelja u ured, najave, kucanje...) Norme ponašanja u poslovnom komuniciranju Poslovna etika, profesionalni etički kodeksi i njihova primjena u komunikaciji s unutarnjom i vanjskom javnošću</p>
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	RAČUNOVODSTVO I FINACIJE
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	<p>Osnovni računovodstveni pojmovi Računovodstveni instrumenti Novčano poslovanje Računovodstvo kratkotrajne imovine, obveza i troškova Obračun proizvodnje i trgovine Računovodstvo dugotrajne imovine Računovodstvo prihoda i rashoda</p>

	Financijska izvješća Računovodstvo fizičkih osoba
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ koristiti znanja i vještina potrebne za obavljanje radnih zadataka računovodstva i financija u poslovnim organizacijama ■ usvojiti i primijeniti računovodstvene pojmove i instrumente ■ provesti promjene u poslovanju ■ osigurati potrebne informacije u procesu poslovnog odlučivanja ■ upoznati temeljne računovodstvene kategorije, knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, financijska izvješća, utjecaje poslovnih događaja na promjene vrijednosti imovine, kapitala, obveza, prihoda, rashoda i rezultata poslovanja s povezivanjem sadržaja te mogućnošću prilagođavanja zahtjevima poslovnog okruženja ■ povezati informacije iz poslovnih knjiga s transakcijama ■ pripremiti menadžmentu podatke za analizu uspješnosti poslovanja ■ primijeniti u radu računalnu tehnologiju. ■ steći vještinu suradnje, osjećaj odgovornosti za obavljanje radnih aktivnosti ■ razviti potrebu za razmjennom informacija ■ pokazati interes za usavršavanje, nastavak obrazovanja/osposobljavanja i cjeloživotno učenje
Opis modula:	<p>Modul objašnjava razliku između računovodstva i knjigovodstva, osposobljava za samostalno ispostavljanje knjigovodstvenih isprava, vođenje osnovne i pomoćne poslovne knjige. Na primjerima iz gospodarske prakse sastavlja se bruto-bilanca, izračunava financijski rezultat poslovanja, primjenjuje sustav dvojnoga knjigovodstva te sustav poreza na dodanu vrijednost, kao i njegov utjecaj na knjiženje poslovnih promjena. Steću se vještine uočavanja i ispravljanja knjigovodstvenih pogrešaka te provođenja godišnjeg popisa imovine i obveza, tj. inventure. Steću se znanja o materijalnim troškovima, troškovima usluga, amortizaciji, obračunu plaća zaposlenika, ostalim troškovima poslovanja. Spoznaja različitih klasifikacija troškova osposobit će polaznika za pripremu informacija o troškovima za poslovno odlučivanje. Prikazuju se promjene imovine poduzetnika, novčanih i materijalnih sredstava te njihova evidencija u osnovnim i pomoćnim poslovnim knjigama. Polaznik razvija spoznaju provedbe izračuna troškova proizvodnje te primjenu različitih metoda izračuna cijene proizvodnje i gotovih proizvoda. Na praktičan način razvija evidenciju analitičkoga knjigovodstva gotovih proizvoda. Upoznaje ga se s osnovnim pojmovima trgovinske djelatnosti, kao i s različitim vrstama i metodama kalkulacija cijene robe u trgovini na veliko i na malo te vanjskotrgovinskim poslovima. Osposobljava polaznika za unos dobivenih podataka u knjigovodstvene evidencije i analizu istih. Prikazuje temeljne elemente poduzetničkoga računovodstva u funkciji financijskog izvješćivanja. Na složenim primjerima poslovanja polaznik će analizirati i interpretirati elemente propisanih financijskih izvješća u našoj poslovnoj praksi, obračunavati i raspodjeljivati dobit, kao i gubitak te njegovo pokriće. Osposobljava ga za knjigovodstveno praćenje registracije trgovačkih društava i ulaganje kapitala u poduzetničke pothvate, a sve s ciljem povećanja financijske pismenosti.</p>
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom	Osnove računovodstva (1. razred, 2 sata, 4 boda) Računovodstvo troškova i imovine (2. razred, 3 sata, 6 bodova)

modulu:	Računovodstvo proizvodnje i trgovine (3. razred, 3 sata, 6 bodova) Poduzetničko računovodstvo (4. razred, 4 sata, 8 bodova)
---------	--

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: OSNOVE RAČUNOVODSTVA

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. navesti pojam, zadatke i povijesni razvoj računovodstva 2. izraziti računovodstveni proces, standarde i sustave 3. identificirati temeljne računovodstvene kategorije 4. objasniti pojam, svrhu i postupak provedbe popisa 5. povezati temeljne računovodstvene kategorije, bilancu, račun dobiti i gubitka te izvješće o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 6. navesti pojam, vrste, sadržaj i kontrolu isprava 7. povezati isprave s poslovnim događajima 8. objasniti sadržaj i način evidencije na pojedinim vrstama konta 9. razlikovati sadržaje osnovnih i pomoćnih poslovnih knjiga 10. izraziti primjenu kontnog plana sa stajališta kvalitete računovodstvenih informacija
---	--

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Uvod u računovodstvo	Pojam i sastavnice računovodstva Povijesni razvoj računovodstvene evidencije Računovodstveni proces Zadatci i načela računovodstva Računovodstveni standardi Knjigovodstveni sustavi
Osnovni računovodstveni pojmovi	Temeljne računovodstvene kategorije Imovina Dugotrajna imovina Kratkotrajna imovina Kapital (glavnica) Obveze Bilanca Aktiva bilance Pasiva bilance Bilančne promjene Prihodi Rashodi Financijski rezultat Račun dobiti i gubitka te izvješće o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
Računovodstveni instrumenti	Pojam i vrste računovodstvenih instrumenata Računovodstvene isprave Pojam, važnost i vrste računovodstvenih isprava

	<p>Kontrola i čuvanje isprava Pojam i obilježja PDV-a za obračun na ispravama Primjeri isprava: račun, primka, nalog za plaćanje Konto i kontni plan Pojam i sadržaj konta Oblici konta Vrste konta i pravila evidencije na kontima Konta stanja Konta uspjeha Konta prema samostalnosti Konta prema složenosti poslovnih promjena Konta prema položaju u bilanci Kontni plan Poslovne knjige Dnevnik Glavna knjiga Probna bruto-bilanca Ostale pomoćne poslovne knjige Knjigovodstvene pogreške i ispravljanje pogreški</p>
Popis imovine i obveza	<p>Pojam i vrste popisa Priprema popisa Provedba popisa Popisne razlike</p>
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: RAČUNOVODSTVO TROŠKOVA IMOVINE

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti pojam i vrste platnog prometa 2. prikazati obrasce platnog prometa
--	--

učenja:	<p>3. opisati organizaciju i poslove blagajne</p> <p>4. prikazati isprave u blagajni</p> <p>5. razlikovati korištenje debitnih i kreditnih kartica kao sredstva plaćanja</p> <p>6. prikazati promjene novčanih sredstava</p> <p>7. provesti promjene financijske imovine</p> <p>8. izvesti promjene potraživanja u glavnoj knjizi i u analitičkom knjigovodstvu</p> <p>9. prikazati promjene obveza u osnovnim i u pomoćnim poslovnim knjigama</p> <p>10. provesti izračune cijena zaliha i promjene kratkotrajnih materijalnih sredstava u glavnoj knjizi i u materijalnom knjigovodstvu</p> <p>11. prikazati obračune i nastanak troškova poslovanja</p>
---------	--

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Novčano poslovanje	<p>Pojam i vrste platnog prometa</p> <p>Novac u banci</p> <p>Otvaranje i vođenje računa u banci</p> <p>Obrasci platnog prometa</p> <p>Platni promet posredstvom žiro-računa</p> <p>Platni promet posredstvom deviznog računa</p> <p>Elektronička plaćanja</p> <p>Novac u blagajni</p> <p>Isprave u blagajničkom poslovanju</p> <p>Mjenica</p> <p>Akreditiv</p>
Novčana sredstva	<p>Novčana sredstva na računima i u blagajni</p> <p>Otvoreni akreditivi</p> <p>Devizna novčana sredstva</p>
Financijska imovina	<p>Pojam i vrste financijske imovine</p> <p>Novčani ekvivalenti</p> <p>Ulaganja u vrijednosne papire</p> <p>Dionice</p> <p>Obveznice</p> <p>Dani zajmovi</p>
Potraživanja	<p>Pojam i vrste potraživanja</p> <p>Potraživanja od kupaca i analitičko knjigovodstvo</p> <p>Potraživanja od zaposlenika</p> <p>Potraživanja za PDV</p>
Obveze	<p>Pojam i vrste obveza</p> <p>Obveze prema dobavljačima i analitičko knjigovodstvo</p> <p>Obveze po izdanim vrijednosnim papirima</p> <p>Obveze prema zaposlenima</p> <p>Obveze za primljene kredite</p> <p>Obveze prema državi</p>

	Obveze za PDV Utjecaj obveza na promjene ekonomskih kategorija
Kratkotrajna materijalna sredstva	Pojam i sadržaj zaliha namijenjenih procesu poslovanja Kalkulacije nabavne cijene zaliha Računovodstveni instrumenti u poslovanju sa zalihama Nabava zaliha sirovina i materijala Metode izračuna utroška zaliha Utrošak zaliha Nabava, uporaba i otpis sitnog inventara Nabava, uporaba i otpis ambalaže Analitičko knjigovodstvo zaliha Složeni primjer nabave i utroška zaliha Utjecaj zaliha na promjene ekonomskih kategorija
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: RAČUNOVODSTVO PROIZVODNJE I TRGOVINE

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. provesti izračune troškova proizvodnje 2. prikazati obračune proizvodnje i gotovih proizvoda 3. izračunati cijene trgovačke robe 4. prikazati nabavu i prodaju trgovačke robe 5. izvesti izračune i promjene zaliha u međunarodnoj trgovini 6. razlikovati vrste i obilježja dugotrajne imovine 7. prikazati nabavu i aktiviranje nematerijalne imovine 8. provesti promjene dugotrajne materijalne imovine 9. prikazati rashodovanje i prodaju dugotrajne imovine
Razrada	

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Troškovi poslovanja	Pojam i vrste troškova poslovanja Materijalni troškovi Troškovi usluga Amortizacija Naknade troškova i materijalnih prava zaposlenika Plaće Ostali troškovi poslovanja
Obračun proizvodnje i gotovih proizvoda	Pojam proizvodnje i vrste troškova u proizvodnji Obračun troškova proizvodnje po troškovnim nositeljima Djelidbene kalkulacije troškova proizvoda Dodatna kalkulacija troškova proizvoda Obračun troškova proizvodnje po troškovnim mjestima Računovodstveni instrumenti za obračun proizvodnje i gotovih proizvoda Promjene proizvodnje i gotovih proizvoda Analitičko knjigovodstvo gotovih proizvoda Složeni primjer promjena proizvodnje i gotovih proizvoda Utjecaj proizvodnje i gotovih proizvoda na ekonomske kategorije
Roba	Osnovni pojmovi trgovinske djelatnosti Kalkulacije nabavne cijene robe (postotna metoda, težinski faktor) Kalkulacije cijene robe u trgovini na veliko i na malo Računovodstveni instrumenti u poslovanju s robom Nabava robe za trgovinu na veliko Prodaja robe na veliko Nabava robe za trgovinu na malo Prodaja robe na malo Kalkulacija nabavne cijene robe iz uvoza Uvoz robe Kalkulacija cijene proizvoda za izvoz Izvoz gotovih proizvoda Složeni primjer nabave i prodaje robe Utjecaj zaliha robe na promjene ekonomskih kategorija
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli seu grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad,

	e-učenje.
--	-----------

Literatura

Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.
--------------------------	---

Naziv nastavnog predmeta: **PODUZETNIČKO RAČUNOVODSTVO**

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. protumačiti dugotrajna financijska ulaganja 2. razlikovati vrste prihoda i rashoda 3. prikazati nastanak prihoda i rashoda 4. izračunati financijski rezultat 5. provesti promjene kapitala 6. protumačiti utjecaj financijskog rezultata na kapital 7. navesti vrste financijskih izvješća 8. usporediti sadržaje financijskih izvješća 9. izračunati temeljne računovodstvene kategorije 10. napraviti račun dobiti i gubitka te izvješće o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 11. napraviti bilancu 12. opisati primitke u poslovanju fizičkih osoba 13. navesti izdatke u poslovanju fizičkih osoba 14. protumačiti dohodak fizičkih osoba 15. prikazati promjene u poslovanju fizičkih osoba 16. napraviti prijavu poreza na dohodak
--	---

Razrada

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Dugotrajna imovina	Pojam i vrste dugotrajne imovine Nematerijalna imovina Materijalna imovina Prirodna bogatstva Nekretnine Izgradnja građevinskog objekta uz odobreni dugoročni kredit Postrojenja i oprema Nabava materijalne imovine na financijski leasing Rashodovanje i prodaja materijalne imovine Štete na dugotrajnoj imovini Viškovi i manjkovi materijalne imovine Analitičko knjigovodstvo dugotrajne imovine i knjiga inventara Financijska imovina Složeni primjer promjena dugotrajne imovine Utjecaj dugotrajne imovine na promjene ekonomskih kategorija
Prihodi i rashodi	Pojam i podjela prihoda i rashoda Poslovni prihodi i rashodi Financijski prihodi i rashodi

	<p>Izvanredni prihodi i rashodi Utjecaj prihoda i rashoda na rezultat poslovanja</p>
Kapital	<p>Kapital društva s ograničenom odgovornošću Kapital dioničkog društva Dobit i raspodjela dobiti Gubitak i njegovo pokriće Utjecaj financijskog rezultata na promjene kapitala</p>
Financijski izvještaji	<p>Vrste financijskih izvještaja Bilanca Račun dobiti i gubitka Izvešće o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Izvešće o novčanom toku Izvešće o svim promjenama kapitala Računovodstvene politike i bilješke uz financijska izvješća</p>
Složeni primjeri poslovanja trgovine i proizvodnje	<p>Ulaganje kapitala u trgovinsku djelatnost Ulaganja u dugotrajnu imovinu Nabava robe Troškovi poslovanja trgovinske djelatnosti Prodaja robe Naplata potraživanja Plaćanje obveza Kompenzacija potraživanja i obveza Cesija Obračun PDV-a Utvrđivanje financijskog rezultata trgovine Bruto-bilanca trgovinske djelatnosti Financijska izvješća trgovine Početna bilanca proizvodne djelatnosti Troškovi poslovanja proizvodne djelatnosti Obračun proizvodnje i gotovih proizvoda Prodaja proizvoda Naplata potraživanja i plaćanje obveza Utvrđivanje financijskog rezultata proizvodne djelatnosti Obračun obveza prema državi Bruto-bilanca proizvodne djelatnosti Financijska izvješća proizvodne djelatnosti</p>
Računovodstvo fizičkih osoba	<p>Osobitosti računovodstva fizičkih osoba i jednostavnog knjigovodstva Primitak Izdatak Dohodak Promjene u djelatnostima fizičkih osoba Izvadak iz poslovnih knjiga Prijava poreza na dohodak</p>
Napomene:	<p>Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.</p>

Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	MARKETING
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	<p>Ponašanje potrošača u marketinškom okruženju</p> <p>Strateško planiranje marketinga</p> <p>Kontrola, organizacija i primjena marketinga u gospodarskim i izvangospodarskim djelatnostima</p>
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ pružiti specijalizirana znanja i vještine povezane s marketinškim planiranjem i primjenjivost marketinških načela u svim gospodarskih i izvangospodarskim subjektima ■ koristi strategije i instrumentarij koji su temeljeni na rezultatima istraživanja i analize tržišta. ■ omogućiti sudjelovanje u marketinškim poslovima poslovnog subjekta kao što su provođenje istraživanja, analiza, planiranja te provedbe integriranog marketinškog komuniciranja
Opis modula:	<p>Ovaj modul uključuje analizu i istraživanje tržišta te razlikovanje mikro i makrookruženja.</p> <p>Potrebno je identificirati želje i potrebe potrošača, razlikovati kategorije potrošača i njihovo ponašanje, opisati postupak segmentacije i pozicioniranja s ciljem odabira različitih marketinških strategija. Ukazuje na čimbenike od utjecaja na ponašanje potrošača i interpretira proces donošenja odluke o kupnji. Opisuje proces marketinškoga planiranja.</p> <p>Uključuje primjenu ključnih marketinških elemenata na marketinške programe suvremenih tvrtki s ciljem povezivanja elemenata marketinškog miksa s naglaskom na etičnost. Potrebno je prepoznati važnost kontrole marketinškog odlučivanja i razine organizacije marketinga te specifičnosti marketinga u pojedinim gospodarskim djelatnostima.</p>

Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Marketing (3. razred, 2 sata, 4,5 bodaa) Marketing (4. razred, 2 sata, 3,5 boda)
--	---

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **MARKETING**

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti proces tržišne razmjene 2. opisati poslovne koncepcije i temeljna obilježja suvremenog marketinga 3. prepoznati mikro i makrookruženje marketinga 4. razlikovati kategorije potrošača 5. objasniti postupak donošenja odluke o kupnji 6. opisati proces marketinškog planiranja 7. navesti metode istraživanja tržišta 8. objasniti istraživanje tržišta 9. izdvojiti kriterije za segmentaciju tržišta 10. kategorizirati marketinške strategije
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Tržišna razmjena	Pojmovno određenje tržišta Preduvjeti tržišne razmjene Funkcije tržišta Ponuda i potražnja na tržištu Sudionici tržišne razmjene
Uvodna razmatranja o marketingu	Pojmovno određenje marketinga Poslovne koncepcije Upravljanje elementima marketinškog spleta (4P + 2P) Temeljna obilježja suvremenog marketinga Marketinški proces
Marketing okruženje	Mikrookruženje marketinga Makrookruženje marketinga
Ponašanje potrošača	Pojmovno određenje potrošača Totalno tržište i kategorije potrošača Čimbenici koji utječu na ponašanje potrošača Proces donošenja odluke o kupnji (motivacija, percepcija, stavovi, integracija i učenje) Zaštita potrošača
Planiranje marketinga	Pojmovno određenje planiranja marketinga Plan marketinga Strateško planiranje
Istraživanje tržišta	Pojam, zadaće i značenje istraživanja tržišta

	Proces istraživanja tržišta Vrste istraživanja tržišta Vrste izvora podataka Metode istraživanja tržišta Marketinški informacijski sustav (MIS) Posebna područja istraživanja tržišta
Segmentacija tržišta	Pojam segmentacije i njeno značenje Masovni marketing u odnosu na segmentirani marketing Kriteriji za segmentaciju tržišta Postupak segmentacije tržišta
Marketinška strategija	Pojam marketinške strategije Uloga analize u marketinškoj strategiji (SWOT analiza) Vrste marketinških strategija Izbor marketinške strategije
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **MARKETING**

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. povezati elemente marketinškog spleta 2. raspraviti o elementima marketinškog spleta s naglaskom na etičnost 3. prepoznati važnost kontrole marketinškog odlučivanja 4. identificirati razine organizacije marketinga 5. objasniti specifičnosti marketinga u pojedinim gospodarskim djelatnostima 6. opisati specifičnosti marketinga u pojedinim izvangospodarskim djelatnostima 7. objasniti specifičnosti međunarodnog marketinga
Razrada	

Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Proizvod	Proizvod i usluga kao predmet marketinga Razlika između proizvoda i usluge Politika proizvoda Proizvodni program Kvaliteta proizvoda – mjerila kvalitete, ISO standardi, institucije kvalitete, nagrade i priznanja za kvalitetu, nadzor kvalitete, Total Quality Management (TQM) Marka proizvoda Razvoj proizvoda Životni ciklus proizvoda – faze Benchmarking – pojam, značenje i korist Marketing odnosa (CRM)
Cijena	Pojam i značenje cijene kao elementa marketinškog spleta Politika cijena – oblikovanje cijena (pravila i utjecaji) Motiviranje željenog ponašanja kupaca cijenom kao elementom marketinškog spleta
Distribucija	Prodaja u odnosu na distribucija Etape prodajnog procesa Izbor kanala distribucije Posrednici u prodaji Vertikalni marketing Poslovna logistika – elementi logističkog sustava Uloga interneta kao kanala distribucije
Promocija	Pojam i cilj promocije Komunikacijski model – poruka, kanali, pošiljatelj, primatelj, Primarne promocijske aktivnosti – upravljanje oglašavanjem, upravljanje unaprjeđenjem prodaje, odnosi s javnošću, publicitet, osobna prodaja Sekundarne promocijske aktivnosti – dizajn, ambalaža, usluge potrošačima, propaganda »od usta do usta« Oglašavačka poruka – AIDA, apeli Promocijski splet (integrirana marketinška komunikacija) Izravna marketinška komunikacija Institucijsko oglašavanje, sponzorstva
Etičnost marketinškog spleta	Društveni aspekti Ekonomski aspekti Pravni aspekti Etičnost u marketinškoj komunikaciji Kodeks oglašavanja
Kontrola marketinga	Svrha marketinške kontrole Proces provedbe marketinške kontrole Kontrola marketinških odluka Kontrola marketinških aktivnosti

Organizacija marketinga	Čimbenici oblikovanja organizacije Modaliteti organizacije marketinga (centralizirani o odnosu na decentralizirani, funkcijski o odnosu na divizionalni, vanjski o odnosu na unutarnji...)
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	FINANCIJSKO TRŽIŠTE I INSTITUCIJE
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Osnove bankarskog i osiguravateljskog poslovanja Praktična primjena bankarskih i osiguravateljskih vještina Financijsko tržište i instrumenti Sudionici financijskog tržišta i postupak kupoprodaje instrumenata
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ protumačiti bit funkcioniranja financijskog tržišta ■ prepoznati ulogu i interese svakog od sudionika te moguće posljedice utjecaja pozitivnih i negativnih promjena koje su se na tom tržištu dogodile na nacionalno gospodarstvo ■ iskoristiti podatke i informacije financijskog tržišta, s osobnog i profesionalnog stajališta ■ izvesti sve potrebne radnje povezane s realizacijom osnovnih bankarskih i osiguravateljskih aktivnosti koje se očekuju od osobe s ovom razinom kompetencija
Opis modula:	Ovim modulom polaznici razvijaju znanja i vještine o novcu u svakodnevnom životu te kako se njime odgovorno koristiti. Upoznaju sličnosti i razlike između novca i novčanih surogata. Modul objašnjava strukturu hrvatskoga bankarskog sustava, povezuje sudionike platnoga prometa na hrvatskome financijskom tržištu. Pomaže objasniti kartično poslovanje razlikujući debitne od kreditnih kartica.

	<p>Omogućuje prepoznavanje poslova i dokumentacije povezane sa štednjom, ulaganjima i blagajničkim poslovanjem. Objašnjava kreditne poslove s građanima i pravnim osobama. Upoznaju temeljne pojmove osigurateljske djelatnosti, osnovne elemente osiguranja i vrste osiguranja.</p> <p>Kad je riječ o novcu, važno je promišljati u okvirima stvarnih životnih okolnosti. Modul pomaže polaznicima da provedu otvaranje odgovarajućih računa korisnika i obave radnje povezane izdavanjem bankovnih kartica oponašajući stvarne događaje. Upoznaje s uslugama mobilnog i internetskog bankarstva, prednostima i rizicima <i>online</i> plaćanja te suvremenim sustavima plaćanja.</p> <p>Pomaže prepoznati načine štednje i provođenja potrebne aktivnosti povezane s kreiranjem konkretnoga štedno-ulagačkog plana za potrebe korisnika prema zadanome jednostavnom primjeru. Demonstrira provedbu svih potrebnih koraka prilikom obavljanja bezgotovinskoga ili gotovinskoga platnog prometa građana i pravnih osoba. Kroz primjere pokazuje tijek postupka odobrenja kredita, s naglaskom na procjenu kreditnih rizika, uz potrebnu dokumentaciju. Navodi izvođenje svih potrebnih radnji koristeći odgovarajući računalni program i raspoloživu dokumentaciju.</p> <p>Objašnjava pojam financijskoga tržišta razlikujući novčano tržište od tržišta kapitala. Modul objašnjava važnost financijskih tržišta pojedinih financijskih instrumenata za razvoj nacionalnog gospodarstva. Procjenjuje ulogu središnjeg regulatora financijskih tržišta (HANFA). Polaznici uočavaju ulogu Središnjega klirinškog depozitarnog društva u procesu kupoprodaje financijskih instrumenata te provode postupak kupnje i prodaje financijskog instrumenta.</p> <p>Također omogućuje da spoznaje, znanja i vještine stečene u ovom modulu možemo povezati sa spoznajama drugih modula, a posebno s modulima Osnove ekonomije, Računovodstvo i financije i Poduzetništvo u primjeni.</p>
<p>Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:</p>	<p>Bankarstvo i osiguranje (3. razred, 3 sata, 5,5 bodova) Bankarstvo i osiguranje (4. razred, 2 sata, 3,5 boda) Tržište kapitala (4. razred, 2 sata, 3 boda)</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: BANKARSTVO I OSIGURANJE

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati ulogu i važnost novca i novčanih surogata 2. objasniti strukturu hrvatskoga bankarskog sustava 3. objasniti kartično poslovanje razlikujući debitne od kreditnih kartica 4. prepoznati poslove i dokumentaciju povezanu sa štednjom, ulaganjima i blagajničkim poslovanjem 5. objasniti kreditne poslove s građanima i s pravnim osobama 6. protumačiti temeljne pojmove osigurateljske djelatnosti 7. analizirati najčešće vrste osiguranja, odnosno najčešće sklapane police osiguranja
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada Nastavne teme</p>

Novac	<p>Novac – definicija novca, oblici novca (robni, kovani, papirni i bankovni) i temeljna svojstva novca</p> <p>Vrijednost novca – materijalna, nominalna i realna (suvremeni novac kao reprezentativni novac i fiducijarni standard)</p> <p>Očuvanje vrijednosti novca</p> <p>Funkcije novca – sredstvo razmjene, mjera vrijednosti, sredstvo čuvanja vrijednosti (štednja i tezauriranje), sredstvo izražavanja odgođenih plaćanja, funkcija svjetskog novca (deviza, valuta i vrste valuta)</p> <p>Vrste suvremenog novca – gotov novac (novčanice i zaštita novčanica) i depozitni novac, s osvrtom na elektronski novac i virtualne banke</p> <p>Novčani surogati – mjenice (vlastite ili solo te trasirane), kartice (debitne i kreditne – klasične i pametne/smart kartice)</p> <p>Mjere novčane ponude – novčana masa, kvazinovac, ostala likvidna sredstva i nelikvidna sredstva (monetarni agregati)</p> <p>Optjecaj i brzina optjecaja novca</p>
Hrvatski bankarski sustav	<p>Bankarski sustav Republike Hrvatske – sustav poslovnih banaka</p> <p>Komercijalne banke, štedno-kreditne zadruge, štedionice – sličnosti i razlike</p> <p>Strane banke u Republici Hrvatskoj</p> <p>Osnova kreditnog potencijala banaka – početni kapital, depoziti, međubankarski krediti</p> <p>Jednostavni prikaz izračuna kreditnog potencijala, rezerva likvidnosti, obvezna rezerva</p> <p>Razine platnog prometa</p> <p>Revizija – pojam, svrha, odabir revizora, Državni ured za reviziju</p>
Računi građana/ poslovnih subjekata i debitne kartice	<p>Tekući račun građana – pojam, svrha, način otvaranja/zatvaranja</p> <p>Potrebna dokumentacija za otvaranje, opunomoćenici po računu</p> <p>Debitne kartice po tekućem računu – namjena, izdavanje, kartice opunomoćenika, ugovor o dopuštrnom prekoračenju, obračun kamata</p> <p>Prijenos sredstava na račun, gotovinska isplata s računa ili uplata na račun</p> <p>Registracija isplate/uplate preko bankomata, isplate preko EFT pos uređaja, internet bankarstva, mobilnog bankarstva, samo uslužnih uređaja za prijenos sredstava</p> <p>Obročne otplate po tekućem računu</p> <p>Redoviti izvadak tekućeg računa, način dostave komitentu, izvadak tekućeg računa na zahtjev komitenta, e-izvadak</p> <p>Opomena za nedopušteno prekoračenje po računu</p> <p>Kunski žiro-račun građana/poduzetnika – pojam, potreba, način otvaranja/zatvaranja</p> <p>Razlika između tekućih i žiro-računa</p> <p>Potrebna dokumentacija za otvaranje</p> <p>Debitne kartice na osnovi žiro-računa – namjena, izdavanje, kartice opunomoćenika, obračun kamata</p> <p>Prijenos novčanih sredstava, gotovinska isplata s računa</p> <p>Registracija uplate/isplate preko bankomata ili EFT pos uređaja, internet bankarstva, mobilnog bankarstva, samo uslužnih uređaja za prijenos sredstava</p> <p>Redoviti izvadak sa žiro-računa, način dostave komitentu, izvadak sa žiro-računa na zahtjev komitenta, e-izvadak</p> <p>Devizni račun/žiro-račun građana/poduzetnika – pojam, potreba, način</p>

	<p>otvaranja/zatvaranja i potrebna dokumentacija</p> <p>Debitne kartice po deviznom žiro-računu</p>
Kreditne kartice i kartično poslovanje	<p>Kreditne kartice – objašnjenje, način korištenja</p> <p>Revolving kartice, prepaid kartice, kartice s odgodom plaćanja, charge kartice</p> <p>Upisnine i godišnje članarine, izdavanje kartica i kartica opunomoćenika</p> <p>Poništavanje kartica, izdavanje novih kartica osnovnom/dodatnom korisniku (promjena matičnih podataka, oštećenje, gubitak, reklamacije)</p> <p>Obavijest o potrošnji i naplata računa</p> <p>Promjena PIN-a, opomena za dug po kartici, reklamacije transakcija</p>
Štedno ulagački proizvodi	<p>Štedno ulagački plan</p> <p>Oročeni depoziti građana – ugovor o oročenju sredstava, uplata ili prijenos sredstava, obračun kamata, obnavljanje ili raskid ugovora o oročenju</p> <p>Stambena štednja – ugovor o stambenoj štednji, obračun kamata i premija, zatvaranje ugovora i isplata sredstava, državna poticajna sredstva i kreditiranje</p> <p>Dječja štednja</p> <p>Osiguranja</p> <p>Mirovinska štednja</p> <p>Investicijski fondovi</p>
Blagajničko poslovanje/transakcijski proizvodi	<p>Posredovanje u platnom prometu građana i pravnih osoba – gotovinski i bezgotovinski platni promet, uplata na račun, isplata s računa, prijenos sredstava, obračun naknade, doznake u inozemstvo</p> <p>Trajni nalozi po računima – svrha, ugovor o trajnom nalogu (u korist banke ili u korist drugih računa), plaćanje nalogom u korist drugih računa</p> <p>Mjenjački poslovi – otkup i prodaja stranoga efektivnog novca</p> <p>Internet/elektronsko i mobilno bankarstvo – objašnjenje pojmova, način rada uslugom, upis, odnosno sklapanje ugovora, izvršenje platnog prometa, obračun naknade i obračun članarina</p> <p>Izdavanje kartica</p>
Krediti	<p>Overdraft – pojam, uvjeti odobrenja, ugovor o dopuštenom prekoračenju/kreditnom limitu, obračun kamata na iskorišteni dio limita i naknade na neiskorišteni dio</p> <p>Lombardni kredit – pojam, uvjeti odobravanja kredita, instrumenti osiguranja kredita, obrada kreditne dokumentacije, ugovor o kreditu, obračun kamata i naknada za obradu kreditnog zahtjeva, isplata kredita, vrste lombardnih kredita</p> <p>Hipotekarni kredit – pojam, uvjeti odobravanja kredita, instrumenti osiguranja kredita, obrada kreditne dokumentacije, ugovor o kreditu, obračun kamata i naknada za obradu kreditnog zahtjeva, isplata kredita</p> <p>Stambeni kredit – svrha, vrste stambenih kredita, potrebna dokumentacija, uvjeti za odobrenje, obrada kreditnog zahtjeva, obračun naknade za obradu zahtjeva, obračun kamata, ugovor o kreditu</p> <p>Gotovinski i potrošački kredit – vrste i uvjeti odobravanja, kreditna sposobnost klijenta, instrumenti osiguranja, naknada za obradu zahtjeva, ugovor o kreditu</p> <p>Kartični kredit</p> <p>Kreditni rizici – zaposlenje korisnika, visina plaće, urednost poslovanja, kreditna sposobnost, godine života, instrumenti osiguranja kredita</p>

Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: BANKARSTVO I OSIGURANJE

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. provesti otvaranje odgovarajućih računa korisnika i obavljanje radnji povezanih s izdavanjem bankovnih kartica 2. pokazati sve radnje povezane sa štednjom građana uključujući i savjetodavnu ulogu oko izradbe štedno-ulagačkog plana 3. provesti postupke platnog prometa za građane i poslovne subjekte 4. provjeriti kreditne zahtjeve građana i potrebnu dokumentaciju te u skladu s dobivenim ovlaštenjima odobriti/odbiti kreditni zahtjev 5. izložiti potencijalnom korisniku usluge osiguranja, sve koristi od sklapanja police 6. demonstrirati radnje prilikom sklapanja najčešće korištenih policica osiguranja
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Osiguranje	<p>Osiguranje – pojam i funkcije osiguranja</p> <p>Temeljni poslovi osiguranja</p> <p>Osnovni elementi osiguranja – predmet osiguranja, osigurani događaj, vrijeme trajanja, oblik pokrića štete</p> <p>Opći uvjeti za osiguranja – ugovor o osiguranju/polica osiguranja/list pokrića, trajanje ugovora, osigurani slučaj, način obavještanja, obaveze ugovaratelja, obaveze osiguratelja, trajanje osiguranja, štete, nadosiguranje i ugovor s više ugovaratelja</p> <p>Rizik u osiguranju, kvote štete i tehničke pričuve, raspodjela rizika (suosiguranje, reosiguranje – informativno)</p> <p>Vrste osiguranja – obvezno i dragovoljno, prema predmetu (imovine, života, transporta i kredita), prema srodnosti rizika (grupacije i grupe osiguranja), prema</p>

	<p>osiguraniku Načini osiguranja – na svotu osiguranja, na stvarnu vrijednost, ali najviše do limita pokrića Skupine i vrste osiguranja – informativno Mirovinski i zdravstveni sustav osiguranja u Republici Hrvatskoj</p>
<p>Bankarski poslovi – praktična primjena sadržaja</p>	<p>Tekući račun komitenta – otvaranje/zatvaranje, opunomoćenici po računu, prijenos sredstava na račun, gotovinska isplata s računa ili uplata na račun, kontrola novčanica, registracija isplate/uplate preko bankomata, isplate preko EFT pos uređaja, internet bankarstva ili mobilnog bankarstva, redoviti izvadak tekućeg računa, izvadak s tekućeg računa na zahtjev komitenta, ispis transakcija po računu, opomena za nedopušteno prekoračenje po računu, kontaktiranje komitenata s ciljem informiranja o novim proizvodima, arhiviranje dokumenata Kunski žiro-račun građana/poduzetnika – otvaranje/zatvaranje, prijenos novčanih sredstava, gotovinska isplata s računa, registracija uplate/isplate preko bankomata ili EFT pos uređaja, redoviti izvadak sa žiro-računa, izvadak sa žiro-računa na zahtjev komitenta, ispis transakcija po računu, arhiviranje dokumenata Devizni žiro-račun građana/poduzetnika – otvaranje/zatvaranje, transakcije na računima, arhiviranje dokumenata Kartice – debitne i kreditne, informiranje komitenata, izdavanje kartica i kartica opunomoćenika, obračun upisnine i godišnje članarine, poništavanje kartica, izdavanje novih kartica osnovnom/dodatnom korisniku, naplata računa, otvaranje računa revolving kredita, opomena za dug po kartici, rješavanje reklamacije transakcije, arhiviranje dokumenata Oročeni depoziti građana – informiranje komitenata, ugovor o oročenju sredstava, uplata ili prijenos sredstava sa štedog / tekućeg / žiro-računa, obračun kamata, kontrola novčanica, obnavljanje ili raskid ugovora o oročenju, savjetodavna uloga i kreiranje ponude štedno-ulagačkog plana, arhiviranje dokumenata Stambena štednja – informiranje komitenata, ugovor o stambenoj štednji, obračun kamata i naknade, zatvaranje ugovora i isplata sredstava, arhiviranje dokumenata Obravljavanje platnog prometa za građane i poduzetnike – gotovinski i bezgotovinski platni promet, uplata na račun, isplata s računa, prijenos sredstava, kontrola novčanica, obračun naknade, doznake u inozemstvo, arhiviranje dokumenata Trajni nalozi po računima – informiranje komitenata, ugovor o trajnom nalogu, plaćanje nalogom u korist drugih računa, arhiviranje dokumenata Mjenjački poslovi – otkup i prodaja stranog efektivnog novca, kontrola novčanica, arhiviranje dokumenata Internet/elektronsko i mobilno bankarstvo – informiranje komitenata, upis odnosno sklapanje ugovora, obavljanje platnog prometa, bankomati, obračun provizije i obračun članarina, arhiviranje dokumenata Čuvanje i upravljanje vrijednostima – sklapanje ugovora, zaprimanje vrijednosti na čuvanje, obračun ugovorene naknade, arhiviranje dokumenata Kreditni poslovi – informiranje komitenata, zaprimanje zahtjeva i potrebne dokumentacije, primarna procjena kreditnog rizika klijenta, odobrenje kredita u skladu s ovlaštenjima, sklapanje ugovora o kreditu, isplata novčanih sredstava, naplata anuiteta, opomena zbog kašnjenja u podmirenju obveze po kreditu, izvršavanje ovršnih zahtjeva po računima, arhiviranje dokumenata</p>

	Portfelj komitenata – portfelj potencijalnih korisnika ciljanih bankarskih usluga, portfelj potencijalno loših potraživanja, portfelj komitenata s rizikom odlaska iz banke, kontaktiranje navedenih komitenata, zadržavanje korisnika, arhiviranje dokumenata
Sklapanje ugovora o osiguranju/ polica osiguranja Praktična primjena sadržaja – prijedlog najučestalijih vrsta po skupinama	Obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti (AO) Osiguranje od profesionalne odgovornosti Osiguranje od požara i drugih opasnosti, osiguranje od požara i potresa Osiguranje kućanstva Polica obiteljski paket Poduzetnički paket Zdravstveno putno osiguranje (CORIS) Kasko osiguranje cestovnih motornih vozila (AK) Osiguranje osoba od posljedica nesreće pri redovnom zanimanju i izvan redovnog zanimanja Osiguranje od provalne krađe i razbojstava Osiguranje potraživanja/kredita – ugovor o osiguranju stambenih kredita ili ugovor o osiguranju potrošačkih kredita Životno osiguranje – osiguranje za slučaj smrti i doživljenja ili osiguranje za slučaj smrti ili osiguranje za slučaj doživljenja Štedno osiguranje djece (ŠOD)
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: TRŽIŠTE KAPITALA
Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti pojam financijskog tržišta razlikujući novčano od tržišta kapitala 2. Analizirati ulogu i važnost pojedinoga financijskog instrumenta s aspekta izdavača i kupaca 3. Procijeniti ulogu središnjeg regulatora financijskog tržišta 4. Razlikovati financijske instrumente iz skupine hibrida
--	---

	<p>5. Objasniti svrhu i tijek primarnih emisija s posebnim naglaskom na Inicijalnu ponudu dionica (IPO)</p> <p>6. Objasniti tijek neizravnog ulaganja u financijske instrumente putem institucionalnih investitora</p> <p>7. Komentirati ulogu Središnjeg klirinškog depozitarnog društva u procesu kupoprodaje financijskih instrumenata</p> <p>8. Provesti tijek kupnje financijskog instrumenta (dionice ili obveznice) preko odabranog investicijskog društva ili vezanog zastupnika</p> <p>9. Provesti tijek prodaje financijskog instrumenta</p> <p>10. Istražiti načine praćenja informacija s tržišta kapitala i usporediti ih s informacijama u realnom vremenu</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Financijsko tržište	<p>Uloga financijskih tržišta</p> <p>Struktura financijskih tržišta – tržišta kreditnog i vlastitog kapitala</p> <p>Primarna /IPO i sekundarna tržišta</p> <p>Tržišta novca i kapitala, službena i izvanburzovna tržišta</p> <p>Internacionalizacija financijskih tržišta – strane obveznice, euroobveznice, eurovalute</p> <p>Financijski posrednici – uloga financijskih posrednika, transakcijski troškovi, asimetrične informacije (negativna selekcija i moralni hazard), vrste financijskih posrednika (depozitne institucije, institucije ugovorne štednje i investicijski posrednici – prepoznati i razvrstati, glavni izvori kapitala, način ulaganja kapitala)</p>
Tržište novca	<p>Pojam i svrha novčanog tržišta</p> <p>Sudionici novčanog tržišta – Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija (državna riznica)</p> <p>Poslovne banke, društva za upravljanje mirovinskim fondovima, društva za upravljanje investicijskim fondovima, društva za poslovanje vrijednosnim papirima, osiguravajuća društva, trgovačka društva – informativno u ovom dijelu</p> <p>Tržište novca u Zagrebu – kratka povijest, svrha, sudionici trgovinskih transakcija, članovi tržišta, način informiranja korisnika, trgovinski sustav SETT</p> <p>Financijski instrumenti novčanog tržišta – trezorski zapisi, blagajnički zapisi, kratkoročne državne obveznice, obveznice u posljednjoj godini dospelja, certifikati o depozitu, komercijalni zapisi, sporazumi o reotkupu/repo krediti, bankovni akcepti, mjenice (pojam navedenih instrumenata, izdavač/emitent, svrha izdavanja, prava vlasnika instrumenata, način trgovanja)</p> <p>Eurodolari i eurodolarsko tržište</p>
Tržište kapitala	<p>Pojam i zadaća tržišta kapitala</p> <p>Financijski instrumenti tržišta kapitala</p> <p>Dionica – pojam, vrsta vrijednosnog papira/financijskog instrumenta</p> <p>Prava vlasnika dionice (upravljačka i imovinska), veliki/mali dioničar, većinski/manjinski dioničar, način isplate dividende</p> <p>Vrste dionica u Republici Hrvatskoj (redovne i kumulativne te participativne povlaštene)</p> <p>Dematerijalizacija dionica, vrijednost dionice (nominalna, tržišna i</p>

	<p>knjigovodstvena)</p> <p>Dionički certifikati/lotovi ili blokovi, trezorske dionice, dividendne dionice</p> <p>Motivi ulaganja u dionice, dionice po tržišnoj kvaliteti (blue chips, John Law, junk, emerging ili grow, cyclical)</p> <p>Obveznica – pojam, vrsta financijskog instrumenta</p> <p>Prava vlasnika obveznice, vrste obveznica (po ročnosti, po garanciji ulagačima, po izdavaču, po načinu amortizacije, po karakteru kamate, po mogućnosti zamjene/konverzije ili opoziva)</p> <p>Nominalna vrijednost, kuponska kamatna stopa, visina kamatne stope i vrsta obveznice, kamatni rizik, investicijski rejting obveznica</p> <p>Hibridni financijski instrumenti – karakteristike hibrida</p> <p>Vrste hibridnih (povlaštena dionica, dohodovna obveznica, participativne obveznice, financijske izvedenice/derivativi – dioničke opcije, varanti i prava), dioničke opcije – call i put opcijski ugovori, izvršna cijena opcije, premija opcije, opcijski termin, izvršenje opcije, prodaja opcije, vrijeme prodaje opcije, varanti – odjeljivi/nedjeljivi, izvršna cijena varanta, premija varanta, izvršenje varanta, prodaja varanta, vrijeme prodaje varanta, pravo – izvršna cijena prava, vrijeme izvršenja, premija prava, prodaja prava, vrijeme prodaje prava</p> <p>Hrvatsko tržište kapitala – Zagrebačka burza, starija i novija povijest burze</p> <p>Ustroj i tip burze, članovi burze, trgovanje nekad i sad – parket burze i elektronički sustav</p> <p>Službeno, prime market i redovito tržište, MTP, dionice u posebnom režimu trgovanja, uvrštenja i pravila uvrštenja</p> <p>Sustav trgovanja i vrste burzovnih naloga za kupovinu i prodaju, način prikaza informacija na web stranici (home page i prikaz trgovinskih podataka po tržištima i po pojedinoj vrijednosnici), interpretacija podataka, transparentnost u objavi podataka od strane izdavača uvrštenih vrijednosnica</p> <p>Burzovni indeksi (CROBEX, CROBEX10 i CROBIS), praćenje podataka u realnom vremenu (ZSE monitor), edukacija korisnika/Akademija Zagrebačke burze, virtualna burza</p> <p>Usporedba hrvatskog sa svjetskim tržištima (New York Stock Exchange, London Stock Exchange, Tokyo Stock Exchange...), domaći o odnosu na svjetski burzovni indeksi</p> <p>Promptno i terminsko trgovanje</p> <p>Burzovna panika i burzovni slom – pojmovi i primjeri iz starije i novije svjetske povijesti, tržišta medvjeda i tržišta bikova (bear i bull market)</p>
<p>Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA)</p>	<p>Temeljne zadaće i ovlasti Agencije</p> <p>Razvoj Agencije – od Komisije za vrijednosne papire do danas, IOSCO</p> <p>Registri u nadležnosti Agencije – dostupni podatci za korisnike i potencijalne korisnike</p> <p>Javne ponude za upis i uplatu dionica – pregled prospekata</p> <p>Obaveze izdavača financijskih instrumenata u objavi financijskih izvješća – HINA, Zagrebačka burza, HANFA, SKDD, dostupnost javnosti, Službeni registar propisanih informacija</p> <p>Evidencija sustava za namiru financijskih instrumenata</p> <p>Dostupne edukacije i ispiti</p>
<p>Središnje klirinško depozitarno društvo</p>	<p>Namjena i svrha SKDD-a</p> <p>Vlasništvo nad SKDD-om i njegovi članovi</p>

(SKDD)	<p>Usluge SKDD-a – središnji registar/depozitarij, prijebroj i namira, dodjela ISIN-a (ISIN i oznaka vrijednosnog papira/ticker)</p> <p>Obrasci i dokumentacija za ulagače, izdavače vrijednosnih papira i za sudionike – informativno</p> <p>Moj e-račun – elektronski sustav za ulagače</p> <p>Edukacija korisnika usluga</p>
Investicijska/ brokerska društva	<p>Ustroj društava i njihova zadaća</p> <p>Usluge brokerskih društava – posredovanje, špekulacije, vođenje portfelja ulagača, istraživanje, analiza i savjetovanje, pokroviteljstvo izdanja, agent izdanja, kreditiranje ulagača...</p> <p>Brokери i specijalisti – sličnosti i razlike, tko može biti broker ili specijalist, investicijski savjetnici</p> <p>Ugovor o obavljanju brokerskih usluga i razvrstavanje klijenata (mali ulagači i profesionalni ulagači)</p> <p>Vezani zastupnici – pojam, dozvola, ovlasti</p> <p>Način trgovanja preko brokerskih društava – klasično (zadavanje naloga kupovine/prodaje osobno, telefonom, telefaxom, e-poštom), elektronsko trgovanje, mogućnosti elektronskih sustava (demo verzija načina funkcioniranja, zadavanje naloga, promjena dijelova naloga, opoziv naloga, pregled danih, izvršenih i neizvršenih naloga, stanje na računu, praćenje informacija sa Zagrebačke burze u realnom vremenu...)</p> <p>Brokerska provizija i način trgovanja, ulaganja na domaće i na inozemna tržišta</p> <p>Margin krediti (uvjeti, rizik, lista vrijednosnica)</p> <p>Primarna emisija vrijednosnica i uloga brokerskih društava/ poslovnih banaka – promotivne aktivnosti, razgovori i pregovori, savjetovanje izdavača vrijednosnica, prihvaćanje pokroviteljstva izdanja ili pokroviteljstva uvrštenja, uloge agenta izdanja</p> <p>Brokerska društva u Republici Hrvatskoj – usporedba i jednostavna analiza</p>
Investicijski fondovi	<p>Društva za upravljanje investicijskim fondovima</p> <p>Prednosti ulaganja preko investicijskih fondova – strukturirani portfelj, diverzifikacija rizika ulaganja, profesionalno upravljanje, visoki stupanj likvidnosti udjela u fondu, niži stupanj tržišnog rizika,...</p> <p>Vrste investicijskih fondova – otvoreni i zatvoreni, novčani, mješoviti, obveznički, dionički, indeksni</p> <p>Način ulaganja preko investicijskih fondova – zahtjev za kupnju/ prodaju udjela u fondu, jednokratni prijenos novčanih sredstava ili trajni nalog u banci ili isplata novčanih sredstava na račun, naknade investicijskom fondu</p> <p>Fondovi i potencijalne stope prinosa i rizici ulaganja, cijene udjela</p> <p>Investicijski fondovi na financijskom tržištu Republike Hrvatske – usporedba i jednostavna analiza</p>
Mirovinski fondovi	<p>Društva za upravljanje mirovinskim fondovima</p> <p>Mirovinski sustav Republike Hrvatske – 3 stupa osiguranja</p> <p>Dobrovoljni mirovinski fondovi – svrha fondova, način ulaganja novčanih sredstava komitenata, ulazak/izlazak iz fonda, ulaganje imovine fonda/strukturirani portfelj fonda, rizici ulaganja i očekivane stope prinosa, državne premije i poticaji, informiranje komitenata</p> <p>Dobrovoljni mirovinski fondovi na tržištu Republike Hrvatske – usporedba i</p>

	jednostavna analiza
Postupak kupnje/ prodaje financijskih instrumenata (simulacija)	<p>Prikupljanje informacija i odabir brokerske kuće/banke</p> <p>Otvaranje računa ufiktivnom SKDD-u</p> <p>Sklapanje ugovora o obavljanju brokerskih usluga i dostava potrebnih dokumenata</p> <p>Popunjavanje upitnika u svrhu razvrstavanja po kategoriji ulagača</p> <p>Uplata novčanih sredstava za odgovarajući žiro-račun brokerske kuće/ banke (vrijednost + premija)/kod prodaje – registracija vrijednosnih papira u SKDD-u</p> <p>Prijava za korištenje elektronskog sustava trgovanja brokerske kuće/ banke i davanje naloga za kupnju/prodaju ili zadavanje naloga telefonski, telefaxom ili e-poštom</p> <p>Prosljeđivanje naloga na tržište elektronskim putem</p> <p>Izvršavanje naloga i promjena pozicija vrijednosnih papira na računima kupca i prodavača (prijeboj i namira), isplata na račun prodavača (vrijednost – premija)</p> <p>Registracija vlasništva u knjizi dionica</p>
Primarna emisija dionica /ipo (simulacija)	<p>Primarna emisija – kod osnivanja, druga, treća... emisija – jednostavan primjer idejnog projekta izdavanja dionica</p> <p>Odluka skupštine društva o novoj emisiji</p> <p>Strukturiranje izdanja dionica – izradba jednostavnog primjera prospekta</p> <p>Fiktivni zahtjev za odobrenje javnog poziva HANFE</p> <p>Objava javnog poziva NN i dnevnom tisku</p> <p>Prodaja dionica – upis kod agenta izdanja (upisnica i uplata novčanih sredstava)</p> <p>Obavijest HANFI o završetku i rezultatu javnog poziva</p> <p>Uvrštenje izdanih dionica u depozitarij SKDD-a</p> <p>Uvrštenje izdanih dionica u jedno od tržišta Zagrebačke burze (službeno, redovito, multilateralna trgovinska platforma)</p> <p>Privatni plasman nove emisije dionica – sličnosti i razlike u odnosu na javni plasman</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	PODUZETNIŠTVO U PRIMJENI
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Struktura poduzetničkog pothvata Pravni oblici poduzetničkog pothvata i poslovne funkcije Upravljanje poduzetničkim pothvatom Razvoj zapošljivosti kroz simulirani poduzetnički pothvat
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ prepoznati poduzetnički potencijal u sebi te razviti vještine poduzetničkog razmišljanja i djelovanja jer su one danas potrebne u većini životnih situacija ■ upoznati metodologiju izradbe i sudjelovati u pripremi poslovnog plana kao temeljne okosnice svakoga poduzetničkog pothvata ■ identificirati i odabrati odgovarajući izvor i oblik financiranja malog i srednjeg poduzetništva te najprikladniji oblik pravnog i organizacijskog ustroja ■ svladati radne zadatke kao što su upravljanje i pohranjivanje poslovne dokumentacije, sudjelovanje u (ne)izravnoj prodaji proizvoda i usluga, komuniciranje u skladu s načelima poslovne komunikacije i pravilima korespondiranja, sudjelovanje u svakodnevnom nadzoru provedbe operativnih poslova u skladu sa stručnim standardima, primjerima dobre prakse, kodeksima/etičkim načelima, poslovnim bontonom
Opis modula:	<p>Prepoznati poduzetničke osobine i vještine u sebi zahtijeva razlikovanje <i>osobe poduzetnika</i> od <i>osobe koja radi za drugoga</i>, kako po specifičnim znanjima, vještinama i sposobnostima, tako i po specifičnom pristupu prema radu. Prepoznati važnost poduzetništva za razvoj društva i prihvatiti poduzetništvo kao životnu filozofiju u rješavanju problema nezaposlenosti. Uočiti postojanje kapitala, vlasništva, dobiti, rizika i neizvjesnosti, stvaralaštva i inovacije te poslovne prigode kao temeljne odrednice poduzetništva. Pokrenuti i voditi poduzetnički pothvat, kao i ljude u pothvatu, uključuje razlikovanje raznih pravnih oblika poslovanja kao što su obrt, trgovačko društvo, OPG i drugi te pravnih regulativa financiranja poslovanja kroz kreditiranje od banaka i dobavljača, bondholdera ili faktoring. Uočiti razlike između društva kapitala i društva osoba s ciljem odgovornog preuzimanja prava i obveza koje iz istih proizlaze. Biti pokretač razvoja društva i gospodarstva kroz kreiranje novih proizvodnih i uslužnih poslovnih ideja za osobnu dobrobit, za dobro lokalne zajednice i društva u cjelini podrazumijeva primjenu stručnih standarda poslovanja, etičkih načela i poslovnog bontona primjerenih svekolikom čovječanstvu i raznolikim kulturama. Biti aktivan sudionik u procesu osmišljanja poslovne ideje, njezinu plasiranje na tržište primjenom marketinške filozofije, realizirati poslovni cilj ostvarenja dobiti dajući svoj doprinos kao menadžer, skladištar, referent, informatičar, administrator ili obavljajući bilo koji drugi zadatak u tvrtki. Upoznati potporne državne institucije kao što su poduzetnički inkubatori, tehnološki parkovi i druge kao motivatore i faktore ohrabrenja za ulazak u poduzetništvo. Izraditi poslovni plan kao temelj i okosnicu financiranja kako poslovnih, tako i svakodnevnih životnih aktivnosti.</p>
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom	Poduzetništvo (1. razred, 2 sata, 3,5 boda) Poduzetništvo (2. razred, 3 sata, 6 bodova)

modulu:	Vježbenička tvrtka (3. razred, 2 sata, 4,5 boda) Vježbenička tvrtka (4. razred, 2 sata, 3,5 boda)
---------	--

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **PODUZETNIŠTVO**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati važnost poduzetništva u društvu 2. objasniti temeljne odrednice poduzetništva 3. opisati poduzetnika kao pokretača poduzetničkog pothvata 4. identificirati načine i metode dolaska do poslovne ideje 5. interpretirati važnost organizacijskog ustrojstva pojedine poslovne organizacije 6. identificirati pravne oblike osnivanja poduzetničkog pothvata 7. usporediti pokretanje poduzetničkog pothvata s obzirom na različite pravne oblike osnivanja 8. analizirati poslovne funkcije poslovne organizacije 9. opisati životni ciklus poduzetničke organizacije 10. razlikovati čimbenike koji utječu na razvoj poduzetništva
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Povijesni pregled i temeljne odrednice poduzetništva	<p>Pojmovno određenje poduzetništva Teorijski osvrt na poduzetništvo Temeljne odrednice poduzetništva: kapital, vlasništvo, dobit, rizik i neizvjesnost, stvaralaštvo i inovacije, poslovna prigoda Poduzetnička i tržišna sloboda Socijalno poduzetništvo – pojam, obilježja, nositelji, primjeri dobre prakse</p>
Poduzetnik	<p>Pojmovno određenje poduzetnika Osobine poduzetnika Poduzetnički motivi Poduzetnički ciljevi</p>
Poduzetništvo na djelu	<p>Poduzetnička ideja Stvaranje poduzetničkih ideja – metode Prikupljanje i analiza poduzetničkih ideja Poduzetnički pothvat</p>
Poduzetnički ustroj	<p>Pojam i značenje organizacije Organizacijska struktura Čimbenici organizacije: ljudi, ciljevi, djelatnost, pravila, ustroj, upravljanje, imovina, prostor, vrijeme</p>
Pravni oblici poduzetničkog pothvata	<p>Pojmovno određenje: trgovačko društvo, obrt, zadruga, trgovac pojedinac, obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG) ili slobodno zanimanje Podjela trgovačkih društava – društva osoba, društva kapitala Pretpostavke za izbor pojedinog pravnog oblika</p>

	Osnivanje trgovačkih društava – pojam i temeljne naznake o trgovačkim društvima (pojam, tvrtka, djelatnost, sjedište, zastupanje i sudski registar) Društvo s ograničenom odgovornošću – pojam, tijela, osnivanje Dioničko društvo – pojam, tijela, osnivanje Javno trgovačko društvo Komanditno društvo
Poslovne funkcije	Organizacijska struktura poduzetničkog pothvata Menadžment Zaposlenici Marketing (istraživanje i razvoj, prodaja) Proizvodnja Nabava Računovodstvo i financije
Životni ciklus poduzetničke organizacije	Životni ciklus poduzetničke organizacije Ulaganje Djelovanje pothvata Prestanak djelovanja pothvata
Čimbenici koji utječu na razvoj poduzetništva	Vanjski – institucijski, tehnološki, tržišni, društveni Unutarnji – tržišni položaj, dobavljači, kupci, konkurenti – postojeći i novi
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **PODUZETNIŠTVO**

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati potrebu institucionalne potpore malom i srednjem poduzetništvu 2. nabrojiti vrste ulaganja i financiranja poduzetničkog pothvata 3. identificirati elemente planiranja poslovanja 4. napraviti poslovni plan
--	---

	5. objasniti načine upravljanja poduzetničkim pothvatom 6. opisati elemente procesa upravljanja ljudskim potencijalima
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Državna potpora i poticaji razvoja malog poduzetništva	Institucijska potpora poduzetništvu: poduzetničke zone, poduzetnički inkubatori, slobodne zone, HAMAG – Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvitak, regionalni centri Programi poticanja razvoja malog poduzetništva Obrazovanje za poduzetništvo: Zelena knjiga o poduzetništvu u EU (2003.), Program za poduzetničko obrazovanje u EU (2006.), Strategija učenja za poduzetništvo (2010. – 2014.) Program GEM – Global Entrepreneurship Monitor program
Planiranje poslovanja	Svrha poslovnog planiranja Razine poslovnog planiranja Subjekti poslovnog planiranja Načela poslovnog planiranja Sadržaj poslovnog plana Izradba poslovnog plana Pojam i svrha raščlambe i nadzora
Ulaganje u poduzetnički pothvat	Vlastiti izvori ulaganja Tuđi izvori ulaganja Ulaganja u unaprjeđenje poslovanja Ulaganje izvan vlastitog pothvata
Financiranje poduzetničkog pothvata	Financiranje pothvata vlastitim kapitalom Financiranje pothvata tuđim kapitalom Gospodarska opravdanost ulaganja u poduzetnički pothvat
Upravljanje poduzetničkim pothvatom	Pojam upravljanja (menadžmenta) Funkcije menadžera Menadžerski stilovi Posebna područja primjene menadžmenta
Upravljanje ljudskim potencijalima	Ciljevi i razlozi planiranja ljudskih potencijala Osobni razvoj i karijera Zapošljavanje Izobrazba i profesionalni razvoj Motivacija i kompenzacije Međuljudski odnosi i timski rad
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.

	<p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: VJEŽBENIČKA TVRTKA

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. odabrati poslovnu ideju 2. provoditi postupak osnivanje društva s ograničenom odgovornošću u informacijskom sustavu SUVT-a (Središnji ured vježbeničkih tvrtki) 3. provesti selekcijski postupak zapošljavanja zaposlenika/ polaznika s ciljem učinkovitog pozicioniranja zaposlenika i poslodavaca na tržištu rada (zapošljiva radna snaga) 4. primijeniti pisanu poslovnu komunikaciju povezujući je sa svim fazama kupoprodajnog posla 5. napraviti obračun PDV-a i obračun plaće s pripadajućom dokumentacijom
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Poslovna ideja	<p>Metode pronalaženja ideja</p> <p>Ocjenjivanje ideja</p> <p>Odabir ideje</p> <p>Odabir naziva vježbeničke tvrtke</p> <p>Kontakti s partnerskom tvrtkom</p>
Osnivanje vježbeničke tvrtke	<p>Ispunjavanje izjave o osnivanju / društveni ugovor</p> <p>Izradba ostale dokumentacije povezane s osnivanjem tvrtke</p> <p>Prijava vježbeničke tvrtke u Središnji ured vježbeničkih tvrtki (SUVT):</p> <p>banka – otvaranje žiro-računa</p> <p>Trgovački sud – otvaranje nove tvrtke i promjena podataka za postojeće tvrtke.</p> <p>Organizacijska struktura poduzetničkog pothvata</p>
Zapošljavanje	<p>Ciljevi i razlozi planiranja ljudskih potencijala</p> <p>Plan potrebnih zaposlenika – opis radnih mjesta</p> <p>Izradba natječaja za potrebna radna mjesta</p> <p>Pisanje molbe za posao</p>

	<p>Pisanje životopisa – EU CV Procjena pristiglih molbi za posao Selekcijski intervju – provedba Rangiranje i odabir radnika</p>
<p>Integralni zadaci poslovanja vježbeničke tvrtke po odjelima – međusobno poslovanje vježbeničkih tvrtki</p>	<p>Cilj izradbe integralnih zadataka u vježbeničkoj tvrtki po odjelima je samostalno planiranje, organiziranje i obavljanje poslova predviđenih standardom zanimanja pa bi neki od poslova koje bi polaznici mogli obavljati bili:</p> <p>ADMINISTRACIJA sastavljanje natječaja za radna mjesta evidencija primljene pošte i e-pošte evidencija poslane pošte i e-pošte poslovi povezani s djelatnicima – zasnivanje radnog odnosa – ugovori o radu, osobni dosjei, prijave i odjave radnika za mirovinsko i zdravstveno osiguranje pomoću informacijskog sustava SUVT-a priprema, provođenje i evidencija poslovnih sastanaka s partnerskim tvrtkama, drugim vježbeničkim tvrtkama evidencije dolaska i odlaska na posao (dnevna, mjesečna) evidencija i izdavanje naloga za službena putovanja poslovne komunikacije- poslovna korespondencija tekući protok informacija među službama unutar tvrtke izradba web stranice vježbeničke tvrtke ažuriranje informacija na web stranici</p> <p>NABAVA SA SKLADIŠTEM istraživanje tržišta nabave nabava dugotrajne imovine nabava uredskog materijala, sitnog inventara nabava trgovačke robe sastavljanje i slanje upita poslovno pregovaranje izbor najpovoljnijeg dobavljača sastavljanje kupoprodajnog ugovora sastavljanje narudžbe evidencija i odabir primljenih ponuda izradba kalkulacija nabavljene robe izradba cjenika upravljanje zalihama – skladišne kartice organizacija i vođenje kartoteke dobavljača organizacija i vođenje skladišta izradba baze podataka dobavljača rješavanje poteškoća u poslovanju – otklon, opoziv... analiza izvršenja poslova nabave</p> <p>PRODAJA I MARKETING izradba zaštitnoga znaka tvrtke istraživanje tržišta vježbeničkih tvrtki određivanje marketinškog spleta – 4P sastavljanje ponude (na materinskom i stranom jeziku) izradba kalkulacije izradba cjenika</p>

izradba potvrde primitka narudžbe
izradba letaka
sastavljanje kupoprodajnih ugovora
izradba baze podataka kupaca
analiza prodaje po razdobljima
izradba promidžbenih materijala (na materinskom i stranom jeziku) – poslovno pismo, omotnica, posjetnica, letak, prospekt, katalog, brošura, čestitke, kalendari, pozivnice, plakati, nagradne igre, promidžbeni filmovi, radijski spotovi...

izradba prezentacije vježbeničke tvrtke
izradba izvješća o sklopljenim i realiziranim ugovorima u zemlji i inozemstvu
organizacija posjeta partnerskoj tvrtki
media-clip tvrtke
suradnja s partnerskom tvrtkom

ješavanje poteškoća u poslovanju – opomena...
sastavljanje izvješća o sklopljenim ugovorima s poslovnim partnerima (u zemlji i inozemstvu)
realizacija sklopljenih ugovora

FINANCIJE I RAČUNOVODSTVO
sastavljanje početne bilance
otvaranje poslovnih knjiga
rvođenje poslovnih knjiga – osnovnih i pomoćnih

knjiženje poslova nabave u financijskom knjigovodstvu
knjiženje poslova prodaje u financijskom knjigovodstvu
knjiženje svih poslovnih promjena u poslovanju vježbeničke tvrtke prema Zakonu o računovodstvu u analitičkim knjigovodstvima dugotrajne imovine, materijalnim knjigovodstvima, robnim knjigovodstvima, knjigovodstvu plaća, knjigovodstvu kupaca i dobavljača, knjigovodstvu proizvodnje
obračun i knjiženje proizvodnje
obračun i knjiženje plaća
unos potrebnih podataka povezanih s plaćom u SUVT
obračun i knjiženje amortizacije
novčano poslovanje – plaćanje doznakom sa žiroračuna u informacijskom sustavu SUVT-a
isplata i obračun akontacije za službeni put plaćanjem iz blagajne u informacijskom sustavu SUVT-a
poslovi povezani s provođenjem popisa
racionalno ulaganje i korištenje financijskih sredstava tvrtke
održavanje solventnosti tvrtke
izradba mjesečnih (tromjesečnih) izvješća i unos u informacijski sustav SUVT-a (plaće, PDV...)

PROIZVODNJA
odluke menadžmenta o odabiru vrste proizvodnje
organizacija proizvodnje
razvoj proizvoda i inovativnost
tehnologija, oprema, tehnološka razrada, studij rada i vremena

	<p>oblikovanje proizvoda priprema proizvodnje troškovi proizvodnje, cijena radnog sata, kalkulacija praćenje proizvodnog procesa odgovarajućom dokumentacijom i obračun proizvodnje reklamacija i servisiranje proizvoda i postizanje zadovoljstva kupaca održavanje i servis MENADŽMENT izrada potrebnih prijava i obrazaca za registraciju poslovne organizacije u SUVT SWOT analiza određivanje vizije, misije, zaštitnog znaka određivanje ciljeva vježbeničke tvrtke izrada poslovnog plana razvoj ljudskih potencijala – individualni i profesionalni izbor i zapošljavanje radnika motivacija i nagrađivanje radnika organizacija poslovnih sastanaka – sa zaposlenicima, s partnerskom tvrtkom, s drugim vježbeničkim tvrtkama posjeti partnerskoj tvrtki ili dolasci predstavnika partnerske tvrtke u posjet prezentacija rada vježbeničke tvrtke predstavnicima partnerske tvrtke i/ili drugih vježbeničkih tvrtki komunikacija i timski rad planiranje organiziranje vođenje nadzor/kontrola upravljanje kvalitetom.</p>
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, projektni zadatak, problemski zadatak, seminarski rad, e-učenje, radna mapa.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **VJEŽBENIČKA TVRTKA**

Razred: četvrti (4.)

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	1. izvoditi radne zadatke i procese s naglaskom na kupoprodajne aktivnosti 2. provesti aktivnosti poslovnog subjekta za sudjelovanje na sajmu 3. napraviti financijska izvješća vježbeničke tvrtke
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Integralni zadatci poslovanja vježbeničke tvrtke po odjelima – međusobno poslovanje vježbeničkih tvrtki	Cilj je izradbe integralnih zadataka u vježbeničkoj tvrtki po odjelima samostalno planiranje, organiziranje i obavljanje poslova predviđenih standardom zanimanja, pa bi neki od poslova koje bi polaznici mogli obavljati bili: ADMINISTRACIJA evidencija primljene pošte i e-pošte evidencija poslani pošte i e-pošte poslovi povezani s djelatnicima: zasnivanje radnog odnosa – ugovori o radu, osobni dosjei, prijave i odjave radnika za mirovinsko i zdravstveno osiguranje pomoću informacijskog sustava SUVT-a priprema, provođenje i evidencija poslovnih sastanaka s partnerskim tvrtkama, drugim vježbeničkim tvrtkama... evidencije dolaska i odlaska na posao (dnevna, mjesečna) evidencija i izdavanje naloga za službena putovanja poslovne komunikacije – poslovna korespondencija tekući protok informacija među službama unutar tvrtke izradba web stranice vježbeničke tvrtke ažuriranje informacija na web stranici NABAVA SA SKLADIŠTEM istraživanje tržišta nabave nabava dugotrajne imovine nabava uredskog materijala, sitnog inventara nabava trgovačke robe sastavljanje i slanje upita poslovno pregovaranje izbor najpovoljnijeg dobavljača sastavljanje kupoprodajnog ugovora sastavljanje narudžbe evidencija i odabir primljenih ponuda izradba kalkulacija nabavljene robe izradba cjenika upravljanje zalihama – skladišne kartice organizacija i vođenje kartoteke dobavljača organizacija i vođenje skladišta izradba baze podataka dobavljača rješavanje poteškoća u poslovanju – otklon, opoziv analiza izvršenja poslova nabave PRODAJA I MARKETING redizajn zaštitnoga znaka tvrtke istraživanje tržišta vježbeničkih tvrtki određivanje marketinškog spleta – 4P

	<p>sastavljanje ponude (na materinskom i stranom jeziku) izradba kalkulacije izradba cjenika izradba potvrde primitka narudžbe izradba letaka sastavljanje kupoprodajnih ugovora izradba baze podataka kupaca analiza prodaje po razdobljima izradba promidžbenih materijala (na materinskom i stranom jeziku) – poslovno pismo, omotnica, posjetnica, letak, prospekt, katalog, brošura, čestitke, kalendari, pozivnice, plakati, nagradne igre, promidžbeni filmovi, radijski spotovi izradba prezentacije vježbeničke tvrtke izradba izvješća o sklopljenim i realiziranim ugovorima u zemlji i inozemstvu organizacija posjeta partnerskoj tvrtki media-clip tvrtke suradnja s partnerskom tvrtkom</p> <p>rješavanje poteškoća u poslovanju – opomena sastavljanje izvješća o sklopljenim ugovorima s poslovnim partnerima (u zemlji i inozemstvu) realizacija sklopljenih ugovora</p> <p>FINANCIJE I RAČUNOVODSTVO sastavljanje početne bilance otvaranje poslovnih knjiga vođenje poslovnih knjiga – osnovnih i pomoćnih knjiženje poslova nabave u financijskom knjigovodstvu knjiženje poslova prodaje u financijskom knjigovodstvu knjiženje svih poslovnih promjena u poslovanju vježbeničke tvrtke prema Zakonu o računovodstvu u analitičkim knjigovodstvima dugotrajne imovine, materijalnim knjigovodstvima, robnim knjigovodstvima, knjigovodstvu plaća, knjigovodstvu kupaca i dobavljača, knjigovodstvu proizvodnje obračun i knjiženje proizvodnje obračun i knjiženje plaća unos potrebnih podataka povezanih s plaćom u SUVT obračun i knjiženje amortizacije novčano poslovanje – plaćanje doznakom sa žiror-ačuna u informacijskom sustavu SUVT-a isplata i obračun akontacije za službeni put plaćanjem iz blagajne u informacijskom sustavu SUVT-a poslovi povezani s provođenjem popisa racionalno ulaganje i korištenje financijskih sredstava tvrtke održavanje solventnosti tvrtke izradba mjesečnih (tromjesečnih) izvješća i unos u informacijski sustav SUVT-a (plaće, PDV)</p> <p>PROIZVODNJA odluke menadžmenta o odabiru vrste proizvodnje organizacija proizvodnje</p>
--	--

	<p> razvoj proizvoda i inovativnost tehnologija, oprema, tehnološka razrada, studij rada i vremena oblikovanje proizvoda priprema proizvodnje troškovi proizvodnje, cijena radnog sata, kalkulacija praćenje proizvodnog procesa odgovarajućom dokumentacijom i obračun proizvodnje reklamacija i servisiranje proizvoda i postizanje zadovoljstva kupaca održavanje i servis MENADŽMENT izradba potrebnih prijava i obrazaca za registraciju poslovne organizacije u SUVT SWOT analiza određivanje vizije, misije, zaštitnog znaka određivanje ciljeva vježbeničke tvrtke izradba poslovnog plana razvoj ljudskih potencijala – individualni i profesionalni izbor i zapošljavanje radnika motivacija i nagrađivanje radnika organizacija poslovnih sastanaka – sa zaposlenicima, s partnerskom tvrtkom, s drugim vježbeničkim tvrtkama posjeti partnerskoj tvrtki ili dolasci predstavnika partnerske tvrtke u posjet prezentacija rada vježbeničke tvrtke predstavnicima partnerske tvrtke i/ili drugih vježbeničkih tvrtki komunikacija i timski rad planiranje organiziranje vođenje nadzor/kontrola upravljanje kvalitetom </p>
<p>Smotra/sajam VT-a</p>	<p> odluka za sudjelovanje na sajmu/smotri VT-a odabir vježbeničke tvrtke prijava za sudjelovanje na sajmu/smotri VT-a izradba proračuna troškova planiranje promidžbenih aktivnosti izradba promidžbenih materijala za smotru/sajam (na materinskom i stranome jeziku) – poslovno pismo, omotnica, posjetnica, letak, prospekt, katalog, brošura, čestitke, kalendari, pozivnice, plakati, nagradne igre, promidžbeni filmovi, radijski spotovi priprema sudionika za sajam/smotru priprema uređenja štanda obrada dokumentacije nakon smotre/sajma po odjelima </p>
<p>Izradba završnih izvještaja VT-a</p>	<p> obračun i knjiženje amortizacije poslovi povezani s provođenjem popisa utvrđivanje i knjiženja prihoda i rashoda utvrđivanje i knjiženja rezultata poslovanja izradba temeljnih financijskih izvješća (bilanca i izvešće o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka)) zaključak poslovnih knjiga. </p>

Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, projektni zadatak, problemski zadatak, seminarski rad, e-učenje, radna mapa.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Društveno odgovorno poslovanje
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ upoznati osnovne pojmove i karakteristike koncepta društveno odgovornog poslovanja prema kojem poslovni subjekti na dobrovoljnoj osnovi integriraju različitu društvenu problematiku u interakciji sa svojim ključnim dionicima ■ ukazati na raznovrsnost primjene istog koncepta koji sve više postaje sastavni dio opće razvojne strategije poslovnih subjekata bez obzira na njihovu veličinu te tako, posljedično, postaje i važan čimbenik u promicanju opće poslovne etike i transparentnosti rada poslovnih subjekata
Opis modula:	Ovim modulom želi se osvijestiti važnost društveno odgovornog poslovanja i njegove integracije u odnose s lokalnom, ali i cijelom društvenom zajednicom. Polaznici će se upoznati s važnostima poslovnoga života; od toga kako postizati dobre poslovne rezultate, štititi prava potrošača, boriti se protiv korupcije do redovitoga isplaćivanja plaća i isporučenih proizvoda i usluga. Usvojit će značenje održivoga razvoja i utjecaj poslovnih subjekata na održivi razvoj. Identificirat će postavke i koncept zaštite okoliša te razlikovati područja zaštite prava potrošača.
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Društveno odgovorno poslovanje (2. razred, 2 sata, 3,5 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. identificirati temeljne postavke razvoja koncepta društveno odgovornog poslovanja s naglaskom na njegovu multidisciplinarnost i primjenjivost na sve vidove poslovanja 2. opisati značenje društveno odgovornog poslovanja u poštivanju ljudskih prava u radnoj okolini 3. razlikovati poslovne prakse i standarde povezane s promicanjem održivog razvoja i zaštite okoliša 4. razmotriti važnost integracije društveno odgovornog poslovanja u kontekstu tržišnih odnosa te odnosa s lokalnom i širom društvenom zajednicom 5. objasniti razvoj politike i konkretnih mjera zaštite potrošača u Republici Hrvatskoj 6. razlikovati područja zaštite prava potrošača
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Nastavni sadržaji</p>
<p>Pregled razvoja koncepta društveno odgovornog poslovanja</p>	<p>Povijesni razvoj koncepta društveno odgovornog poslovanja u globalnom kontekstu Ključne međunarodne institucije (<i>Business in the Community, International Business Leaders Forum, World Business Council for Sustainable Development, CSR Europe, Ujedinjene narodi, OECD, Europska unija</i>) Moderni koncept društveno odgovornog poslovanja Pojam dionika/partnerski odnosi koji se stvaraju primjenom društveno odgovornog poslovanja Suodnos društveno odgovornog poslovanja i poslovne etike Međunarodni »alati« za izvješćivanje poslovnih subjekata / »trobilančni« pristup</p>
<p>Društveno odgovorno poslovanje i promicanje ljudskih prava u radnoj okolini</p>	<p>Uvažavanje ljudskih prava u radnoj okolini/etički odnos prema zaposlenicima Sloboda udruživanja i socijalni dijalog Društveno odgovorno poslovanje i učinkovito upravljanje ljudskim resursima – osnovni »alati« Radni/industrijski standardi i zakonodavstvo koje uređuje poštivanje ljudskih prava na radnom mjestu i upravljanje ljudskim resursima</p>
<p>Društveno odgovorno poslovanje i održivi razvoj/zaštita okoliša</p>	<p>Pojam održivog razvoja – društvo, okoliš, gospodarski pokazatelji Utjecaj poslovnih subjekata na održivi razvoj/održivo investiranje i zaštitu okoliša Poslovne inicijative za održivi razvoj i zaštitu okoliša na dobrovoljnoj osnovi Sustav upravljanja okolišem u poslovnom subjektu</p>

	<p>Održivi obrasci proizvodnje: ekodizajn, ekooznačivanje, eko/energetska učinkovitost</p> <p>Međunarodne norme/standardi na području održivog razvoja i zaštite okoliša</p>
<p>Društveno odgovorno poslovanje i odnosi s lokalnom zajednicom/tržišni odnosi</p>	<p>Definicija lokalne zajednice i oblici organiziranja</p> <p>Pojam socijalnog kapitala</p> <p>Oblici angažiranja u zajednici temeljnim poslovnim aktivnostima</p> <p>Pojam korporativne filantropije</p> <p>Sponzorstvo i donacija – razlike i sličnosti</p> <p>Marketing za opće dobro (<i>Cause Related Marketing – CRM</i>)</p> <p>Društvena angažiranost zaposlenika / volonterstvo u zajednici</p> <p>Društveno odgovorno poslovanje i odnosi s potrošačima</p> <p>Lanac nabave i društveno odgovornog poslovanja</p> <p>Antikorupcija</p> <p>Pojam zaštite potrošača / opće značenje zaštite potrošača</p> <p>Povijest razvoja politike zaštite potrošača</p> <p>Konzumerizam, organizirani pokret za zaštitu potrošača</p> <p>Suvremene politike zaštite potrošača</p>
<p>Primjena društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj</p>	<p>Ključne inicijative / institucije za promicanje društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj</p> <p>Gospodarski i pravni okvir za razvoj društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj</p> <p>Koristi primjene društveno odgovornog poslovanja iz perspektive hrvatskih poslovnih subjekata</p> <p>Primjeri dobre prakse društveno odgovornog poslovanja u hrvatskim lokalnim zajednicama</p> <p>Institucionalni i pravni okvir zaštite potrošača u okviru pravne stečevine Europske unije i harmonizacija s pravnom stečevinom Europske unije (programi, srednjoročni akcijski planovi, <i>soft law</i> inicijative, smjernice)</p> <p>Državne institucije nositelji zaštite potrošača / inspekcijski nadzor</p> <p>Nevladine i druge organizacije za zaštitu potrošača</p> <p>Primjeri dobre prakse u zaštiti potrošača u Republici Hrvatskoj</p>
<p>Ostalo</p>	
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
<p>Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:</p>	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad.</p>

Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.
Naziv modula	PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Pravno okruženje poslovanja
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ upozati institucionalni okvir poslovanja i regulatornim aspektom poslovanja, postupcima osnivanja, organizacije i upravljanja poslovnim subjektima, pravnim oblicima poslovnih odnosa na tržištu, raspoloživim pravnim sredstvima osiguranja rizika poslovanja kojim se izbjegavaju dodatni troškovi i moguće štete te s eventualnim posljedicama nepravilnosti u poslovanju i nepridržavanju postavljenih pravnih zahtjeva ■ prepoznati negativan utjecaj nepridržavanja temeljnih pravila na ugled tvrtke te utjecaj negativnog imidža tvrtke na ponašanje potrošača i položaj na tržištu u smislu konkurenata koji posluju etično i društveno odgovorno
Opis modula:	Modul uključuje norme ponašanja, pravnu, poslovnu i deliktну sposobnost, interpretaciju pravnoga odnosa. Stvarno pravo sadrži karakterizaciju posjeda, vlasništva, oblike prava vlasništva, ograničena stvarna prava i zaštitu prava vlasništva. Obvezno pravo temelji se na ugovorima kao temeljnom pravnom poslu te pretpostavkama za sklapanje ugovora, na sredstvima pojačanja obveznog odnosa, prestanku obveznog odnosa i zastari. Trgovačko-ugovorno pravo prezentira izvore trgovačkoga prava te najčešće vrste ugovora u suvremenoj poslovnoj praksi. Pravo trgovačkih društava uključuje sva trgovačka društva, društva osoba i društva kapitala. Gospodarsko pravo uključuje pravo intelektualnog vlasništva, zaštitu tajnosti podataka, pravo zaštite potrošača, pravo financijskih institucija i tržišta, porezno pravo i radne odnose.
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Pravno okruženje poslovanja (4. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA
Razred: **četvrti (4.)**

Četvrti razred	
U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti osnovne norme ponašanja i pravni odnos 2. opisati oblike stvarnog i ograničenoga stvarnog prava 3. protumačiti ugovore s naglaskom na pojedine vrste i karakteristike ugovora

	<p>4. objasniti temeljne pojmove prava trgovačkih društava u kontekstu društava kapitala i društava osoba</p> <p>5. opisati specifičnosti gospodarskog prava</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Norme ponašanja i pravni odnos	<p>Pojam, značenje prava i pravne grane</p> <p>Norme – nepravne i pravne</p> <p>Pojam i sastojci pravnog odnosa</p> <p>Pravna, poslovna i deliktna sposobnost</p> <p>Tumačenje/interpretacija pravnog odnosa</p>
Stvarno pravo	<p>Pojam i oblici stvarnog prava</p> <p>Posjed – pojam, vrste, stjecanje</p> <p>Vlasništvo – pojam, stjecanje, sadržaj i karakteristike</p> <p>Oblici prava vlasništva</p> <p>Ograničena stvarna prava: pravo služnosti, pravo građenja, pravo stvarnog tereta, založno pravo</p> <p>Zaštita prava vlasništva</p>
Obvezno pravo	<p>Pojam, obilježja i načela</p> <p>Ugovori – pretpostavke za sklapanje, sredstva pojačanja obveznog odnosa, prestanak obveznog odnosa, zastara</p>
Trgovačko-ugovorno pravo	<p>Izvori trgovačkog prava (heteronomno i autonomno trgovačko pravo, sudska i arbitražna praksa)</p> <p>Vrste ugovora:</p> <p>Ugovor o kupoprodaji</p> <p>Ugovor o uskladištenju</p> <p>Ugovor o zajmu i kreditu</p> <p>Ugovor o zakupu poslovnog prostora</p> <p>Ugovor o prijevozu stvari i osoba</p> <p>Ugovor o otpremi</p> <p>Ugovor o osiguranju osoba i stvari</p> <p>Ugovor o osiguranju od odgovornosti</p> <p>Bankarski ugovori</p> <p>Ugovor o licenci</p> <p>Ugovor o franchisingu</p> <p>Ugovori o trgovinskom zastupanju i posredovanju</p> <p>Ugovor o djelu</p> <p>Ugovor o građenju.</p>
Pravo trgovačkih društava	<p>Temeljni pojmovi prava trgovačkih društava</p> <p>Dioničko društvo</p> <p>Društvo s ograničenom odgovornošću</p> <p>Društva osoba (javno trgovačko društvo, komanditno društvo, gospodarsko interesno društvo, tajno društvo)</p> <p>Povezana društva, statusne promjene i preuzimanje</p>

Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	INFORMATIKA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	<p>Uvod u informacijsku i komunikacijsku tehnologiju</p> <p>Komunikacijske i informacijske usluge na internetu</p> <p>Uredske aplikacije</p>
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ usvojiti osnovne pojmove informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT-ja) ■ upoznati osnovna obilježja lokalnih mreža računala i interneta kao svjetske mreže s naglaskom na korištenje usluga e-pošte, WWW-a, foruma, chat-a, društvenih mreža, FTP-a, bloga i internetske kupovine te u kontekstu korištenja navedenih usluga razvijati svijest i vještina sigurnog korištenja internetom ■ steći vještine korištenja pojedinačnih uredskih aplikacija (open-source) u kontekstu operacionalizacije i racionalizacije poslovnih procesa ■ upoznati mogućnosti primjene multimedije u poslovnoj komunikaciji
Opis modula:	<p>Modul omogućuje kritičku uporabu informacijsko-komunikacijske tehnologije za samostalno obavljanje poslova i radnih zadataka. Razlikuje ulazne i izlazne uređaje te uređaje za pohranu i obradu, demonstrira upravljanje datotekama i mapama, navodi važnost lokalne mreže i razloge umrežavanja računala, pronalazi informaciju i koristi alate za komunikaciju putem interneta, prepoznaje opasnosti na internetu i daje mogućnosti zaštite, koristi programe za obradu teksta. Razvija informatičku pismenost koja je neophodna za rad u suvremenome društvu. Potrebno je koristiti i primijeniti program za kreiranje i uređivanje proračunskih tablica, program za kreiranje i uređivanje baze podataka, koristiti i primijeniti program za kreiranje i uređivanje prezentacija te povezati dokumente kreirane pomoću pojedinačnih aplikacija.</p>
Nastavni predmet koji	Informatika (1. razred, 2 sata, 3 boda)

se izvodi u ovom modulu:	Informatika (2. razred, 2 sata, 3 boda)
--------------------------	--

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: INFORMATIKA

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti osnovne pojmove povezane s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom (ICT) 2. opisati osnovne karakteristike računala u kontekstu njihove primjene i uloge 3. razlikovati ulazne, izlazne uređaje te uređaje za pohranu i obradbu 4. usporediti sustavsku i korisničku programsku podršku 5. protumačiti karakteristike trenutno primijenjenoga operacijskog sustava 6. demonstrirati upravljanje datotekama i mapama 7. navesti važnost lokalne mreže i razloge umrežavanja računala 8. opisati internet i obilježja interneta 9. opisati pojedine usluge na internetu u kontekstu njihove uloge i primjene 10. prepoznati opasnosti na internetu i mogućnosti zaštite 11. primijeniti usluge na internetu 12. koristiti program za obradu teksta
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Osnovni pojmovi informacijsko-komunikacijske tehnologije	<p>Pojmovno određenje informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT)</p> <p>Informacija o odnosu na podatak</p> <p>Obrada podataka</p> <p>Uloga računala u poslovanju</p>
Hardver	<p>Ulazne i izlazne jedinice</p> <p>Memorija računala</p> <p>Aritmetičko-logička jedinica</p> <p>Upravljačka jedinica</p>
Softver	<p>Pojmovno određenje softvera i podjela</p> <p>Sustavka i korisnička programska podrška</p> <p>Karakteristike operacijskih sustava s naglaskom na trenutno primijenjen operacijski sustav</p> <p>Radna površina, ikone, prozori, datoteke i mape</p> <p>Otvaranje, zatvaranje, pomicanje, smanjivanje, povećanje prozora</p> <p>Premještanje, kopiranje, preimenovanje, brisanje i traženje datoteka i mapa</p>
Mreže računala	<p>Pojmovno određenje mreže računala</p> <p>Vrste računalnih mreža prema udaljenosti računala</p>

	<p>Vrste računalnih mreža prema ulozi računala u mreži</p> <p>Internet i povijest interneta</p> <p>CARNet i internet provideri u Hrvatskoj</p> <p>Servisi interneta i usluge na internetu (mrežne novine, forum, čavrljanje - Chat, društvene mreže, e-bankarstvo)</p> <p>Elementi prozora, osnovne naredbe i prilagodba web preglednika</p> <p>Pretraživanje interneta upisom URL i uporabom raznih pretraživača</p> <p>Pronalaženje raznih sadržaja na internetu, skidanje teksta i slika, ispis web stranice, pronalaženje riječi na stranici</p> <p>Elektronička pošta, primitci e-pošte</p> <p>Sažimanje datoteka</p> <p>Komuniciranje i učenje na daljinu</p> <p>Elektronski potpis</p> <p>Sigurnost i zaštita na internetu</p>
Program za (naprednu) obradu teksta	<p>Umetanje slike u dokument, pisanje indeksa i potencije, stilovi, pretraživanje i zamjena teksta</p> <p>Umetanje proračunskih tablica i grafikona u dokument, alatna traka za crtanje, numeriranje stranica, definiranje zaglavlja i podnožja</p> <p>Oblikovanje stupaca, brojanje znakova i riječi, korištenje i kreiranje predložaka</p> <p>Umetanje tablice sadržaja, pisanje fusnota</p> <p>Evidentiranje promjena u dokumentu</p>
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu .</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, problemski zadatak, seminarski rad, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: INFORMATIKA

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode	<ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti program za kreiranje i uređivanje prezentacija 2. primijeniti program za kreiranje i uređivanje proračunskih tablica
--	--

učenja:	3. koristiti program za kreiranje i uređivanje baze podataka 4. povezati dokumente kreirane pomoću pojedinačnih aplikacija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Program za kreiranje i uređivanje prezentacija	Izgled slajda Umetanje (slike, grafikona, gotovih albuma, isječaka crteža, podnožja, zaglavlja...) Određivanje teme i pozadine slajda Dodavanje animacijskih efekata Postava dijaprojeksije Provjera pravopisa, pretraživanje i zamjena teksta Prezentacijski prikazi (matrica, dijaprojeksija, ispis slajdova, brošure, bilježaka...)
Web stranica	HTML Slobodni operativni sustavi (Open-source) za kreiranje web stranica Početna stranica Slike, interaktivni gumbi, linkovi, obrasci Postavljanje web stanica na web server Savjeti za izradbu web stranica
Program za kreiranje i uređivanje proračunskih tablica	Označivanje ćelija (stilovi, oblikovanje sadržaja) Unos podataka u tablicu (rad s redcima i stupcima) Automatsko popunjavanje ćelija Računanje u tablici (formule, funkcije) Uređivanje tablice (oblikovanje brojeva, uređivanje i oblikovanje tablice) Grafikon (vrste grafikona, kreiranje grafikona, uređivanje grafikona) Ispis tablice (uređivanje izgleda stranice, pregled dokumenta prije ispisa, ispis tablice) Ispis grafikona (uređivanje izgleda stranice, pregled dokumenta prije ispisa, ispis grafikona)
Program za kreiranje i uređivanje baze podataka	Kreiranje tablica Stvaranje i uređivanje veza između tablica Kreiranje upita Obrasci ili forme Izvješća
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.

Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, problemski zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

2.2.3. Izborni strukovni moduli

Naziv modula	OBITELJSKI POSAO
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Obiteljski posao
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ omogućiti bolje razumijevanje važnosti obitelji kao čimbenika razvoja gospodarstva ■ primijeniti stečene kompetencije za planiranje trošenja raspoloživog dohotka i pokretanje vlastitog posla u budućnosti ■ steći kompetencije iz područja promišljanja ideje, pokretanja i vođenja malog/obiteljskog posla jer u Republici Hrvatskoj najveći udio u gospodarstvu imaju upravo mali subjekti ■ omogućiti preispitivanje, pokretanje i osnivanje vlastitog/malog posla koji može voditi samostalno ■ planirati, raspodijeliti i voditi financijski proračun vlastite obitelji
Opis modula:	U ovome modulu cilj je steći znanje, kompetencije, vještine, samostalnost i odgovornost u poslovnim aktivnostima kroz uspješnu poslovnu komunikaciju. Poticanjem na osnivanje ili nasljeđivanje obiteljskoga posla, kroz poduzetnički duh i uvođenje suvremenih ideja u poslovanje, stvara se svijest o povezanosti obitelji i maloga poduzetništva, a s ciljem razvoja gospodarstva u cjelini. Kroz korake osnivanja, vođenja i razvoja obiteljskog posla potrebno je naučiti se nositi s izazovima u globalnom okruženju.
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Obiteljski posao (1. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: OBITELJSKI POSAO

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu	1. identificirati subjekte i značajke malog obiteljskog posla
-----------------	---

polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>2. otkriti prednosti i izazove malog obiteljskog posla</p> <p>3. preispitati mogućnosti pokretanja malog obiteljskog posla koji se može voditi od kuće</p> <p>4. primijeniti specifičnosti malih organizacija u vođenju vlastitog ili obiteljskog posla</p> <p>5. izračunati primitke i izdatke na primjerima vlastitog džeparca i obiteljskog proračuna</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Subjekti i karakteristike malog/obiteljskog posla	<p>Subjekti malog poduzetništva</p> <p>Obiteljski posao kao poseban oblik malog poduzetništva</p> <p>Pojam malog/obiteljskog posla</p> <p>Karakteristike malog/obiteljskog posla</p> <p>Priroda i struktura malog/obiteljskog posla</p> <p>Specifičnosti tržišnih niša koje mogu pokriti mali/obiteljski poslovi</p> <p>Vođenje malog/obiteljskog posla</p> <p>Značenje i rasprostranjenost obiteljskog posla</p> <p>Obitelj i posao</p> <p>Interesi obitelji i interesi posla</p> <p>Usklađivanje poslovnih ciljeva i obiteljskih ciljeva</p> <p>Životni ciklus malog/obiteljskog posla</p> <p>Obiteljski odnosi i uloge</p> <p>Najčešća pitanja s kojima se suočavaju mali/obiteljski poslovi</p> <p>Obiteljska dimenzija malog/obiteljskog posla</p> <p>Vlasnička struktura malog/obiteljskog posla</p> <p>Poslovna dimenzija malog/obiteljskog posla</p> <p>Nove generacije i nasljeđivanje malog/obiteljskog posla</p> <p>Značenje nasljeđivanja za održivost i razvoj malog/obiteljskog posla</p> <p>Prijenos menadžmenta u malom/obiteljskom poslu</p> <p>Nasljeđivanje vlasništva nad malim/obiteljskim poslom</p>
Prednosti i izazovi malog/obiteljskog posla	<p>Prednosti malog/obiteljskog posla</p> <p>Neovisnost</p> <p>Tržišna prilagodljivost</p> <p>Financijski uspjeh</p> <p>Sigurnost posla</p> <p>Zapošljavanje članova obitelji</p> <p>Izazov</p> <p>Prednosti tradicionalnih djelatnosti</p> <p>Izazovi malog/obiteljskog posla</p> <p>Odgovornost</p> <p>Mogućnost propasti</p> <p>Podložnost fluktuacijama na tržištu</p> <p>Ovisnost o konkurenciji</p> <p>Financijska slabost</p> <p>Nedostatak znanja i stručnosti</p>

	Nerazvijenost pravne regulative za mali/obiteljski posao u RH
Mali/obiteljski posao koji se može voditi iz kuće	<p>Prikupljanje ideja Kako će se mali/obiteljski posao zvati? Gdje locirati posao? Zakonski okvir pokretanja malog/obiteljskog posla Identitet malog/obiteljskog posla Postupak osnivanja malog/obiteljskog posla: osnivanje obrta trgovac pojedinac osnivanje obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva. Problemi osnivanja i njihovo rješavanje Pokretanje malog/obiteljskog posla koji se može voditi iz kuće: npr. uređenje vrtova, čuvanje djece, šetanje ljubimaca, izradba čestitki, agencija za davanje poduke, pansion, catering ili internet posao, rođendaonica, osobni pomagač u kupnji »Shoestring« marketing malog/obiteljskog posla Prilagodba poslovanju na internetu Odabir ciljnog tržišta i pozicioniranje proizvoda malog/obiteljskog posla</p>
Izdatci i primitci vlastitog džeparca Izdatci i primitci obiteljskog proračuna	<p>Pojam primitaka i izdataka obitelji Izradba popisa primitaka i izdataka na primjeru vlastitog džeparca Izradba popisa primitaka i izdataka na primjeru raspoloživog dohotka obitelji Planiranje i upravljanje izdancima u obitelji Mogućnosti štednje u okviru ostvarenih primitaka Proračunske tablice za raspodjelu obiteljskih primitaka i izdataka Računalni programi za izradbu proračunskih tablica (npr. Microsoft Money ili Ace Money Budget) Izradba obiteljskog proračuna u računalnom programu</p>
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Globalno poslovno okruženje
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ steći osnovne kompetencije potrebne za razumijevanje suvremenih globalizacijskih tijekova u svijetu i funkcioniranje svjetskoga gospodarskog, političkog, društvenog, ekološkog i kulturalnog okruženja kao jedinstvene cjeline ■ izgraditi vlastiti kritički stav prema globalizacijskom društvu u kojem će sudjelovati kao aktivan član, posebice na globalnom tržištu rada
Opis modula:	Globalno poslovno okruženje uključuje stjecanje kompetencija potrebnih za razumijevanje pojma, dimenzije i važnosti globalizacije, razumijevanje funkcioniranja svjetskih gospodarskih, političkih, društvenih, ekoloških i kulturalnih dimenzija globalizacije te njihov utjecaj na pojedina nacionalna gospodarstva, s naglaskom na utjecaj na Hrvatsku kao malu zemlju i kriterije prema kojima bi Hrvatska trebala graditi put u globalno društvo štiteći svoje prirodne, društvene i ostale resurse. Razumijevanjem prednosti i nedostataka globalizacije te poznavanjem globalnih aktivnosti koje se odnose na komunikaciju, tržišta, proizvodnju, novac, financije, globalne kompanije, globalne organizacije civilnoga društva, socijalnu ekologiju, globalnu solidarnost i pogled na svijet kao jedno mjesto, stječu se vještine za izgradnju vlastitoga kritičkog stava prema globalizacijskom društvu, u kojem pojedinac treba sudjelovati kao aktivan član društva, odnosno aktivan sudionik na globalnom tržištu rada.
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Globalno poslovno okruženje (1. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti pojam, dimenzije i važnost globalizacijskih procesa 2. analizirati aktivnosti u globalnom okruženju 3. opisati multikulturno okruženje 4. preispitati odnos Republike Hrvatske i suvremenih globalizacijskih tijekova 5. prikazati čimbenike nacionalnog identiteta i prepoznatljivosti kao osnove nacionalne konkurentnosti
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme

Pojam, dimenzije i značaj globalizacije	<p>Pojam globalizacije Povijesna uvjetovanost globalizacije Ekonomska dimenzija globalizacije Društvena dimenzija globalizacije Kulturna dimenzija globalizacije Okoliš kao dimenzija globalizacije Politička dimenzija globalizacije Značajke globalizacije Uzroci i posljedice globalizacije Pozitivni i negativni učinci globalizacije Europa kao globalizacijska sila</p>
Pregled globalnih aktivnosti	<p>Komunikacije (zračni prijevoz, telekomunikacije, elektronički masovni mediji, globalne publikacije) Tržišta (globalni proizvodi, globalne prodajne strategije) Proizvodnja (globalni proizvodni lanci, globalni izvori sirovina) Novac (globalne valute, bankovne kartice povezane na globalne ATM mreže, globalna gotovina u elektroničkim novčanicama, globalne kreditne kartice) Financije (globalne mjenjačnice, globalno bankarstvo, globalne mjenice, globalne dionice) Organizacije (globalne kompanije, globalne udruge civilnog društva) Socijalna ekologija (globalna atmosfera, globalna biosfera, globalna hidrosfera, globalna geosfera) Svijest/savjest (globalna solidarnost, globalni simboli, svijet kao jedno mjesto)</p>
Multikulturalno okruženje	<p>Identificiranje sličnosti i razlike među ljudima Spoznaja dimenzija globalnih razlika među ljudima Tri modela različitosti («Melting Pot«, »Cultural Pluralism«, »Civil Society«) te procjena njihovih snaga i slabosti Važnost poštivanja različitosti</p>
Hrvatska i globalizacija	<p>Hrvatska u suvremenim globalizacijskim tijekovima Teškoće malih zemalja – Republika Hrvatske, koje treba prevladati za uključanje u globalizacijske tijekove Kriteriji na kojima bi Republika Hrvatska trebala graditi put u globalno društvo: zaštita i očuvanje postojeće razina kvalitete okoliša i prirodnih resursa sanacija nanesenih šteta na pojedinim lokacijama (onečišćenje rijeka, tla od otpada, onečišćenja zraka od industrijskih pogona i slično) investiranje u prirodne resurse i sredine u cilju obnove održivog načina organizacije života i gospodarskog korištenja očuvanje nacionalnog identiteta. Pretpostavke razvitka Nacionalni identitet Brendiranje Republike Hrvatske i njenih proizvoda Glokalizacija</p>
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.

Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Uvod u poslovno upravljanje
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ upoznati osnovne pojmove i vještine upravljanja u kontekstu ostvarivanja postavljenih organizacijskih ciljeva kroz učinkovito korištenje raspoloživih resursa razumijevanjem i povezivanjem menadžerskih funkcija i vještina ■ prepoznati posebna područja primjene menadžmenta ■ upravljati razrednim projektom ■ razviti kreativnost, samostalnost i timski rad
Opis modula:	Uvod u poslovno upravljanje uključuje upoznavanje osnovnih pojmova i vještina poslovnog upravljanja s naglaskom na tehničke vještine upravljanja, vještine rada s ljudima, koncepcijske vještine, vještine donošenja odluka, vještine timskoga rada, vještine upravljanja vremenom i stresom. Kroz Uvod u poslovno upravljanje stječu se osnovne kompetencije za: razumijevanje pojmova misija, vizija i ciljevi organizacije, kreiranje misije i vizije organizacije, određivanje ciljeva organizacije, osmišljanje organizacijske strukture poslovne organizacije, razumijevanje važnosti poslovnoga planiranja te proučavanje upravljanja ljudima u poslovnim organizacijama, vođenje ljudi i nadziranje njihova rada u poslovnim procesima. Polaznici će proučavati načine kako upravljati događajima s osvrtom na menadžment u turizmu, sportski menadžment, ekološki menadžment, menadžment javnog sektora i upravljanje projektima.
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom	Uvod u poslovno upravljanje (2. razred, 2 sata, 3 boda)

modulu:

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati pojam i funkcije poslovnog upravljanja 2. objasniti menadžerske vještine 3. povezati menadžerske funkcije i vještine: planiranje, organiziranje, upravljanje ljudima, vođenje i nadziranje 4. interpretirati primjenu menadžmenta u posebnim područjima 5. izvesti razredni projekt
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Uvod u poslovno upravljanje	Pojam upravljanja Funkcije menadžera Tehničke vještine menadžera Vještine rada s ljudima Konceptijska vještina menadžera Vještine oblikovanja Donošenje odluka Radni učinak organizacije Timski rad Upravljanje vremenom Upravljanje stresom
Menadžerske funkcije	Misija i ciljevi organizacije Organizacijska struktura Poslovno planiranje Upravljanje ljudima Vođenje. Nadziranje
Posebna područja primjene	Upravljanje događajima Menadžment u turizmu Sportski menadžment Ekološki menadžment Upravljanje projektima Menadžment javnog sektora Krizni menadžment
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i

	drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena znanja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	OSNOVE TURIZMA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Osnove turizma
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ steći osnovne kompetencije potrebne za razumijevanje osnovnih pojmova i pristupa izučavanju turizma, vrsta i specifičnih oblika turizma unutar nacionalnog gospodarstva Republike Hrvatske ■ pratiti suvremene trendove i položaj Republike Hrvatske u globalnim turističkim kretanjima
Opis modula:	Modul prezentira temeljne pojmove i značenje turizma, turističke potrebe i motive turističkih putovanja, daje pregled povijesnog razvoja turizma u svijetu i u našoj zemlji. Na zanimljiv i praktičan način obrađuje problematiku turističkoga tržišta, segmentaciju ponude i potražnje za turističkim proizvodima, osnovna obilježja turističke ponude Hrvatske, kao i njezin položaj u konkurentskom okruženju turistički receptivnih zemalja te osnovna obilježja zapošljavanja u turizmu. Detaljno daje prikaz djelovanja turističkih posrednika, razvrstavanja i kategorizacije ugostiteljskih objekata, navodi vrste i oblike turizma kod nas i u svijetu, kao i perspektivu razvoja te regulatornu formu ove gospodarske grane.
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Osnove turizma (2. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: OSNOVE TURIZMA

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti osnovne pojmove u turizmu 2. prepoznati vrste i specifične oblike turizma 3. analizirati turističku ponudu i potražnju 4. identificirati obilježja turističke ponude Republike Hrvatske
--	---

	5. opisati specifičnosti odabranog oblika u kontekstu raznolikosti turističke ponude Republike Hrvatske
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Osnovni pojmovi	Povijesna perspektiva turizma Definiranje osnovnih pojmova u turizmu Vrste i specifični oblici turizma Turistički motivi Turističke potrebe
Turistističko tržište	Pojam i principi djelovanja Turistički subjekti Turistička ponuda Turistička potražnja Vrste i specifični oblici turizma Turistički emitivna i receptivna tržišta Turistički posrednici Turistička destinacija – pojam i obilježja
Turističke usluge	Pojam, vrste i karakteristike Turistički proizvod – definicija i vrste Obilježja radne snage u turizmu
Osnovna obilježja turističke ponude RH	Turizam kao sustav unutar nacionalnog gospodarstva Republike Hrvatske Ekonomski, sociološki, kulturološki, prostorni i ekološki utjecaj odvijanja turističkog prometa i turistički prostor Republike Hrvatske Obilježja turističke ponude Republike Hrvatske Obilježja turističke potrošnje Republike Hrvatske Upravljanje razvojem turizma Republike Hrvatske Planiranje razvoja i upravljanje kvalitetom turističke ponude Republike Hrvatske Hrvatski turizam u globalnim turističkim kretanjima Raznolikost turističke ponude i specifični oblici turizma Republike Hrvatske (npr. vjerski turizam, sportski turizam, kulturni turizam, zdravstveni turizam, ekoturizam, seoski turizam...)
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-

	učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Računovodstvo neprofitnih organizacija
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ pružiti osnovna znanja i vještine potrebne za obavljanje računovodstva neprofitnih organizacija ■ upoznati financijski plan, postupke prikazivanja promjena i sastavljanja financijskih izvještaja neprofitnih organizacija ■ primijeniti osnovna teorijska znanja ■ prilagoditi se zahtjevima okruženja za provođenje aktivnosti
Opis modula:	Obuhvaća obilježja i vrste neprofitnih organizacija, instrumente računovodstva, razlikovanje osnovnih računovodstvenih pojmova neprofitnih organizacija (imovina, obveze, prihodi i rashodi), provođenje inventure (popisa) u neprofitnim organizacijama, izradbu financijskoga plana neprofitne organizacije, evidenciju promjene imovine, rashoda, prihoda i vlastitih izvora, vrste prihoda i rashoda neprofitnih organizacija, izradbu financijskih izvještaja, financijskoga plana i analiza odstupanja u odnosu na plan za neprofitnu organizaciju.
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Računovodstvo neprofitnih organizacija (3. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. navesti obilježja računovodstva neprofitnih organizacija 2. identificirati temeljne računovodstvene pojmove neprofitnih organizacija 3. prikazati financijski plan neprofitnih organizacija 4. provesti promjene neprofitnih organizacija 5. napraviti financijska izvješća neprofitnih organizacija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme

Uvod u računovodstvo neprofitnih organizacija	Uvod o neprofitnim organizacijama Obilježja i vrste neprofitnih organizacija Osnove računovodstva neprofitnih organizacija Klasifikacije i kontni plan Poslovne knjige i isprave
Osnovni računovodstveni pojmovi neprofitnih organizacija	Imovina Vlastiti izvori Obveze Prihodi Rashodi Višak prihoda Manjak prihoda
Financijski plan neprofitnih organizacija	Upravljanje u neprofitnim organizacijama Programi i aktivnosti neprofitnih organizacija Procjena prihoda Plan rashoda
Promjene imovine, rashoda, prihoda i vlastitih izvora	Nefinancijska imovina Dugotrajna nefinancijska imovina Donacije nefinancijske imovine Financijska imovina Novac u banci i blagajni Potraživanja za prihode Obveze za rashode Rashodi za radnike Materijalni rashodi Naknade troškova radnicima i ostalim osobama izvan radnog odnosa Rashodi za usluge Rashodi za materijal i energiju Prihodi od prodaja roba i pružanja usluga Prihodi od članarina i članskih doprinosa Prihodi od donacija Vlastiti izvori
Financijska izvješća neprofitnih organizacija	Vrste financijskih izvješća neprofitnih organizacija Načela iskazivanja podataka u financijskim izvješćima Račun prihoda i rashoda Bilanca neprofitnih organizacija
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomene: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te

	materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	UPRAVLJANJE PRODAJOM
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Upravljanje prodajom
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ razumjeti suvremene filozofije prodaje koja se razvija kao strategija uspostavljanja odnosa ■ omogućiti razumijevanje uloge osobne prodaje, unaprjeđenja prodaje, upravljanje distribucijskim kanalima i logistikom u kontekstu pridobivanja, ali i zadržavanja kupca/klijenta ■ ovladati novim strategijama upravljanja prodajom kako bi isporučivali dodatnu vrijednost te upravljali zadovoljstvom kupaca/klijenata
Opis modula:	Modulom se objašnjava utjecaj osobne prodaje i upravljanje samom prodajom. Razvija vještine i razumijevanje prodaje u današnje doba u okviru marketinške koncepcije poslovanja te analizira prodajnu silu. Osvijestit će važnost zadovoljstva korisnika i stvaranja dugoročnih odnosa pronalaženjem najbolje strategije za uspostavljanje poslovnih odnosa i primjenu odgovarajućih sredstava i akcija za unaprjeđenje prodaje. Oprimjerit će suvremene kanale e-prodaje i e-bankarstva.
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Upravljanje prodajom (3. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: UPRAVLJANJE PRODAJOM

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati značenje osobne prodaje u marketinškoj koncepciji poslovanja 2. analizirati obilježja prodajne sile 3. ilustrirati pomak od prodajnog prema dugoročnom odnosu s kupcima/korisnicima 4. analizirati ciljeve i oblike unaprjeđenja prodaje usmjerene kupcima/korisnicima 5. povezati različite oblike unaprjeđenja prodaje usmjerene posrednicima
--	--

	6. opisati suvremene kanale e-prodaje (online prodaja)
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Osobna prodaja kao nastavak marketinškog shvaćanja	Osobna prodaja: definiranje i zadaća, usvajanje marketinškog shvaćanja, vrjednovanje osobne prodaje Strateško-savjetodavni model prodaje Distribucijski kanali i mreža distribucijskih tijekova; poslovna logistika Proces kupovanja i kupčevo ponašanje; razvijanje strategije pridobivanja kupaca, stvaranje baze i razvrstavanja mogućih kupaca, pristupi kupcu/korisniku i pregovaranje o kupčevim/korisnikovim nedoumicama, razvijanje strategije prodajne prezentacije i demonstracije Zaključivanje prodaje i prodajna partnerstva Poslijeprodajne aktivnosti
Prodajna sila	Prodajna sila: ljudski kapital, upravljanje sobom i drugima, upravljanje prodajnim timom, pronalaženje i odabir prodavača, motivacija, procjene produktivnosti Vještine osobne prodaje obrazovanih zaposlenika kao dodatna vrijednost Radna mjesta u suvremenoj prodaji (prodaja usluga, prodaja za trgovca na malo, prodaja za trgovca na veliko, prodaja za proizvođača) Pozitivni vidovi karijere u osobnoj prodaji
Razvijanje strategije uspostavljanja odnosa	Važnost i razvijanje razvijanja strategije uspostavljanja odnosa Model strateškosavjetodavne prodaje Partnerstvo kao najkvalitetniji prodajni odnos Strategija uspostavljanja odnosa usmjerena prema četirima osnovnim kategorijama: kupci, sekundarni donositelji odluka, pomoćno osoblje u tvrtki, menadžer Prilagođavanje strategije uspostavljanja odnosa; predodžba o sebi kao važna dimenzija uspostavljanja odnosa; verbalne i neverbalne strategije koje dodaju vrijednost; konverzacijske strategije, strategije za razvijanje vlastite ličnosti, stilovi komuniciranja
Unaprjeđenje prodaje usmjereno potrošačima	Značenje, pravila, prednosti i ciljevi unaprjeđenja prodaje usmjerene kupcima/korisnicima planiranja Razvoj i oblici/metode unaprjeđenja prodaje usmjerene kupcima/korisnicima Klasifikacija metoda unaprjeđenja prodaje s ciljem generiranja probne kupnje: uzorci, kuponi (vrste kupona); s ciljem poticanja kupovine: sniženja cijena, bonus pakiranja, premije u pakiranju, premije na pakiranje i premije uz pakiranje, rabat/povrat novca, telefonske kartice, loyalty programi, premije, nagradne igre, natjecanja, igre na sreću, trajno unaprjeđenje prodaje, promocija internetom... Vrjednovanje unaprjeđenja prodaje
Unaprjeđenje prodaje usmjereno posrednicima	Planiranje unaprjeđenja prodaje usmjerene posrednicima Trgovački popusti: temeljni oblici (popusti na dobiveni prodajni prostor, promocijski popust, popusti pri povratu računa, popusti na fakturnu vrijednost) Poticanje kupovine: kupovina unaprijed, preskakanje, dnevno snižavanje cijena, upravljanje kategorijom proizvoda Programi pomoći prodavačima

	Trgovačka natjecanja i popusti Trgovački sajmovi i izložbe Specijalni oblici unaprjeđenja prodaje
Mogućnosti osobne prodaje u informacijsko doba	Telemarketing Internetska prodaja (on-line prodaja) Uporaba softvera za upravljanje odnosima s kupcima (CRM)
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Analiza financijskih izvješća
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ pružiti osnovna znanja i vještine potrebne za analizu financijskih izvješća ■ upoznati postupke, vrste i pokazatelje analize ■ primijeniti osnovna teorijska znanja ■ izraziti promjene ekonomskih kategorija ■ usporediti rezultate analize ■ prilagoditi se zahtjevima poslovnog okruženja
Opis modula:	Analiza financijskih izvješća uključuje čitanje financijskih izvješća, klasifikaciju instrumenata i analitičkih postupaka pomoću kojih se podatci iz financijskih izvješća pretvaraju u informacije relevantne za donošenje poslovnih odluka, opis specifičnosti postupaka temeljenih na raščlanjivanju i uspoređivanju podataka iz financijskih izvješća, izračun i usporedbu podataka horizontalne analize iz

	<p>financijskih izvješća za više razdoblja, utvrđivanje tendencija i dinamike promjena pojedinih pozicija financijskih izvješća, usporedbu podataka iz strukturnih financijskih izvješća u jednoj godini, usporedbu izračunatih pokazatelja s pokazateljima poduzeća iste djelatnosti, izračun postotnog udjela svake stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj (promatranje pojedinih elemenata strukture aktive u postotnom udjelu ukupne aktive, odnosno pojedinih elemenata strukture pasive u postotnom udjelu ukupne pasive, promatranje strukture prihoda i rashoda u odnosu na ukupne prihode), izračun pokazatelja likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti, komentiranje sigurnosti poslovanja, izračun pokazatelja ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja, komentiranje uspješnosti poslovanja, ukazivanje na međusobnu povezanost glavnih i pomoćnih pokazatelja kod izračuna sustava pokazatelja.</p>
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Analiza financijskih izvješća (4. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati financijska izvješća 2. prikazati značenje i postupke analize financijskih izvješća 3. provesti horizontalnu analizu financijskih izvješća 4. provesti vertikalnu analizu financijskih izvješća 5. izvesti analizu financijskih izvješća pomoću pokazatelja
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada Nastavne teme
Financijska izvješća	Financijska i izvješća malih poduzetnika Financijska izvješća srednjih i velikih poduzetnika
Uvod u analizu financijskih izvješća	Pojam analize financijskih izvješća Analiza financijskih izvješća i poslovne odluke Klasifikacija temeljnih postupaka analize financijskih izvješća Proces analize financijskih izvješća Bonitet poslovne organizacije
Horizontalna analiza financijskih izvješća	Komparativna financijska izvješća Horizontalna analiza u stabilnim uvjetima Horizontalna analiza u uvjetima inflacije Postupak horizontalne analize
Vertikalna analiza financijskih izvješća	Strukturni financijski izvještaji Vertikalna analiza u stabilnim uvjetima Vertikalna analiza u uvjetima inflacije Postupak vertikalne analize

Analza financijskih izvješća pomoću skupina pokazatelja	Pojam i značenje pokazatelja u analizi poslovanja Pokazatelj likvidnosti Pokazatelj ekonomičnosti Pokazatelj profitabilnosti Pokazatelj zaduženosti Pokazatelj aktivnosti Pokazatelj investiranja Sustavi pokazatelja
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	MARKETING USLUGA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Marketing usluga
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ■ razumjeti ulogu usluge u modernome tržišnom gospodarstvu gdje one dominiraju te se brišu granice između materijalnih komponenti bilo kojeg proizvoda ■ razumjeti usluge i njezine uloge u društvu polazi od izučavanja ponašanja korisnika usluga, izgradnje uslužnog modela, upravljanja marketinškim spletom, upravljanja zaposlenicima i proučavanja postizanja profitabilnosti organizacije stvaranjem dugoročnih odnosa s korisnicima i izgradnjom lojalnosti ■ poznavati okruženje i ulogu suvremenog marketinga u društvu te sposobnost primjene marketinškog instrumentarija u djelatnostima kao što su npr. turizam, bankarstvo, osiguranje i neprofitne organizacije

Opis modula:	Ovaj modul omogućit će proširenje i primjenu usvojenih marketinških znanja i koncepata na marketing u uslužnim tvrtkama i neprofitnim organizacijama. Polazi od razumijevanja usluga i njihove uloge u društvu, slijedi izučavanje ponašanja korisnika usluga, izgradnju uslužnog modela, upravljanje marketinškim miksom, upravljanje zaposlenicima i proučavanje postizanja profitabilnosti organizacije kroz stvaranje dugoročnih odnosa s korisnicima i izgradnju lojalnosti.
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Marketing usluga (4. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **MARKETING USLUGA**

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati specifičnosti usluga i uslužnih djelatnosti 2. objasniti specifičnosti elemenata marketinškog spleta u uslužnim djelatnostima 3. analizirati elemente ključne za oblikovanje marketinške strategije uslužnog poduzeća 4. prepoznati potrebu primjene marketinškog instrumentarija u pojedinim djelatnostima uslužnog sektora 5. prepoznati potrebu primjene marketinškog instrumentarija u neprofitnim organizacijama
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Značenje usluga u tržišnom gospodarstvu	Pojmovno određenje usluge Klasifikacija i specifična obilježja usluga Odnos uslužnog poduzeća i korisnika usluge
Ciljna tržišta	Istraživanje ciljnih tržišta Identifikacija i izbor ciljnih tržišta Segmentacija tržišta usluge Pozicioniranje usluge
Kvaliteta usluge	Subjektivnost kvalitete usluge Zadovoljstvo korisnika usluge i rješavanje nezadovoljstva Izgradnja lojalnosti Marketing odnosa (CRM) Interni marketing Eksterni marketing Interaktivni marketing
Specifičnosti elemenata marketinškog spleta u uslužnom poduzeću	Proizvod Cijena Distribucija Promocija

	Proces Elementi fizičkog okruženja Ljudi
Strategije usluga i značenje marke	Strategije usluga Pojam marke Elementi vrijednosti marke
Marketing usluga posebnih područja	Specifičnosti marketinga usluga u bankarstvu Specifičnosti marketinga usluga u osiguranju Specifičnosti marketinga usluga u turizmu Specifičnosti marketinga usluga u ugostiteljstvu Specifičnosti marketinga usluga u telekomunikacijama Specifičnosti marketinga usluga u izdavaštvu
Marketing usluga neprofitnih organizacija	Ciljevi neprofitnog sektora Podjela neprofitnih organizacija Specifičnosti primjene marketinga u neprofitnim organizacijama Primjena marketinga u funkciji društvenog marketinga s ciljem razvoja programa radi utjecanja na prihvatljivost društvenih ideja
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost programskih sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, sudjelovanje u nastavnom procesu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

2.2.4. Završni rad

Provodi se na temelju Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj 87/2008, 86/2009, 92/2010, 105/2010-isp., 90/2011, 16/2012, 86/2012, 94/2013, 152/2014 i 7/2017) i Pravilnika o izradbi i obrani završnoga rada (»Narodne novine«, broj 118/2009).

3. OKRUŽENJE ZA UČENJE

4. KADROVSKI UVJETI

Nastavni predmet	Nastavnik	Izobrazba*
Hrvatski jezik	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ profesor hrvatskog jezika i književnosti ■ profesor jugoslavenskih jezika i književnosti ■ diplomirani kroatolog ■ profesor hrvatske kulture ■ diplomirani komparatist književnosti ili profesor komparativne književnosti (pod uvjetom da ima položen razlikovni ispit iz hrvatskog jezika na Filozofskom fakultetu u Zagrebu) ■ profesor jugoslavenskih jezika i književnosti sa smjerom animacija kulture (diplomirao na Pedagoškom fakultetu u Rijeci do 1991. godine, pod uvjetom da ima položen razlikovni ispit iz hrvatskog jezika na tom fakultetu) ■ magistar hrvatskog jezika i književnosti ■ magistar edukacije hrvatskog jezika i književnosti ■ magistar kroatologije ■ magistar edukacije kroatologije ■ magistar kroatistike i južnoslavenskih filologija
Engleski jezik	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ profesor engleskog jezika i književnosti ■ diplomirani anglist ■ magistar edukacije (nastavnički smjer) engleskog jezika (i književnosti) ■ magistar prevoditelj ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu ■ magistar filolog ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu
Njemački jezik	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ profesor njemačkog jezika i književnosti ■ magistar edukacije (nastavnički smjer) njemačkog jezika (i književnosti) ■ magistar prevoditelj ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu ■ magistar filolog ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu
Povijest	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ diplomirani povjesničar ■ profesor povijesti ■ magistar edukacije povijesti ■ magistar povijesti ■ profesor geografije i povijesti ■ magistar edukacije geografije i povijesti
Katolički vjeronauk	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik 	<ul style="list-style-type: none"> ■ diplomirani vjeroučitelj teologije

	općeobrazovnog predmeta	<ul style="list-style-type: none"> ■ diplomirani kateheta ■ profesor vjeronauka ■ magistar religiozne pedagogije i katehetike ■ diplomirani teolog ■ magistar teologije
Etika	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ profesor filozofije ■ magistar edukacije filozofije ■ diplomirani filozof ■ magistar filozofije ■ profesor sociologije ■ magistar sociologije ■ diplomirani politolog ■ magistar politologije ■ diplomirani teolog ■ magistar teologije ■ diplomirani kateheta ■ magistar religiozne pedagogije i katehetike ■ profesor hrvatske kulture ■ magistar edukacije kroatologije ■ diplomirani kroatolog ■ magistar kroatologije ■ profesor religijske kulture ■ magistar edukacije religijskih znanosti ■ diplomirani religiolog ■ magistar religijskih znanosti
Geografija	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ profesor geografije ■ profesor geografije i povijesti ■ profesor geografije i geologije ■ diplomirani geograf ■ profesor geografije i drugog predmeta ■ magistar edukacije geografije ■ magistar edukacije geografije i povijesti ■ magistar edukacije geografije i drugog predmeta
Tjelesna i zdravstvena kultura	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar kineziologije ■ profesor kineziologije ■ profesor tjelesnog odgoja ■ profesor fizičke kulture ■ profesor fizičkog odgoja
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar edukacije matematike ■ magistar matematike ■ magistar edukacije matematike i informatike ■ magistar računarstva i matematike ■ magistar edukacije matematike i fizike ■ magistar edukacije fizike i matematike ■ profesor matematike ■ diplomirani inženjer matematike

		<ul style="list-style-type: none"> ■ profesor matematike i informatike ■ diplomirani inženjer računarstva i matematike ■ profesor matematike i fizike ■ profesor fizike i matematike
Kemija	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ profesor kemije ■ diplomirani ing. kemije ■ diplomirani ing. kemijske tehnologije ■ diplomirani kemijski inženjer ■ diplomirani ing. biotehnologije ■ magistar edukacije kemije ■ magistar edukacije biologije i kemije ■ magistar edukacije fizike i kemije ■ magistar kemije ■ magistar biologije i kemije ■ magistar inženjer kemijskog inženjerstva ■ magistar primijenjene kemije ■ magistar inženjer bioprocenog inženjerstva
Biologija	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ profesor biologije ■ magistar biologije ■ profesor biologije i kemije ■ magistar biologije i kemije ■ magistar edukacije biologije i kemije ■ diplomirani inženjer biologije, smjer ekologija ■ diplomirani inženjer biologije, smjer molekularna biologija ■ magistar molekularne biologije ■ magistar eksperimentalne biologije ■ magistar biologije i ekologije mora ■ magistar ekologije i zaštite prirode ■ magistar zaštite okoliša
Osnove ekonomije	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Statistika	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ magistar matematike ■ diplomirani ekonomist ■ profesor matematike ■ diplomirani inženjer matematike
Poslovne komunikacije (prvi razred)	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ magistar prava ■ magistar politologije ■ magistar hrvatskog jezika i književnosti ■ magistar edukacije hrvatskog jezika i književnosti ■ NAPOMENA: obvezno poznavanje daktilografije i rada na računalu ■ diplomirani ekonomist

		<ul style="list-style-type: none"> ■ diplomirani pravnik ■ diplomirani politolog ■ profesor hrvatskog jezika i književnosti
Poslovne komunikacije (drugi razred)	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Komunikacijsko-prezentacijske vještine	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ magistar komunikologije ■ magistar politologije ■ magistar hrvatskog jezika i književnosti ■ diplomirani ekonomist ■ diplomirani komunikolog ■ diplomirani politolog ■ profesor hrvatskog jezika i književnosti
Osnove računovodstva	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Računovodstvo troškova i imovine	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Računovodstvo proizvodnje i trgovine	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Poduzetničko računovodstvo	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Marketing	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Bankarstvo i osiguranje	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Tržište kapitala	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Poduzetništvo	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Vježbenička tvrtka	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Društveno odgovorno poslovanje	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ magistar prava ■ magistar politologije ■ diplomirani ekonomist ■ diplomirani pravnik ■ diplomirani politolog

Pravno okruženje poslovanja	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar prava ■ magistar ekonomije ■ diplomirani pravnik ■ diplomirani ekonomist
Informatika	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik općeobrazovnog predmeta ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar inženjer elektrotehnike ■ magistar inženjer elektrotehnike i informacijske tehnologije ■ magistar inženjer elektronike i računalnog inženjerstva ■ magistar inženjer računarstva ■ magistar inženjer komunikacijske i informacijske tehnologije ■ magistar inženjer automatike i sustava ■ magistar profesor matematike i informatike ■ magistar računarstva i matematike ■ magistar informatike ■ magistar edukacije informatike ■ magistar edukacije informatike i tehnike ■ magistar edukacije informatike i matematike ■ magistar edukacije fizike i informatike ■ magistar informacijskih znanosti ■ stručni specijalist inženjer računarstva ■ stručni specijalist inženjer elektrotehnike ■ stručni specijalist inženjer informacijskih tehnologija ■ diplomirani inženjer elektrotehnike ■ diplomirani inženjer računarstva ■ profesor matematike i informatike ■ profesor informatike ■ diplomirani informatičar ■ profesor elektrotehnike ■ stručni specijalist računarstva ■ stručni specijalist poslovnih informacijskih sustava ■ stručni specijalist inženjer informacijskih tehnologija ■ sveučilišni prvostupnik inženjer elektrotehnike i informacijske tehnologije ■ sveučilišni prvostupnik inženjer elektrotehnike ■ sveučilišni prvostupnik inženjer računarstva ■ stručni prvostupnik inženjer računarstva ■ stručni prvostupnik inženjer elektrotehnike ■ stručni prvostupnik inženjer informacijskih tehnologija ■ stručni prvostupnik informatike ■ inženjer elektrotehnike ■ inženjer računarstva ■ inženjer informatike
Obiteljski posao	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Globalno poslovno okruženje	<ul style="list-style-type: none"> ■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ magistar politologije

		<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar prava ■ diplomirani ekonomist ■ diplomirani politolog ■ diplomirani pravnik
Uvod u poslovno upravljanje	■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Osnove turizma	■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Računovodstvo neprofitnih organizacija	■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Analiza financijskih izvještaja	■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Upravljanje prodajom	■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist
Marketing usluga	■ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> ■ magistar ekonomije ■ diplomirani ekonomist

*Napomena: Ako postoje dvojbe oko ispunjavanja propisanih uvjeta odgovarajuće vrste obrazovanja za izvođenje nastave iz pojedinoga nastavnog predmeta (promjena naziva nastavnog predmeta, akademskog ili stručnog naziva, nastavnog plana i programa/strukovnog kurikulumu, uvođenje novoga akademskog ili stručnog naziva i sl.), suglasnost o odgovarajućoj vrsti obrazovanja za izvođenje nastave iz pojedinoga nastavnog predmeta na zahtjev ustanove za strukovno obrazovanje može izdati ministarstvo nadležno za obrazovanje uz prethodno stručno mišljenje nadležne agencije.

5. MINIMALNI MATERIJALNI UVJETI

Nastavni predmet	Oprema	Prostor
Hrvatski jezik	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Engleski jezik	računalo s pristupom internetu i potrebnom programskom potporom, zaslon, CD player, DVD player	standardna učionica, kabinet za strani jezik
Njemački jezik	računalo s pristupom internetu i potrebnom programskom potporom, zaslon, CD player, DVD player	standardna učionica, kabinet za strani jezik
Povijest	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica, kabinet za povijest

Katolički vjeronauk	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica, kabinet za vjeronauk
Etika	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica, kabinet za etiku
Geografija	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon, geografske karte svijeta, kontinenta i Republike Hrvatske, topografske karte (broj listova dostatan radu u paru), satelitske snimke, reljefni modeli, zbirke minerala i stijena, prozirnice, multimedijalne prezentacije, kompas, krivinomjer, GPS uređaj (broj kompasa, krivinomjera i gps uređaja minimalno dostatan za rad u skupinama), grafički prikazi, tekstualni materijal	specijalizirana učionica za geografiju ili kabinet za geografiju, školsko dvorište
Tjelesna i zdravstvena kultura	nastavna sredstva i pomagala prema državnom pedagoškom standardu za opremanje sportskih igrališta, dvorana i ostalih pratećih prostora	otvoreni i zatvoreni sportski prostori s pratećim higijenskim prostorijama (sportska dvorana, teretana, igrališta, plivalište...), prema državnom pedagoškom standardu
Matematika	računalo s pristupom internetu i potrebnom matematičkom programskom potporom, projektor, zaslon, pametna ploča, geometrijski pribor, modeli geometrijskih tijela	standardna učionica, kabinet za matematiku, specijalizirana informatička učionica – korištenje prilikom realizacije pojedinih nastavnih tema
Kemija	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon, kemijski pribor i kemikalije	standardna učionica ili specijalizirana učionica za kemiju, informatička učionica – korištenje prilikom realizacije pojedinih nastavnih tema
Biologija	projektor, zaslon, grafoskop, računalo s pristupom internetu, DVD player, televizor, model unutarnjih organa čovjeka (torzo), slike organa čovjeka, stetoskop i tlakomjer	standardna učionica, kabinet za biologiju, specijalizirana učionica – korištenje prilikom realizacije pojedinih nastavnih tema
Osnove ekonomije	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Statistika	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Poslovne komunikacije (prvi razred)	minimalno 14 uredskih stolova i ergonomskih stolaca s minimalno 14 umreženih računala, potrebna programska potpora i sljedeća uredska oprema: jedan telefon, tri pisača, jedan fotokopirni	specijalizirana učionica

	uređaj, skener, jedan lcd projektor, zaslon, flipchart, uredski materijal, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirne dokumentacije, mjesto za pohranu i klasifikaciju poslovne dokumentacije, police za pohranu i klasificiranje dokumentacije u elektroničkom obliku, npr. police za cd-ove i sl., kamera, digitalni fotoaparat	
Poslovne komunikacije (drugi razred)	minimalno 14 uredskih stolova i ergonomskih stolaca s minimalno 14 umreženih računala, potrebna programska potpora i sljedeća uredska oprema: jedan telefon, tri pisača, jedan fotokopirni uređaj, skener, jedan lcd projektor, zaslon, flipchart, uredski materijal, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirne dokumentacije, mjesto za pohranu i klasifikaciju poslovne dokumentacije, police za pohranu i klasificiranje dokumentacije u elektroničkom obliku, npr. police za cd-ove i sl., kamera, digitalni fotoaparat	specijalizirana učionica
Komunikacijsko-prezentacijske vještine	minimalno 14 uredskih stolova i ergonomskih stolaca s minimalno 14 umreženih računala, potrebna programska potpora i sljedeća uredska oprema: jedan telefon, tri pisača, jedan fotokopirni uređaj, skener, jedan lcd projektor, zaslon, flipchart, uredski materijal, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirne dokumentacije, mjesto za pohranu i klasifikaciju poslovne dokumentacije, police za pohranu i klasificiranje dokumentacije u elektroničkom obliku, npr. police za cd-ove i sl., kamera, digitalni fotoaparat	specijalizirana učionica
Osnove računovodstva	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Računovodstvo troškova i imovine	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Računovodstvo proizvodnje i trgovine	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Poduzetničko računovodstvo	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Marketing	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Bankarstvo i osiguranje (treći razred)	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica

Bankarstvo i osiguranje (četvrti razred)	računalo za nastavnika s instaliranom potrebnom programskom potporom, minimalno 7 setova uredskog (bankarskog) namještaja s minimalno 14 ergonomskih stolica, minimalno 14 umreženih računala s pristupom internetu i instaliranom potrebnom programskom potporom, 3 pisača, 1 fotokopirni aparat, 1 LCD projektor, zaslon, telefon, skener, kamera, fotoaparat, pisač, police i registratori za svu potrebnu dokumentaciju, ploča, flipchart, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirnate dokumentacije i potreban uredski materijal, programska potpora za poslovanje banaka i osiguravajućih kuća prilagođen nastavnom planu i programu	specijalizirana učionica
Tržište kapitala	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Poduzetništvo	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Vježbenička tvrtka	računalo za nastavnika s instaliranom potrebnom programskom potporom, minimalno 7 setova uredskog (bankarskog) namještaja s minimalno 14 ergonomskih stolica, minimalno 14 umreženih računala s pristupom internetu i instaliranom potrebnom programskom potporom, 3 pisača, 1 fotokopirni aparat, 1 LCD projektor, zaslon, telefon, skener, kamera, fotoaparat, pisač, police i registratori za svu potrebnu dokumentaciju, ploča, flipchart, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirnate dokumentacije i potreban uredski materijal i potrebna programska potpora	specijalizirana učionica
Društveno odgovorno poslovanje	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Pravno okruženje poslovanja	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Informatika	projektor, zaslon, računalo za nastavnika s instaliranom potrebnom programskom potporom (operacijski sustav, antivirusna zaštita, primjenski programi, programsko okruženje odabranoga programskog jezika), s pristupom internetu i lokalnoj mreži, minimalno 14 umreženih računala za polaznike s pristupom internetu i instaliranom potrebnom programskom potporom, programska	informatička učionica

	potpora za upravljanje učionicom (CMS), pislač	
Obiteljski posao	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Globalno poslovno okruženje	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Uvod u poslovno upravljanje	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Osnove turizma	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Računovodstvo neprofitnih organizacija	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Analiza financijskih izvješća	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Upravljanje prodajom	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Marketing usluga	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica

6. Reference dokumenta

6.1. Referentni brojevi

Kod standarda kvalifikacije: **SK-0901/11-01-42/11-01**

Naziv sektora: Ekonomija, trgovina i poslovna administracija

Šifra sektora: 09

6.2. Članovi radnih skupina koji su sudjelovali u izradbi strukovnog kurikuluma

6.2.1. Općeobrazovni dio

I. Jezično-komunikacijsko područje:

Ivana Lekić, prof., AZOO, Split – voditeljica

Jelena Matković, prof. ASOO, Zagreb

Vesna Hrvoj-Šic, prof. MZO, Zagreb

Hrvatski jezik

dr. sc. Sanja Fulgosi, NCVVO, Zagreb

Božica Jelaković, prof., XV. gimnazija, Zagreb

dr.sc. Srećko Listeš, AZOO, Split

Tanja Marčan, prof., Hotelijersko-turistička škola Opatija, Opatija

Melita Rabak, prof., Trgovačka i tekstilna škola u Rijeci, Rijeka

Linda Grubišić Belina, prof., AZOO, Rijeka

Engleski i njemački jezik

Izabela Potnar Mijić, prof., AZOO, Osijek

Ana Crkvenčić, prof., AZOO, Zagreb

Dubravka Kovačević, prof., AZOO, Zagreb

Ninočka Truck-Biljan, prof., Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek

Vlasta Svalina, prof., Ekonomska i upravna škola, Osijek

Livija Pribanić Katarinić, prof., Srednja strukovna škola Vinkovci, Vinkovci

Dragana Jurilj Prgomet, prof., Druga srednja škola Beli Manastir, Beli Manastir

Cvjetanka Božanić, prof., X. gimnazija »Ivan Supek«, Zagreb

II. Matematičko područje:

Matematika

Neda Lesar, prof., AZOO, Zagreb – voditeljica

Nada Gvozdrenović, dipl. ing., ASOO, Zagreb

Mirjana Ilijić, prof., Tehnička škola Ruđera Boškovića, Zagreb

Draga Dolenc Gashi, prof., Grafička škola u Zagrebu, Zagreb

Zlatko Zadelj, prof., NCVVO, Zagreb

Darko Belović, MZO, Zagreb

III. Prirodoslovno područje:

mr. sc. Diana Garašić, AZOO, Zagreb – voditeljica

Nada Gvozdrenović, dipl. ing., ASOO, Zagreb

Andreja Uroić Landekić, MZO, Zagreb

Geografija

Sonja Burčar, prof., AZOO, Osijek

dr. sc. Ružica Vuk, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Zagreb

Kemija

Borjanka Smojver, dipl. ing., AZOO, Rijeka

Gordana Cecić-Sule, prof., AZOO, Split

mr. Olgica Martinis, AZOO, Zagreb

Ratka Šoić, dipl. ing., Prirodoslovna i grafička škola, Rijeka

Sanja Klubička, dipl. ing., Tehnička škola Daruvar, Daruvar

Biologija

mr. sc. Zrinka Pongrac Štimac, prof., V. gimnazija, Zagreb

Dalibor Sumpor, prof., Srednja škola Tina Ujevića i Tehnička škola, Kutina

Marina Ništ, prof., AZOO, Osijek

prof. dr. sc. Ines Radanović, Prirodoslovno-matematički fakultet, Odsjek za biologiju, Zagreb

IV. Društveno-humanističko područje:

Ankica Mlinarić, dipl. teolog, AZOO, Osijek – voditeljica

Mateja Mandić, prof., ASOO, Zagreb

Ivana Pilko Čunčić, dipl. fonetičar i lingvist, MZO, Zagreb

Katolički vjeronauk

prof. dr. sc. Ana Thea Filipović, Katolički bogoslovni fakultet, Zagreb

Gordana Barudžija, dipl. teolog, AZOO, Zagreb

Dejan Čaplar, dipl. teolog, Gimnazija Beli Manastir, Beli Manastir

Etika

Milana Funduk, prof., Klasična gimnazija, Zagreb, AZOO

dr. sc. Dijana Lozić-Leko, Gimnazija A. G. Matoša, Zabok

Povijest

mr. sc. Marijana Marinović, AZOO, Rijeka

dr. sc. Željko Holjevac, Filozofski fakultet, Zagreb

Lobert Simičić, dipl. sociolog i dipl. povjesničar, Medicinska škola, Rijeka

Mladen Stojić, prof., Srednja škola za elektrotehniku i računalstvo, Rijeka
Miroslav Šašić, prof., Prirodoslovna škola Vladimira Preloga, Zagreb

V. Tjelesno i zdravstveno područje:

Tjelesna i zdravstvena kultura

Željko Štefanac, prof., AZOO, Zagreb – voditelj

Biljana Šoda, prof., ASOO, Zagreb

Višnja Maranić-Uremović, MZO, Zagreb

prof. dr. sc. Boris Neljak, Kineziološki fakultet, Zagreb

dr. sc. Dario Novak, Kineziološki fakultet, Zagreb

dr. sc. Vilko Petrić, Kineziološki fakultet, Zagreb

Ana Matković, prof., Škola za primalje, Zagreb

6.2.2. Strukovni dio

mr. sc. Sanja Arambašić, Ekonomska i upravna škola Osijek, Osijek

Marija Dlesk, dipl. oec., Srednja škola Zabok, Zabok

Anita Grbić, dipl. oec., Ekonomska i trgovačka škola Dubrovnik, Dubrovnik

Marija Horvatić-Kapelac, dipl. oec., Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar, Bjelovar

dr. sc. Olivera Jurković Majić, Prva ekonomska škola, Zagreb

Martina Lešković, ekonomist, Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Zdenka Marjanović, dipl. ing., Croatia osiguranje d.o.o., Zagreb

mr. sc. Mila Petrović, Proplin d.o.o., Zagreb

Ljiljana Škorić, dipl. iur., Agencija za promet nekretninama Lili f-1 nekretnine d.o.o., Zagreb

Dora Ulaga, dipl. oec., ASOO, Zagreb

Nenad Vakanjac, dipl. oec., nezavisni stručnjak, Zagreb

6.3. Predlagatelj strukovnog kurikuluma

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih